Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

ÚZIS ČR

Cz-DRG

METODIKA OCEŇOVÁNÍ HOSPITALIZAČNÍHO PŘÍPADU V SYSTÉMU CZ-DRG

Metodický materiál systému CZ-DRG

Zpracoval autorský kolektiv pod vedením: T. Pavlík, M. Bartůňková, P. Klika, J. Linda, L. Dušek

Autoři: M. Bartůňková, M. Kratochvíl, T. Pavlík, P. Klika, Z. Bortlíček, L. Dušek

Verze: CZ-DRG 2027

Verze dokumentu: 2

Datum: 3. 9. 2026

Obsah

Přehled použitých zkratek 5
ÚVOD 6
1. Typologie zdravotnických pracovišť 7
1.1 Obecná charakteristika zdravotnických pracovišť 7
1.2 Členění zdravotnických pracovišť dle činnosti 9
1.2.1 Základní typologie zdravotnických pracovišť 9
1.2.2 Sdílená charakteristika zdravotnických pracovišť 36
1.2.3 Minimální požadavky na členění zdravotnických pracovišť 40
2. Typologie režijních pracovišť 44
2.1 Obecná charakteristika nepřímých pracovišť 44
2.2 Členění nepřímých pracovišť 44
2.2.1 Základní typologie nepřímých pracovišť 45
2.2.2 Sdílená charakteristika režijních pracovišť 57
2.2.3 Minimální požadavky na členění nepřímých pracovišť 57
3. Klasifikace analytických účtů 58
3.1 Tvorba a klasifikace analytických účtů 58
3.1.1 Obecné principy 58
3.1.2 Základní pravidla pro klasifikaci analytických účtů 59
3.2 Účty vyloučené z oceňování 59
3.2.1 Vyloučené účty dle vyhlášky č. 410/2009 Sb. 59
3.2.2 Vyloučené účty dle vyhlášky č. 500/2002 Sb. 63
3.2.3 Vyloučené účty dle vyhlášky č. 504/2002 Sb. 67
3.3 Klasifikace analytických účtů, dle jejich obsahové náplně 70
3.3.1 Hrubé mzdy včetně zákonných odvodů (ON) 70
3.3.2 Léky (LE) 71
3.3.3 Centrové léky (CL) 72
3.3.4 Krev a krevní výrobky (KR) 72
3.3.5 Speciální zdravotnický materiál (SZM) 72

3.3.6 Zdravotnická technika (PR) ... 74
3.3.7 Budovy a pozemky (BP) ... 74
3.3.8 Extramurální zdravotní služby (EX) ... 75
3.3.9 Výnosy/tržby za zdravotní služby hrazené mimo v.z.p. (PL) ... 75
3.3.10 Výnosy/tržby za zdravotní služby hrazené z v.z.p. (ZP) ... 75
3.3.11 Dotace (DOT) ... 75
3.3.12 Granty, klinické studie, účelové dotace (GS) ... 76
3.3.13 Ostatní náklady/výnosy (OST) ... 76
3.4 Obsahové náplně skupin nákladových a výnosových účtů ... 76
4. Alokace nákladů a výnosů ... 83
4.1 Základní principy alokace ... 83
4.1.1 Alokace nákladů a výnosů v účetnictví ... 83
4.1.2 Evidence zdravotních služeb v nemocničních informačních systémech ... 84
4.2 Zobrazení nákladů, výnosů a produkce ... 88
4.2.1 Alokace zdravotnického materiálu ... 90
4.2.2 Alokace hrubých mezd ... 91
4.2.3 Alokace zdravotnické techniky ... 92
4.2.4 Alokace budov a pozemků ... 92
4.2.5 Alokace ostatních nákladů, výnosů a výkonů ... 93
4.2.6 Evidence struktury celkových nákladů ... 93
5. Vnitropodnikové účetnictví ... 96
5.1 Základní principy vnitropodnikového účetnictví ... 96
5.1.1 Obecné principy ... 96
5.1.2 Využívání vnitropodnikového účetnictví ... 97
5.2 Alokační klíče podpůrných pracovišť ... 97
5.3 Rozpouštění režijních relevantních nákladů ... 99
5.3.1 Výpočet režijních relevantních nákladů ... 100
5.3.2 Výpočet alikvótní části relevantních nákladů ... 100
6. Klíče pro rozpouštění nákladů na pacienta ... 101
6.1 Celkové náklady případu a jejich struktura ... 101
6.2 Přiřazení přímých nákladů k hospitalizačnímu případu ... 102

6.3 Definované klíče pro přiřazení nepřímých nákladů k hospitalizačnímu případů 103
6.3.1 Standardní pobytové služby (NNSPS) 104
6.3.2 Intenzivní pobytové služby (NNIPS) 104
6.3.3 Intramurální péče (NNIP) 105
6.3.4 Operační služby (NNOS) 105
6.4 Přiřazení klíčů k pracovištím 106
6.5 Výpočet nákladových hodnot klíčů 107
6.6 Přiřazení nepřímých nákladů dle klíčů k pacientovi 109
Příloha 1 Typologie pracovišť 111

Přehled použitých zkratek

ATC	anatomicko-terapeuticko-chemické skupiny
BOD	bodová hodnota zdravotního výkonu
CN	celkové náklady
ČÚS	Český účetní standard
DRG	Diagnosis Related Groups
HP	hospitalizační případ
IČP	identifikační číslo zdravotnického pracoviště
IMP	interní materiálové položky
JIP	jednotka intenzivní péče
MF ČR	Ministerstvo financí
MZ ČR	Ministerstvo zdravotnictví
NIS	nemocniční informační systém
NN	nepřímé náklady
OD	ošetřovací den
PALP	poskytovatel akutní lůžkové péče
PN	přímé náklady
PZP	plátci zdravotní péče
PZS	poskytovatel zdravotních služeb
RN	referenční nemocnice
ÚIS	účetní informační systém
ÚZIS ČR	Ústav zdravotnických informací a statistiky
VOD	vážený ošetřovací den
v.z.p.	veřejné zdravotní pojištění
VZP ČR	Všeobecná zdravotní pojišťovna
ZDP	Zákon o daních z příjmů
ZoR	Zákon o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů
ZULP	zvlášť účtované léčivé přípravky
ZUM	zvlášť účtovaný materiál
ZUP	zvlášť účtované prostředky ZUM a ZULP
ZZ	zdravotnické zařízení

ÚVOD

Tato metodika je nedílnou součástí klasifikačního systému CZ-DRG. Popisuje podmínky a postup při oceňování zdravotních služeb poskytovatelů akutní lůžkové péče, kteří jsou součástí tzv. referenční sítě poskytovatelů, dle § 41a zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, v platném znění.

Metodika vznikla ve spolupráci s odbornými asistenty referenční sítě poskytovatelů, Ministerstva zdravotnictví ČR a Ministerstva financí ČR a navazuje na dokument Relevantní náklady hospitalizačního případu v klasifikačním systému CZ-DRG. Tato pracovní skupina tvořena zástupci MZ ČR, MF ČR a ÚZIS ČR vznikla na žádost člena předsednictva Řídící rady projektu, náměstka ministra pro zdravotní pojištění MZ ČR.

1. Typologie zdravotnických pracovišť

Kapitola typologie zdravotnických pracovišť **popisuje** základní požadavky na klasifikaci a tvorbu pracovišť v organizační struktuře poskytovatele akutní lůžkové péče (PALP), s ohledem na alokaci spotřebovaných zdrojů a provedených výkonů, pro potřeby oceňování zdravotních služeb. PALP tvoří tzv. síť referenčních poskytovatelů, dále jen referenční nemocnice (RN).

Strukturovaný přehled ke klasifikaci pracovišť je uveden v Příloze 1 dokumentu.

1.1 Obecná charakteristika zdravotnických pracovišť

Identifikace zdravotnických pracovišť probíhá na úrovni organizační struktury RN. Organizační struktura je oficiálně kodifikované hierarchické uspořádání vztahů mezi jednotlivými pracovními místy v rámci organizačních útvarů a vztahů mezi útvary RN. Zahrnuje vztahy nadřízenosti a podřízenosti a řeší vzájemné pravomoci (kompetence), vazby a odpovědnosti. Mají na základě svých definovaných kompetencí charakteristické znaky, na základě kterých lze jednotlivá pracoviště klasifikovat. Základní členění pracovišť vychází ze základních procesů, tj. činností, které jednotlivá pracoviště zajišťují.

Pracoviště (středisko) je samostatný ekonomický útvar v organizační struktuře RN, tzn. hospodářské pracoviště, které má hmotnou podstatu.

Zdravotnické pracoviště poskytuje služby dle zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), v platném znění.

Zdravotními službami se rozumí:

a) poskytování zdravotní péče zdravotnickými pracovníky, a dále činnosti vykonávané jinými odbornými pracovníky, jsou-li tyto činnosti vykonávány v přímé souvislosti s poskytováním zdravotní péče. Zdravotní péče je poskytována formami:

- **ambulantní péče**,
- **jednodenní péče**,
- **lůžková péče**,
  - **akutní lůžková péče intenzivní**, která je poskytována pacientovi v případech náhlého selhávání nebo náhlého ohrožení základních životních funkcí nebo v případech, kdy lze tyto stavy důvodně předpokládat,
  - **akutní lůžková péče standardní**, která je poskytována pacientovi
    a) s náhlým onemocněním nebo náhlým zhoršením chronické nemoci, které vážně ohrožují jeho zdraví, ale nevedou bezprostředně k selhávání životních funkcí, nebo
    b) za účelem provedení zdravotních výkonů, které nelze provést ambulantně;

v rámci akutní lůžkové péče je poskytována též včasná léčebná rehabilitace,

- **následná lůžková péče**, která je poskytována pacientovi, u kterého byla stanovena základní diagnóza a došlo ke stabilizaci jeho zdravotního stavu, zvládnutí náhlé nemoci nebo náhlého zhoršení chronické nemoci, a jehož zdravotní stav vyžaduje doléčení nebo poskytnutí zejména léčebně rehabilitační péče; v rámci této lůžkové péče může být poskytována též následná intenzivní péče pacientům, kteří jsou částečně nebo úplně závislí na podpoře základních životních funkcí,
- **dlouhodobá lůžková péče**, která je poskytována pacientovi, jehož zdravotní stav nelze léčebnou péčí podstatně zlepšit a bez soustavného poskytování ošetřovatelské péče se zhoršuje; v rámci této lůžkové péče může být poskytována též **intenzivní ošetřovatelská péče** pacientům s poruchou základních životních funkcí.

▸ **péče poskytovaná ve vlastním sociálním prostředí pacienta**. Zdravotní péčí poskytovanou ve vlastním sociálním prostředí pacienta jsou:

- návštěvní služba,
- domácí péče, kterou je ošetřovatelská péče, léčebně rehabilitační péče nebo paliativní péče.

b) konzultační služby, jejichž účelem je posouzení individuálního léčebného postupu, popřípadě navržení jeho změny nebo doplnění, a další konzultace podporující rozhodování pacienta ve věci poskytnutí zdravotních služeb prováděné dalším poskytovatelem zdravotních služeb nebo zdravotnickým pracovníkem, kterého si pacient zvolil,

c) nakládání s tělem zemřelého v rozsahu stanoveném tímto zákonem, včetně převozu těla zemřelého na patologicko-anatomickou pitvu nebo zdravotní pitvu a z patologicko-anatomické pitvy nebo ze zdravotní pitvy prováděné poskytovatelem podle zákona o pohřebnictví,

d) zdravotnická záchranná služba,

e) zdravotnická dopravní služba, jejímž účelem je

▸ přeprava pacientů mezi poskytovateli nebo k poskytovateli a zpět do vlastního sociálního prostředí, je-li to nezbytné k zajištění poskytnutí zdravotních služeb,

▸ rychlá přeprava zdravotnických pracovníků k zabezpečení neodkladné péče u poskytovatele,

▸ přeprava osob včetně zemřelého pacienta související s prováděním transplantací, neodkladná přeprava tkání a buněk určených k použití u člověka, přeprava léčivých přípravků, krve a jejích složek a zdravotnických prostředků nezbytných pro poskytnutí neodkladné péče nebo přeprava dalšího biologického materiálu,

f) přeprava pacientů neodkladné péče, kterou se rozumí jejich přeprava mezi poskytovateli výhradně za podmínek soustavného poskytování neodkladné péče během přepravy,

g) zdravotní služby v rozsahu činnosti odběrových zařízení nebo tkáňových zařízení podle jiných právních předpisů upravujících postupy pro zajištění jakosti a bezpečnosti lidských orgánů, tkání a buněk,

h) zdravotní služby v rozsahu činnosti zařízení transfuzní služby nebo krevní banky podle právního předpisu upravujícího výrobu transfuzních přípravků, jejich skladování a výdej.

Zdravotními službami se rovněž rozumí specifické zdravotní služby podle zákona o specifických zdravotních službách, zdravotní služby podle zákona upravujícího transplantace nebo zákona upravujícího umělé přerušení těhotenství.

Pro metodické účely a sjednocení terminologie je ve všech metodikách zdravotnické středisko uváděno jako přímé zdravotnické pracoviště – pracoviště, které přímo souvisí s poskytováním zdravotních služeb, tzn. pracoviště poskytující zdravotní služby dle zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách v platném znění (dále jen zákon o zdravotních službách), popř. specifické zdravotní služby a tyto služby (výkony) jsou definovány ve vyhlášce č. 134/1998 Sb., kterou se vydává seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami v platném znění (dále jen Seznam zdravotních výkonů).

1.2 Členění zdravotnických pracovišť dle činnosti

Zdravotnická pracoviště jsou rozdělena do 3 základních skupin dle charakteru poskytovaných zdravotních služeb, které jsou pro daná pracoviště typická, a to pracoviště:

- **akutní a následné lůžkové péče** – zajišťují zdravotní péči, kterou nelze poskytnout ambulantně a pro její poskytnutí je nezbytná hospitalizace pacienta, která je zpravidla delší než 24 hodin, po kterou je pacientovi přijatému na lůžko poskytována lůžková péče,
- **operační a porodní sály** – zajišťují zdravotní péči, která je zpravidla vyžádaná lůžkovými pracovišti,
- **ambulantní pracoviště** – zajišťují zdravotní péči, při níž se nevyžaduje hospitalizace pacienta nebo přijetí pacienta na lůžko. Ambulantní péče je poskytována jako **primární ambulantní péče**, jejímž účelem je poskytování preventivní, diagnostické, léčebné a posudkové péče a konzultací. **Specializovaná ambulantní péče**, která je poskytovaná v rámci jednotlivých oborů zdravotní péče. **Stacionární péče**, jejímž účelem je poskytování zdravotní péče pacientům, jejichž zdravotní stav vyžaduje opakované denní poskytování ambulantní péče.

1.2.1 Základní typologie zdravotnických pracovišť

Kategorie zdravotnických pracovišť jsou tvořeny s ohledem na infrastrukturu a specializaci poskytovaných zdravotních služeb. Základními determinanty, tj. činiteli, kteří ovlivňují proces poskytovaných služeb a jejich výsledky, je intenzita poskytovaných služeb, specifické metody vyšetřování pacienta, popř. další specifické činnosti pracovišť.

Klasifikace dle intenzity péče lůžkových pracovišť:

- lůžková péče standardní
- lůžková péče intenzivní

Klasifikace pracovišť dle způsobu metod vyšetřování:

- metoda umožňující prohlédnutí vnitřních tělesných dutin nebo dutých orgánů
- metoda při níž vyšetřovací přístroje či nástroje pronikají dovnitř organismu
- léčba ozařováním
- laboratorní metody

Hodnocení a následná kategorizace zdravotnických pracovišť je i podložena specifickými požadavky vyplývajícími z vyhlášky č. 92/2012 Sb., o požadavcích na minimální technické a věcné vybavení zdravotnických zařízení a kontaktních pracovištích domácí péče, v platném znění a vyhlášky č. 99/2012 Sb., o požadavcích na minimální personální zabezpečení zdravotních služeb, v platném znění.

1.2.1.1 Akutní lůžková péče standardní

Popis pracoviště:

Jedná se o pracoviště, na kterém je dle zákona o zdravotních službách poskytována zdravotní péče, kterou nelze poskytnout ambulantně a pro její poskytnutí je nezbytná hospitalizace pacienta. Lůžková péče je poskytována v rámci nepřetržitého provozu.

Hospitalizací se rozumí zpravidla doba delší než 24 hodin. Zákon o zdravotních službách definuje péči na standardním akutním lůžkovém pracovišti jako péči, která je poskytována pacientovi:

- s náhlým onemocněním nebo náhlým zhoršením chronické nemoci, které vážně ohrožují jeho zdraví, ale nevedou bezprostředně k selhávání životních funkcí, nebo
- za účelem provedení zdravotních výkonů, které nelze provést ambulantně;

v rámci akutní lůžkové péče je poskytována též včasná léčebná rehabilitace.

Výkony pracoviště:

- Ošetřovací dny - ošetřovací dny dané aktuálním Seznamem zdravotních výkonů v návaznosti na nasmlouvané odbornosti konkrétního pracoviště
- Kategorie pacienta - kategorie pacienta dané aktuálním Seznamem zdravotních výkonů
- Výkony provedené na pracovišti - výkony provedené ošetřujícím personálem na pracovišti (klinická vyšetření odborným lékařem, aplikace léčivých přípravků, podání výživy, další vyšetření, přijetí doprovodu dítěte, další specifické výkony provedené na standardním odděleni) dle aktuálního Seznamu zdravotních výkonů v návaznosti na nasmlouvané odbornosti konkrétního pracoviště.

Členění pracoviště:

- Standardní pracoviště
- Standardní pracoviště s možností zvýšené intenzivní péče (obvykle se jedná o pracoviště se zvýšeným přístrojovým vybavením nebo se zvýšeným požadavkem na počet personálu)

1.2.1.2 Akutní lůžková péče intenzivní

Popis pracoviště:

Jedná se o pracoviště, na kterém je dle zákona o zdravotních službách poskytována zdravotní péče, kterou nelze poskytnout ambulantně a pro její poskytnutí je nezbytná hospitalizace pacienta. Lůžková péče je poskytována v rámci nepřetržitého provozu.

Hospitalizací se rozumí zpravidla doba delší než 24 hodin. Zákon o zdravotních službách definuje péči na intenzivním lůžkovém pracovišti jako péči, která je poskytována pacientovi v případech náhlého selhávání nebo náhlého ohrožení základních životních funkcí nebo v případech, kdy lze tyto stavy důvodně předpokládat.

Výkony pracoviště:

- Ošetřovací dny - ošetřovací dny intenzivní péče dané aktuálním Seznamem zdravotních výkonů.
- Výkony provedené na pracovišti - výkony provedené ošetřujícím personálem na pracovišti (klinická vyšetření odborným lékařem, aplikace LP, podání výživy, další vyšetření, doba trvání UPV, ventilační podpora u novorozenců, přijetí doprovodu dítěte včetně markeru UPV apod.) dle aktuálního Seznamu zdravotních výkonů.

Členění pracoviště:

- typ I - jednotky nižší intenzívní péče
- typ II - jednotky vyšší intenzívní péče
- typ III – jednotky resuscitační péče
- pracoviště intermediární péče

1.2.1.3 Následná lůžková péče standardní

Popis pracoviště:

Jedná se o pracoviště, na kterém je dle zákona o zdravotních službách poskytována zdravotní péče, kterou nelze poskytnout ambulantně a pro její poskytnutí je nezbytná hospitalizace pacienta. Lůžková péče je poskytována v rámci nepřetržitého provozu.

Hospitalizací se rozumí zpravidla doba delší než 24 hodin. Zákon o zdravotních službách definuje následnou lůžkovou péči jako péči, která je poskytována pacientovi, u kterého byla

stanovena základní diagnóza a došlo ke stabilizaci jeho zdravotního stavu, zvládnutí náhlé nemoci nebo náhlého zhoršení chronické nemoci, a jehož zdravotní stav vyžaduje doléčení nebo poskytnutí zejména léčebně rehabilitační péče.

Výkony pracoviště:

- Ošetřovací dny - ošetřovací dny dané aktuálním Seznamem zdravotních výkonů
- Kategorie pacienta - kategorie pacienta dané aktuálním Seznamem zdravotních výkonů

1.2.1.4Následná lůžková péče intenzivní

Popis pracoviště:

Jedná se o pracoviště, na kterém je dle zákona o zdravotních službách poskytována zdravotní péče, kterou nelze poskytnout ambulantně a pro její poskytnutí je nezbytná hospitalizace pacienta. Lůžková péče je poskytována v rámci nepřetržitého provozu.

Hospitalizací se rozumí zpravidla doba delší než 24 hodin. Zákon o zdravotních službách definuje následnou lůžkovou péči jako péči, která je poskytována pacientovi, u kterého byla stanovena základní diagnóza a došlo ke stabilizaci jeho zdravotního stavu, zvládnutí náhlé nemoci nebo náhlého zhoršení chronické nemoci, a jehož zdravotní stav vyžaduje doléčení nebo poskytnutí zejména léčebně rehabilitační péče; v rámci této lůžkové péče je poskytována též následná intenzivní péče pacientům, kteří jsou částečně nebo úplně závislí na podpoře základních životních funkcí.

Výkony pracoviště:

- Ošetřovací dny
- Výkony provedené na pracovišti - klinická vyšetření anesteziologem

Členění pracoviště:

- typ I - jednotky nižší intenzívní péče
- typ II - jednotky vyšší intenzívní péče
- typ III – jednotky resuscitační péče

1.2.1.5Ambulance

Popis pracoviště:

Pracoviště ambulantního typu, které provádí administrativní, diagnostické, terapeutické, preventivní, pracovně lékařské výkony a posudkovou činnost dle oborové příslušnosti v širším slova smyslu.

Výkony pracoviště:

Základem jsou klinická vyšetření příslušné odbornosti a dále výkony odpovídající charakteru pracoviště dle platného Seznamu zdravotních výkonů.

Členění pracoviště:

- **Vyšetřovna či poradna se základním vybavením** (ambulance či poradna sloužící k vyšetření objednaných i neobjednaných nemocných)
- **Vyšetřovna se specifickým přístrojovým vybavením** (Funkční laboratoř, EMG, Holterovské vyšetření, atd.) bez vlastního standardu
- **Stacionární péče** (ambulantní lůžková jednotka určená k observaci stabilizovaných nemocných po výkonech vč. jednodenní chirurgie nebo k realizaci dohodnutých vyšetřovacích programů. Indikaci výkonů, procedur a programů u nemocných odesílaných na stacionář provádějí lékaři jednotlivých specializací).
- **Zákrokový sálek** (sálek pro drobné plánované i neplánované zákroky s možností použití analgosedace až anestezie v širším slova smyslu).
- **Očkovací středisko**
- **Odběrová místnost**
- **Specializované ambulance**
- **Příjmová ambulance** (ambulance zajišťující příjem pacienta, vč. kartotéky)

1.2.1.6 Urgentní příjem (emergency)

Popis pracoviště:

Urgentní příjem je specializované pracoviště poskytovatele akutní lůžkové péče (PALP) s nepřetržitým provozem, které zajišťuje příjem a poskytování akutní intenzivní a ambulantní péče u pacientů s náhle vzniklou poruchou zdraví či ohrožení životních funkcí. Je přímým pokračovatelem akutní přednemocniční péče zajišťované zdravotnickou záchrannou službou. Pracoviště předává pacienta do lůžkové péče nemocnice (JIP, standardní oddělení) nebo v případě zvládnutí akutního stavu do domácího léčení.

Jeho velikost a spektrum poskytované péče se liší dle typu PALP.

Výkony pracoviště:

Vyšetření a diagnostika pacienta s akutní poruchou zdraví, stabilizace pacientů s ohrožením vitálních funkcí dle platného Seznamu zdravotních výkonů.

Členění pracoviště:

- Kontaktní místo pro komunikaci se zdravotnickou záchrannou službou
- Recepce
- Ambulantní část
- Expektační část (5-10 lůžek dle typu nemocnice)

- Zásahová část (1-5 lůžek (dle typu nemocnice) vybavených k péči o pacienta se selháním vitálních funkcí)

1.2.1.7 Operační sál

Popis pracoviště:

Operační sál je prostor, kde dochází k invazivním postupům, které pronikají ochranným povrchem těla (kůže, sliznice) a vyžadují vstup do tělních dutin. Provádí se za aseptických podmínek. Operační sál musí odpovídat technickým požadavkům s ohledem na prevenci infekce, rizika anestezie a operační cíle. Cílem je zajistit bezpečné prostředí pro postupy, které nesou vysoké riziko infekce.

Hybridní operační sál má mimo standardního vybavení trvale instalovaná zařízení a zobrazovací techniku k použití před, během a po chirurgickém zákroku. Hybridní sál je užíván k minimálně invazivním výkonům s maximálním ziskem pro pacienta. Hybridní sál patří do prostoru operačních sálů.

Postupy prováděné přes dutiny běžně kolonizované bakteriemi a perkutánní postupy, které nezahrnují hlubší řez (kůže, podkoží), nejsou zahrnuty do této definice (zákrokové sálky).

Operační sály jsou provozně i stavebně odděleny od ostatních částí pracoviště. Operační trakt je rozdělen na zónu ochranou (bílá zóna), která končí vstupními filtry, a zónu kontrolovanou (zelená zóna). Kontrolovaná zóna je dále rozdělena na zónu čistou a aseptickou.

Čistá zóna – příslušenství, chodby, sklady, příprava materiálu, prostory pro personál.

Aseptická zóna – předsálí, umyvárna, vlastní operační sály.

Pozn.: Sál pro porody císařským řezem je pracovištěm Operační sál.

Výkony pracoviště:

Operační výkony dle Seznamu zdravotních výkonů a odbornosti pracoviště.

Členění pracoviště:

- Klasický operační sál
  - lokální
  - centrální
- Hybridní operační sál
  - lokální
  - centrální

1.2.1.8 Porodní sál

Popis pracoviště:

Pracoviště zajišťující péči o těhotnou ženu s běžícím porodem či těhotenskou patologií vyžadující ukončení těhotenství. Porodní sál musí mít minimální plochu 18 m^2.

- Porodní sál gynekologicko-porodnického pracoviště I. typu zajišťuje péči o těhotné od dokončeného 36. týdne. Tato pracoviště mohou ještě mít porodní sál rozdělený na část, kde probíhá první doba porodní a část kde probíhá vlastní porod (druhá a třetí doba porodní) a kde rodička zůstává 2 hodiny po porodu do převozu na oddělení pro matku a novorozence. Preferovaná je však struktura porodního sálu formou porodních boxů.
- Porodní sál perinatologického centra intermediální péče zajišťuje péči o těhotné ženy od 31. týdne. U těchto pracovišť je jednoznačně preferována struktura porodního sálu formou porodních boxů.
- Porodní sál centra vysoce specializované intenzivní péče v perinatologii zajišťuje péči o těhotné ženy od začátku 24. týdne těhotenství. Porodní sály jsou organizovány především formou porodních boxů.

Pozn.: Součástí tohoto pracoviště není předporodní JIP (typ pracoviště Akutní lůžkové péče intenzivní) a ani sál pro císařské porody (typ pracoviště Operační sál).

Výkony pracoviště:

- Monitorování stavu plodu v průběhu porodu (kardiotokografie, analýza ST úseků fetálního EKG, pulzní oxymetrie).
- Spontánní vedení porodu jednočetných a vícečetných těhotenství.
- Vaginální porodnické operace (kleště, vakuumextrakce).
- Ošetření porodnických poranění.
- Řešení komplikací spojených s těhotenstvím či porodem.

Členění pracoviště:

- Porodní sál gynekologicko-porodnického pracoviště I. typu
- Porodní sál perinatologického centra intermediální péče (II. typ)
- Porodní sál centra vysoce specializované intenzivní péče v perinatologii (III. typ)

1.2.1.9 Digestivní endoskopie

Popis pracoviště:

Pracoviště provádějící diagnostické a terapeutické výkony v trávicí trubici pod kontrolou zraku endoskopickým přístrojem.

Výkony pracoviště:

Základní:

- Gastroskopie

- Koloskopie (rektoskopie, sigmoideoskopie)
- Perkutánní endoskopická gastrostomie (PEG)
- Polypektomie, endoskopická mukózní resekce (EMR)

Fakultativní:

- Endoskopická léčba hemoroidů (Hemoron, ligace)

Centrové výkony:

- ERCP (endoskopická retrográdní cholangio-pankreatografie)
- Endoskopická ultrasonografie
- Kapslová endoskopie
- Dvoubalonová endoskopie
- Cholangioskopie (mother baby, Spy Glass)
- Extrakorporální litotrypse (ESWL), intrakorporální elektrohydraulická litotrypse (EHL)
- Dvoubalonové ERCP
- Endoskopická slizniční disekce ESD
- Radiofrekvenční ablace (RFA) Barrettova jícnu
- Perkutánní endoskopická jejunostomie (PEJ)
- Intraoperační enteroskopie
- Konfokální laserová endomikroskopie.

1.2.1.10 Bronchoskopie

Popis pracoviště:

Jedná se o pracoviště provádějící bronchoskopické vyšetření v lokální a celkové anestezii a poskytující akutní bronchoskopickou službu. Na bronchoskopickém sále se provádí přibližně 60% všech výkonů, cca 40% výkonů je akutních prováděných přímo u lůžka pacienta mimo bronchoskopický sál.

Bronchoskopie je vyšetření prováděné v diagnostice nemocí dolních dýchacích cest a plicní tkáně. Kromě diagnostické bronchoskopie je prováděna také terapeutická bronchoskopie zpravidla v celkové anestezii, zejména z důvodu desobliterace tumorem postižených dýchacích cest pomocí elektrokauteru a/nebo laseru, dále jsou do bronchů zaváděny chlopně s cílem redukce objemu hyperinflací postižených plic. V rámci diagnostické bronchoskopie jsou prováděny také výkony v celkové anestezii – biopsie mediastinálních uzlin pod endobronchiálním ultrazvukem, kryobiopsie pod skiaskopickou navigací, v lokální anestezii je prováděno vyšetření autofluorescenčním bronchoskopem, bronchoskopické toalety dýchacích cest, odběr bronchoalveolární laváže, cytologie kartáčkem, biopsie klíšťky. Dále lze

bronchoskopicky extrahovat vdechlá cizí tělesa, léčebně v lokální anestezii probíhá také aplikace aktinoterapie – tzv. brachyterapie.

Součástí pracoviště je dospávací jednotka.

Výkony pracoviště:

Elektivní bronchoskopické výkony v místním znecitlivění jsou nejčastěji prováděné metodou flexibilní video bronchoskopie nejčastěji v těchto nejčastějších indikacích:

- diagnostika nemocí průdušnice a velkých dýchacích cest (biopsie nádorů, hodnocení patologické pohyblivosti stěn dýchacích cest, hodnocení patologických zúžení dýchacích cest, hledání zdroje krvácení z plic), autofluorescenční diagnostická bronchoskopie s cílem nalézt slizniční maligní změny
- diagnostika infiltrativních nemocí plic (cílené výplachy patologicky změněných částí plic, bronchoalveolární laváž, transbronchiální biopsie)

Elektivní bronchoskopie v celkové anestezii jsou prováděny v následujících indikacích:

- nemožnost provedení diagnostické bronchoskopie ve výše uvedených indikacích z důvodů dráždivosti pacienta
- biopsie mediastinálních uzlin/tumorů endobronchiálním ultrazvukem (EBUS)
- biopsie periferních částí fibroticky změněných plic - kryobiopsie pod C-ramenem (výkon prováděný na endoskopickém sále II. interní kliniky)
- odstranění tumoru elektrokauterem či laserem
- rigidní bronchoskopie k zajištění velkého přístupu do dýchacích cest při výkonech prováděných kauterem či laserem
- zavádění endobronchiálních stentů
- dilatace tumorových stenóz balonkem
- implantace endobronchiálních chlopní s cílem volumredukce
- odběr periferních částí plic kryokauterem

Akutní bronchoskopie mimo bronchoskopický sál jsou prováděny nejčastěji v těchto indikacích:

- toaleta dýchacích cest u nedostatečné spontánní expektorace
- hledání zdroje krvácení z dýchacích cest
- bronchoalveolární laváž u pacientů s infiltrativními nemocemi plic
- extrakce aspirovaných cizích těles
- diagnostika nádorů pomocí endobronchiální biopsie
- transbronchiální biopsie akutních postižení plicního intersticia

1.2.1.11 Urologická endoskopie

Popis pracoviště:

Jedná se o pracoviště provádějící endoskopické výkony na močových cestách, a to buď přirozenými cestami (transuretrálně apod.) nebo perkutánním přístupem přímo do ledviny nebo močového měchýře.

Endoskopický urologický sál může být s nebo bez rentgenu. Bez rentgenu se jedná o invazivní operační sál, kde se provádějí diagnostické a léčebné výkony v lokální nebo celkové anestézii. Musí splňovat všechny náročné hygienické, bezpečnostní a další nároky na operační sál. Endoskopický urologický sál je určen pro invazivní diagnostické a zejména terapeutické výkony, kde je nezbytná rentgenová kontrola invazivního zákroku. Výkony se provádějí v lokální nebo celkové anestezii. Sálek musí splňovat navíc i všechny předpisy radiační ochrany. Pokud je součásti operační laser, musí operační sál splňovat hygienické podmínky pro jeho použití (matné povrchy, ochranné pomůcky pro zdravotní personál a pacienta).

K endoskopickému sálu patří dále šatna pro pacienty a personál, místo pro umytí a desinfekci rukou operatérů a u rentgenového sálu také místo pro rentgenového laboranta s olověným oknem a místo pro rentgenový přístroj. Alternativou endoskopického rentgenového sálu je endoskopický sál s C ramenem.

Výkony pracoviště:

Urologický invazivní operační sál specializovaný na endoskopii močových cest.

Provádí se zde diagnostické a terapeutické zákroky. Část výkonů se provádí bez nutnosti rentgenové kontroly – zejména výkony v močovém měchýři a uretře a pod rentegenovou kontrolou – většina zákroků na horních močových cestách. Pro terapeutické výkony musí endoskopický sál být vybaven: endoresektorem, intrakorporální litotrypsí, operačním laserem, odpovídajícím ultrazvukovým přístrojem apod.

1.2.1.12 Intervenční kardiologie

Popis pracoviště:

Jedná se o pracoviště provádějící katetrizační diagnostiku a terapii onemocnění srdce, srdečních chlopní, věnčitých tepen a velkých cév v bezprostředním okolí srdce.

Výkony pracoviště:

Diagnostické a terapeutické intervenční výkony pod kontrolou zobrazovacích technik v srdci a v jeho bezprostředním okolí:

- Angiografie srdce a selektivní koronarografie (SKG)
- Angioplastiky koronárních cév a implantace stentů
- Srdeční katetrizace, kvantifikace chlopenních vad a zkratů
- Endomyokardiální biopsie

- Perkutánní transluminární septální myokardiální ablace (PTSMA)
- Uzávěry defektů a intrakardiálních zkratů, uzávěry ouška levé síně
- Intervenční řešení chlopenních vad aortální a mitrální chlopně

1.2.1.13 Kardiostimulace

Popis pracoviště:

Jedná se o kardiostimulační sál, na němž se provádějí implantace elektronických srdečních implantátů (kardiostimulátorů – KS, implantabilních kardioverterů-defibrilátorů – KV), řešení komplikací spojených s implantátem na implantačním sálu.

Výkony pracoviště:

Invazivní terapeutické výkony pod kontrolou zobrazovacích technik, kdy je do těla pacienta implantován aktivní zdravotnický prostředek.

Výkony kardiostimulace:

- Implantace kardiostimulátorů a související výkony (výměny, řešení komplikací)
- Implantace kardioverterů-defibrilátorů (výměny, řešení komplikací)
- Implantace KS/KV s funkcí pro resynchronizační terapii srdečního selhání (náročnější procedura, nutné rtg zařízení umožňující angiografické zobrazení)
- Extrakce elektrod
- Zavádění implantabilních monitorů

Implantace přístrojů pro modulaci srdeční kontrakce

1.2.1.14 Elektrofyziologie

Popis pracoviště:

Jedná se o pracoviště charakteru katetrizačního sálu provádějící invazivní elektrofyziologickou diagnostiku poruch srdečního rytmu a jejich terapii ablací využívající různé formy energie (radiofrekvenční, kryo atd.).

Výkony pracoviště:

Invazivní diagnostické a terapeutické výkony pomocí elektrofyziologických katétrů pod kontrolou EKG registračního zařízení, zobrazovacích technik a eventuálně trojrozměrných mapovacích systémů.

Výkony elektrofyziologie:

- Diagnostická elektrofyziologie poruch srdečního rytmu, včetně využití 3D mapovacích a navigačních systémů
- Katetrizační ablace akcesorní dráhy

- Katetrizační ablace atrioventrikulární nodální re-entry tachykardie
- Selektivní katetrizační ablace komplexních forem síňových a komorových arytmií
- Katetrizační uzávěry ouška levé síně (alternativa k provádění výkonu na pracovišti intervenční kardiologie)
- Renální denervace v terapii těžké arteriální hypertenze

Pozn. Ne každé pracoviště provádí toto kompletní spektrum

1.2.1.15 Intervenční radiologie

Popis pracoviště:

Pracoviště provádějící diagnostické a terapeutické výkony pod kontrolou zobrazovacích technik celého těla kromě koronárních tepen.

Výkony pracoviště:

Vaskulární intervenční radiologie:

- periferní (angiografie, PTA, stent, stengraft, trombolýza, terapeutická embolizace)
- intervenční neuroradiologie (Intervence v hlavě a v páteři, angiografie, PTA, stent, stengraft, trombolýza, terapeutická embolizace, vertebroplastika, perkutánní léčba bolesti)
- Intervenční onkologie (periferní žilní přístupy, embolizace, chemoembolizace, lokchemoterapie, perkutánní ablace nádorů)

Nevaskulární radiologie

- Drenážní a ablativní techniky

1.2.1.16 Skiagrafie

Popis pracoviště:

Pracoviště provádějící diagnostická skiagrafická vyšetření. Skiagrafie je technika zobrazení lidských tkání, využívající rozdílnou hodnotu pohlcení procházejícího svazku rentgenového záření v různých tkáních. Ze získaného obrazu pak lze ohodnotit jednak vnitřní stavbu vyšetřovaného orgánu, jednak jeho případná poranění. Nejčastěji je skiagrafie využívána pro vyšetření kostí a zubů. Dříve časté (i screeningové) snímkování plic je nahrazováno jinými metodami.

Výkony pracoviště:

- Kompletní základní skiagrafická diagnostika ze zobrazením lebky páteře, skeletu, hrudníku a plic, pánve
- Cílené snímky se speciálními projekcemi

1.2.1.17 Skiaskopie

Popis pracoviště:

Jedná se o pracoviště provádějící celotělová skiaskopická vyšetření. Skiaskopie je diagnostická a intervenční radiologická metoda, při které se ve většině případů používá kontrastní látka. Využívá se především k zobrazení trávicí trubice (jícnu, žaludku, dvanácterníku, tenkého a tlustého střeva), zobrazení žlučového stromu (ERCP), méně často k zobrazení ostatních dutých orgánů (močového měchýře, děložní dutiny), páteřního kanálu či některých patologií (píštěle,…) apod.

Výkony pracoviště:

Mezi skiaskopické metody se řadí:

- RTG vyšetření trávicího traktu: RTG jícnu, videofluoroskopie, RTG žaludku, RTG pasáž, enteroklýza, irigografie, defekografie, zavedení stentů pod RTG kontrolou.
- Vyšetření a intervence močových cest: ureterocystografie, zavedení pig-tail katetru.
- Fistulografie: nástřik ústí píštěle či drénu kontrastní látkou.
- Skiaskopie bránice: diagnostika parézy bránice.
- Skiaskopie plic: odlišení uzlu v plicním parenchymu od extraparenchymových lézí či sumací.
- Cholagiografie: peroperační, T-drénem, PTC (perkutánní transluminální cholagiografie), ERCP.

1.2.1.18 Ultrazvuková diagnostika

Popis pracoviště:

Pracoviště provádějící diagnostické zobrazovací a terapeutické výkony pod kontrolou ultrazvuku. Mimo toto pracoviště stojí specializované ultrazvuky (např. GE, kardiologie,…).

Výkony pracoviště:

Perkutánní výkony:

- UZ vyšetření ostatních orgánů a tkání (UZ ledvin, UZ jater, UZ tepen, UZ žil, UZ štítné žlázy, UZ měkkých tkání….)

Intervenční a terapeutické výkony:

- Biopsie orgánů a tkání pod UZ kontrolou
- Uzávěry pseudoaneurysmat pod UZ kontrolou

1.2.1.19 Pracoviště RTG a ultrazvukové diagnostiky

Popis pracoviště:

Základním prvkem práce a zdrojem informací radiologického oddělení je zobrazovací činnost. Diagnostické obrazy získává různými postupy a s využitím různých energií nejčastěji v podobě ionizujícího záření a mechanické energie. RTG pracoviště je komplementární oddělení s ambulantním provozem a pohotovostní službou.

Výkony pracoviště:

- Výkony **Skiagrafie** - diagnostická metoda pro zobrazení tvrdých i měkkých lidských tkání, která využívá rentgenové záření
- Výkony **Skiaskopie** - diagnostická a intervenční radiologická metoda, která používá dynamického zobrazení RTG obrazu
- **Ultrazvukové zobrazování** – pořizování tomografických řezů na podkladě rozdílných akustických parametrů tkání
- Dopplerovské zobrazování – využití Dopplerova jevu k měření a vizualizaci pohybu nebo toku
- Dopplerovský průtokoměr – měření toku krve
- Ultrazvuková elastografie – vizualizace pružnosti (tuhosti) tkání
- Ultrazvuková kostní denzitometrie – méně vhodná než rentgenové měření

Členění pracoviště:

Základní provozní prostory pracovišť jsou:

- vyšetřovna nebo ozařovna,
- technické zázemí vyšetřovny nebo ozařovny, tj. pracovní místo, ze kterého se ovládají zdroje ionizující záření
- přípravna pacienta před výkonem
- prostor pro popis a vyhodnocování snímků, pokud je zřízen,
- prostory pro zpracování RTG filmového materiálu, pokud nejsou používány výhradně digitální (bezfilmové) systémy

1.2.1.20 Mamografie

Popis pracoviště:

Pracoviště provádějící radiologické screeningové a diagnostické metody vyšetření prsu. Provádí se pomocí speciálního RTG přístroje – mamografu, který prostřednictvím tzv. měkkého záření dokáže zobrazovat tkáně s nízkým kontrastem (měkké tkáně). Od

běžného RTG se mamograf liší rentgenkou, užitím komprese i speciálním negatoskopem pro hodnocení.

Výkony pracoviště:

- Vaskulární intervenční radiologie:

Diagnostické

- Mamografie

Intervenční diagnostika: Duktografie

Intervenční: Biopsie, punkce, drenáže

1.2.1.21 CT

Popis pracoviště:

Pracoviště provádějící diagnostická a intervenční CT vyšetření. Počítačová tomografie (CT) je zobrazovací metoda, která umožňuje za použití rentgenového záření zobrazit celé tělo v sérii řezů. Výsledný obraz vzniká matematickou rekonstrukcí z řady rentgenových projekcí získaných postupně z různých úhlů. Výpočetní tomografie se využívá k zobrazení měkké tkáně, např. slezina, pankreas, ledviny, mozek, svalstvo. Před CT vyšetřením i během něj se může být aplikovaná kontrastní látka, aby se zvýraznily rozdíly mezi normální a patologickou tkání.

Výkony pracoviště:

Diagnostické

- jednoduché: nativní vyšetření CT celotělové,
- s použitím kontrastní látky – per orálně (ústy), případně intravenozně (do žíly)
- s použitím dalšího vybavení: enteroklýza, kolonografie, CT srdce, CT denzitometrie,

Intervenční

- biopsie, drenáže, ablační techniky, ostatní intervence – s nebo bez použití CT skiaskopie

1.2.1.22 Magnetická rezonance (MR)

Popis pracoviště:

Pracoviště provádějící MR vyšetření. Magnetická rezonance je zobrazovací technika používaná k zobrazení vnitřních orgánů lidského těla. Pomocí MR je možné získat řezy určité oblasti těla, ty dále zpracovávat a spojovat až třeba k výslednému 3D obrazu požadovaného orgánu. Magnetická rezonance využívá velké magnetické pole a elektromagnetické vlnění s vysokou frekvencí. Na rozdíl od CT vyšetření, které je s MR někdy alternativní, tedy nenese žádná rizika způsobená zářením (nulová radiační zátěž). Podstatou

barevného odlišení jednotlivých tkání je jejich rozdílné chování při stejném vnějším působení. Vyšetření se provádí buď anebo bez použití kontrastní látky (gadolinium vpichem do žíly).

Výkony pracoviště:

Diagnostické:

- jednoduché: vyšetření mozku, páteře, muskuloskeletálního systému
- s použitím kontrastní látky intra venózně (do žíly): vyšetření jater, břicha, atd.
- speciální vyšetření: MR spektroskopie, funkční MR vyšetření, MR srdce

Intervenční

- MR navigované biopsie

1.2.1.23 Scintigrafie a SPECT

Popis pracoviště:

Pracoviště, které provádí přípravu radiofarmak, diagnostické a terapeutické výkony pomocí otevřených radionuklidových zářičů, follow-up po terapii otevřenými radionuklidovými zářiči.

Výkony pracoviště:

Diagnostické výkony

- Výkony in vivo

Akumulační testy

- scintigrafie (diagnostická zobrazovací metoda. Je založena na detekci gama záření emitovaného vnitřně podanými radiofarmaky v pacientovi. Záření se snímá gamakamerami do podoby dvojrozměrných obrazů.)
- SPECT, popř. SPECT/CT (diagnostická zobrazovací metoda. SPECT – jednofotonová emisní výpočetní tomografie – umožňuje získat trojrozměrný scintigrafický obraz a tomografické řezy ve třech rovinách na sebe kolmých, i zde se používají gamakamery. Ke SPECT je možné doplnit CT pro korekci zeslabení gama záření emitovaného z pacienta a upřesnění prostorové lokalizace lézí emitujících gamazáření.)

Terapeutické výkony

- při hospitalizaci na speciálně vybavených lůžkách- terapie hyperfunkce štítné žlázy a karcinomu štítné žlázy, intrakavitární terapie, radionuklidová terapie kranyofaringeomu
- ambulantně - léčba bolestivých kostních metastáz, radionuklidová synovektomie

1.2.1.24 Pozitronová emisní tomografie (PET, PET-CT,PET-MR)

Popis pracoviště:

Pracoviště, která provádí přípravu a výrobu radiofarmak, diagnostické výkony pomocí pozitivní emisní tomografie. Pozitronová emisní tomografie je diagnostická zobrazovací metoda umožňující trojrozměrné zobrazení distribuce radiofarmaka, které emituje pozitrony v těle pacienta. Pozitrony emitované z radiofarmaka anihilují s elektrony ve tkáních pacienta za současného vzniku anihilačního záření, které přístroj detekuje. Získávají se tomografické řezy ve třech na sebe kolmých rovinách. Ke PET je možné doplnit CT či MR pro korekci zeslabení anihilačního záření emitovaného z pacienta a upřesnění prostorové lokalizace lézí emitujících anihilační záření. Je používána zejména v onkologii, neurologii, kardiologii.)

Výkony pracoviště:

Vyšetření s využitím PET, PET/CT, PET/MR.

Členění pracoviště:

- PET
- PET/CT
- PET/MR

1.2.1.25 Radioterapie

A. Radikální radioterapie

Popis pracoviště:

Pracoviště, které zajišťuje radikální radioterapii, lékařské ozáření, jehož cílem je dosažení vysokého stupně lokální kontroly nádoru a vyléčení pacienta. Může být indikovaná samostatně nebo jako součást multimodálního léčebného postupu (chirurgie, systémová medikamentózní léčba). Pracoviště musí splňovat požadavky Národních radiologických standardů pro radikální radioterapii a radioterapii s modulovanou intenzitou (IMRT).

Výkony pracoviště:

- Výroba fixačních pomůcek
- Provedení plánovacího CT
- Zakreslení cílových objemů a rizikových orgánů + plánování zevní radioterapie (vč. IMRT)
- Simulace a lokalizace cílového objemu
- Aplikace zevní radioterapie, IMRT a /nebo stereotaktické radioterapie
- Verifikace polohy před aplikací radioterapie (radioterapie řízená obrazem, portálové zobrazení)
- Dozimetrie

Členění pracoviště:

- Plánování zevní radioterapie
- Simulátor nebo CT simulátor
- Lineární urychlovač, umožňující radikální RT (vybavení mnoholistovým kolimátorem, zařízením pro verifikaci polohy cílového objemu)
- Modelová laboratoř

B. Paliativní radioterapie

Popis pracoviště:

Pracoviště, které zajišťuje léčbu ke zmírnění určitého symptomu nádorové choroby s výhledem, že pacient již nemá před sebou dlouhé období života. Volí se metody, které co nejméně pacienta zatíží a které budou mít co nejmenší akutní vedlejší účinky. Pracoviště, poskytující paliativní radioterapii, nemusí splňovat požadavky NRS pro radikální RT.

Výkony pracoviště:

- Výroba fixačních pomůcek
- Provedení plánovacího CT
- Zakreslení cílových objemů a rizikových orgánů + plánování zevní radioterapie
- Simulace a lokalizace cílového objemu
- Aplikace zevní radioterapie

Členění pracoviště:

- Plánování zevní radioterapie
- Simulátor nebo CT simulátor
- Kobaltový ozařovač nebo tzv. malý lineární urychlovač (lineární urychlovač poskytující fotonové záření o jedné energii)

C. Brachyradioterapie

Popis pracoviště:

Pracoviště, které k léčbě využívá brachyradioterapii. Pod pojem brachyradioterapie se zařazuje skupina ozařovacích technik používaných k léčbě maligních nádorů, případně i jiných patologických změn, při kterých se uzavřený radionuklidový zářič (URZ) zavádí přímo do nádoru či do místa, které se má léčit, nebo do jeho bezprostřední blízkosti. Pracoviště musí splňovat požadavky Národních radiologických standardů pro brachyradioterapii.

Výkony pracoviště:

- Zavedení aplikátoru/ů brachyradioterapie. Typ aplikátoru/ů se liší podle typu brachyterapie. Některé aplikátory je nutné zavádět v celkové nebo svodné anestezii.

- Lokalizace cílového objemu
- Zakreslení cílových objemů a rizikových orgánů + plánování brachyradioterapie
- Aplikace brachyradioterapie

Členění pracoviště:

- Aplikační sál splňující hygienické podmínky pro provádění malých výkonů se zázemím pro mytí lékařů, mytí nástrojů a pro uskladnění aplikátorů, instrumentaria, obvazového materiálu a prádla.
- Ozařovna (může být součástí aplikačního sálu), musí dostatečně stíněna pro maximální aktivitu nestíněného zdroje ionizujícího záření v pracovní poloze
- Ovladovna navazující na ozařovnu, nutné minimálně vizuální sledování pacienta.
- Plánovací místnost

D. Kilovoltážní terapie

Popis pracoviště:

Pracoviště, které zajišťuje nádorovou i nenádorovou terapii, kdy zdrojem záření je terapeutický rentgenový přístroj pro povrchovou kilovoltážní terapii. Alternativou pro nenádorovou radioterapii je isotopový ozařovač se zdrojem záření 137 Cs. Nádorová kilovoltážní radioterapie zahrnuje léčbu některých povrchově uložených nádorů, např. kožních bazocelulárních a spinocelulárních karcinomů, dále paliativní RT metastáz uložených povrchově (například v mízních uzlinách) nebo kostech. Nenádorová radioterapie zahrnuje většinou degenerativní choroby, u kterých je efektivní analgetické a protizánětlivé ozařování, případně některá chronická kožní onemocnění.

Výkony pracoviště:

- Plánování povrchové kilovoltážní terapie
- Aplikace povrchové kilovoltážní terapie

1.2.1.26 801 Laboratoř klinická biochemie (+812,814,815)

Popis pracoviště:

Pracoviště provádějící laboratorní výkony v odbornosti klinická biochemie. Laboratorní část je rozdělena na specializované úseky pod vedením jednotlivých vedoucích odborníků - vedoucí úseku splňují patřičné kvalifikační požadavky (atestace, registrace).

Výkony pracoviště:

Pracoviště vykazuje laboratorní výkony v odbornosti 801 – klinická biochemie.

Členění pracoviště:

- Úsek rutinních analýz

- Úsek základních močových analýz, POCT a LIS
- Úsek speciálních analýz
- Úsek klinické a forenzní toxikologie
- Úsek klinické farmakologie
- Úsek molekulární biologie
- Úsek RIA (radioimonoanalýz) a imunoanalýz
- Ambulantní úsek

1.2.1.27 802 Laboratoř lékařské mikrobiologie (+804,805,822)

Popis pracoviště:

Pracoviště provádějící diagnostické, konzultační a případně konziliární výkony v oboru Lékařská mikrobiologie. Obor je členěn na speciální části (bakteriologie, virologie, mykologie a parazitologie), má složky sledující dispozici či odpověď makroorganismu na působení infikujícího mikroorganismu (serologie, imunologie, genetika). Laboratoř poskytuje epidemiologické podklady pro surveillance infekčních onemocnění, včetně kontroly rezistence k antibiotikům a sledování nozokomiálních infekcí.

Výkony pracoviště:

Základní jednotkou vyšetřovacího postupu v lékařské mikrobiologii je vyšetření. Vyšetření je komplexní diagnostický úkon založený na metodách (dílčí pracovní operace prováděná v rámci komplexního vyšetření) a pracovních postupech (PP) vztažených k příslušnému typu biologického materiálu a ke klinické diagnóze ošetřujícího lékaře. Součástí vyšetření je diferenciální diagnostika klinického mikrobiologa, která je uzavřená interpretací nálezu uvedeného na výsledkovém listu. Z povahy správné laboratorní práce nelze požadovat provedení jedné metody namísto vyšetření nebo nelze požadovat jenom část komplexního vyšetření.

- Klinicko-mikrobiologická laboratorní diagnostika infekčních onemocnění
  - Mikroskopie, kultivace a izolace kmenů aerobní, mikroaerofilní a anaerobní metodou
  - Průkaz DNA/RNA mikroorganismu v klinickém materiálu
  - Identifikace kmenů
  - Stanovení citlivosti k antibiotickým preparátům kvalitativní a kvantitativní metodou
  - Průkaz antigenů v primárních vzorcích
  - Stanovení protilátek v séru a dalších tělních tekutin (likvor)
  - Vyšetření hemokultur

- Klinicko-mikrobiologická konzultační činnost včetně antibiotické léčby a profylaxe
- Služby antibiotického střediska
- Služby v oblasti kontroly a prevence nozokomiálních infekcí

Členění pracoviště:

Úseky členěné obvykle dle odborností:

- 802 (lékařská mikrobiologie – bakteriologie/laboratoř TBC/ATB středisko),
- 804 (lékařská parazitologie),
- 805 (lékařská virologie),
- 822 (laboratoř lékařské mykologie).

1.2.1.28 807 Laboratoř patologické anatomie (+817,823)

Popis pracoviště:

Pracoviště zajišťuje morfologická (cytologická, histologická, příp. další speciální) vyšetření tkání lidského těla za účelem poskytnutí informací pro prevenci, diagnostiku a adekvátní léčbu chorobných stavů či pro posouzení zdravotního stavu pacienta.

Výkony pracoviště:

- Cytologická vyšetření (gynekocytologie, negynekologická cytologie)
- Bioptická vyšetření vč. peroperačních vyšetření
- Imunofluorescence
- Elektronová mikroskopie
- Molekulární patologie

1.2.1.29 813 Laboratoř alergologie a klinické imunologie

Popis pracoviště:

Pracoviště provádí laboratorní diagnostiku v oboru Alergologie a klinická imunologie. Musí zajistit odpovídající spektrum metod tak, aby dokázalo popsat stav a funkčnost imunitního systému a poskytnout indikujícímu lékaři odbornou pomoc při interpretaci výsledků a jejich případném doplnění o další vyšetření. Konkrétní spektrum prováděných laboratorních vyšetření se odvíjí od zařazení pracoviště do vyšších celků (nemocnic, laboratorních komplexů). Dle lokálních zvyklostí k laboratoři může patřit ještě pracoviště přípravy autovakcín.

Výkony pracoviště:

- Zastoupení, stav a funkce buněk imunitního systému včetně záchytu abnormalit s ohledem na hematoonkologické malignity zejména průtokovou cytometrií

- Vyšetření stavu humorální imunity stanovením hladin imunoglobulinů včetně podtříd, stanovením funkce komplementového systému a hladiny cirkulujících imunokomplexů
- Diagnostika gamapatií metodami elektroforézy a imunofixace, případně průtokovou cytometrií
- Monitorování a diferenciální diagnostika zánětlivé reakce pomocí stanovení pozitivních i negativních reaktantů zánětu
- Diagnostika stavů okamžité přecitlivělosti stanovením specifických IgE protilátek proti inhalačním, potravinovým a hmyzím alergenům, stanovením hladiny mediátorů (ECP) a pomocí funkčních testů (basotest)
- Diagnostika autoimunitních onemocnění pomocí stanovení autoprotilátek metodami nepřímé imunofluorescence, ELISA a imunoblot
- Ověření stavu imunitního systému pomocí stanovení specifických protilátek, případně specifické buněčné odpovědi proti infekčnímu agens po prodělané infekci nebo vakcinaci

Členění pracoviště:

- úsek zabývající se stanovením počtu a funkcí imunitních buněk,
- úsek stanovující humorální faktory související s imunitním systémem (protilátky, proteiny, mediátory),
- úsek připravující autovakciny (pokud je součástí pracoviště).

1.2.1.30 816 Laboratoř lékařské genetiky (+820)

Popis pracoviště:

Pracoviště zajišťuje vyšetření struktury nebo funkce lidského genomu. Je obvykle členěno na cytogenetickou a molekulárně genetickou. Zaměřuje se na genetickou diagnostiku onemocnění, stanovení přenašečství, stanovení predispozice k onemocněn. Využívá cytogenetické, molekulárně-cytogenetické a molekulárně-genetické vyšetřovací metody.

Výkony pracoviště:

Cytogenetická laboratoř

Karyotyp: hodnocení vrozených a získaných (event. indukovaných) chromozomálních aberací. FISH s lokus specifickými sondami, M-FISH, M-BAND, array CGH. Provedení analýzy a biologická interpretace nálezu.

1.2.1.31 818 Laboratoř klinické hematologie

Popis pracoviště:

Jedná se o pracoviště provádějící rutinní a specializované laboratorní výkony odbornosti 818 a výkony sdílené s jinými odbornostmi.

Výkony pracoviště:

Rutinní morfologie:

- Vyšetření krevního obrazu, diferenciálního počtu leukocytů, retikulocytů, erytroblastů.

Speciální morfologie:

- Vyšetření cytologie kostní dřeně, cytochemické metody
- Vyšetření hemoglobinopatií a talasemií (ELFO Hb, kvant. stanovení HbA2, kvant. a kvalit. stanovení HbF apod.)
- Vyšetření hemolytických anémií (osmotická rezistence RBC, autohemolýza apod.)

Rutinní koagulace:

- Vyšetření (APTT, PT, TT, RT, D-dimerů, AT, FBG apod.)

Speciální koagulace:

- Vyšetření aktivity plazmatických koagulačních faktorů, kvantitativní a kvalitativní stanovení markerů fibrinolýzy apod.
- Vyšetření molekulárních markerů aktivace hemostázy

Primární hemostáza:

- Vyšetření funkce a fyziologie krevní destičky

1.2.1.32 222 Laboratoř transfúzní služby

Popis pracoviště:

Pracoviště, které zajišťuje výrobu, skladování a distribuci/výdeji transfuzních přípravků, provádí imunohematologická vyšetření a léčebné výkony.

Výkony pracoviště:

- Laboratorní činnosti
- Léčebné výkony

Členění pracoviště:

- Laboratorní činnosti

Provádí výkony odbornosti 222 a výkony dalších odborností povolené ke sdílení (např. výkony odb. 813, 816, 801 atd.)

Typy pracoviště:

a) provádějící základní diagnostiku (pouze základní krevní skupiny, screening protilátek, test kompatibility a přímý Coombsův test),

b) provádějící kompletní diagnostiku odbornosti 222 (obvykle fakultní a krajská pracoviště)

c) ÚHKT Praha – referenční imunohematologická (IH) laboratoř - řeší superspecializovanou IH diagnostiku (odb. 222)

- Léčebné výkony

Léčebné aferézy (obvykle fakultní a krajská transfuziologická pracoviště)

1.2.1.33 Sdružené laboratorní metody

Popis pracoviště:

Pracoviště sdružuje dvě nebo více laboratorních pracovišť do společného organizačního celku. Toto sdružování má dva typické modely:

a) ve velkých ZZ je obvykle vyvoláno organizačními důvody a může být koncipováno specificky podle potřeb ZZ. Typickým je sdružení oborů klinická biochemie, klinická imunologie, klinické farmakologie, laboratoř nukleární medicíny (RIA laboratoř). V některých případech je součástí sdruženého pracoviště i laboratoř klinické a forensní toxikologie, případně klinické hematologie. Zásadní podmínkou sdruženého pracoviště je skutečnost, že výkony pracoviště, režimy provozu, personální požadavky a požadavky na technologie jsou vždy dány „součtem“ požadavků“ všech pracovišť do tohoto celku začleněných; obvyklé je sdílení přístrojového a prostorového vybavení. Sdružené pracoviště musí zajišťovat všechny podmínky pro rozvoj všech začleněných oborů. Název takového sdruženého pracoviště není celostátně ujednocen; jde například o Pracoviště sdružených laboratorních oborů a podobně.

b) v malých ZZ či ZZ ambulantního typu jde nejčastěji o pracoviště klinické biochemie, které zajišťuje i základní (nezbytná) vyšetření z oborů klinické imunologie, klinické hematologie, případně dalších.

Do sdruženého pracoviště v současnosti nepatří:

- Pracoviště patologické anatomie
- Pracoviště lékařské mikrobiologie (existují výjimky i se začleněním tohoto oboru)
- Transfusní oddělení

Výkony pracoviště:

Pracoviště vykazuje laboratorní výkony ve sdružených odbornostech a dle lokální situace i ambulantní výkony v odbornostech dle zaměření a kvalifikace pracovníků (klinická biochemie, klinická imunologie, endokrinologie, osteologie, vnitřní lékařství)

Členění pracoviště:

Pracoviště se vnitřně člení podle začleněných odborností, má však obvykle společný úsek manažera kvality.

1.2.1.34 Anesteziologie

Popis pracoviště:

Jedná se o pracoviště poskytující komplexní anesteziologickou péči u pacientů podstupujících diagnostické a terapeutické výkony.

Pozn.: Pod tento typ pracoviště nepatří ambulance pro léčbu bolesti

Výkony pracoviště:

- Celková anestézie
- Regionální anestézie
- Blokády periferních nervů
- Blokády nervových pletení
- Neuroaxiální perispinální techniky
- Monitorovaná anesteziologická péče
- Anesteziologický dohled
- Sedace při vědomí prováděná anesteziologem
- Předanestetické vyšetření
- Dospávací (zotavovací) jednotka

Členění pracoviště:

- Anesteziologické pracoviště
- Dospávací jednotka

1.2.1.35 Dialýza

Popis pracoviště:

Pracoviště se zaměřuje na léčebné postupy spočívající v eliminaci látek z organismu dialýzou a odvozenými metodami. Ty jsou určeny zejména (avšak nikoliv výlučně) pro léčbu selhání ledvin. Kromě eliminačních metod zajišťuje dialyzační pracoviště i mnohé další úkony v rámci péče o pacienty s onemocněním a selháním ledvin.

Výkony pracoviště:

Výkony lze dělit na

- mimotělní eliminační metody

Akutní dialýza

Chronická hemodialýza

Ostatní

- peritoneální dialýzu.

Poznámka: samostatnou podskupinu tvoří ještě tzv. „Kontinuální eliminační metody“, kam patří:

- *výkon 18540 – CAVH – kontinuální arteriovenózní hemofiltrace*
- *výkon 78813 – CVVH – kontinuální venovenózní hemofiltrace*

Tyto dva výkony jsou prováděny VŽDY na JIP a obvykle nejsou v gesci dialyzačních středisek.

1.2.1.36 Soudní lékařství

Popis pracoviště:

Pracoviště zajišťuje kompletní soudnělékařský servis pro daný region. Provádí zdravotní pitvy osob zemřelých náhlou a nečekanou smrtí mimo zdravotnická zařízení, pitvy osob ve věci podezření na nesprávný postup při výkonu zdravotnických služeb, osob zemřelých ve zdravotnických zařízeních, pokud jejich hospitalizace byla indikována z důvodu vnějšího násilí (např. úmrtí po dopravních nehodách či jiných úrazech, intoxikacích, sebevraždách, v souvislosti s napadením druhou osobou) nebo pokud k jejich úmrtí ve zdravotnickém zařízení došlo náhle a nečekaně a osob zemřelých ve vazbě nebo výkonu trestu odnětí svobody (dle dikce zákona o zdravotních službách).

Na pracovišti jsou prováděny soudní pitvy dle §§ 115 a 105 trestního řádu, nařízené orgány činnými v trestním řízení, pokud smrt poškozené osoby byla nebo mohla být způsobena trestným činem (např. vraždy, dopravní úrazy, újmy na zdraví s následkem smrti, nejasné okolnosti úmrtí atp.). Lékaři pracoviště zajišťují odbornou a znaleckou činnost pro Policii ČR a ostatní orgány činné v trestním řízení (soudy, státní zastupitelství, Generální inspekce bezpečnostních sborů).

Pracoviště provádí odběry biologického materiálu při pitvě a jejich vyšetření na přítomnost alkoholu a jiných toxických, omamných nebo psychotropních látek, příp. má tato zajištěna v laboratoři klinické biochemie v rámci nemocnice. Pracoviště zároveň zajišťuje identifikační úkony a imunoserologická vyšetření (např. určení druhové příslušnosti, stanovení krevní skupiny apod.).

Výkony pracoviště:

- Zdravotní pitva
- Soudní pitva
- Nekroptická vyšetření (tkáně odebrané při pitvě)
- Imunoserologická vyšetření (biologický materiál odebraný při pitvě)
- Toxikologická vyšetření

Členění pracoviště:

- Pitevní (thanatologický) úsek

- Laboratorní úsek:
  - Radiologická laboratoř
  - Fotografická laboratoř
  - Imunoserologická laboratoř
  - Histologická laboratoř
  - Toxikologická laboratoř
- Administrativní úsek

1.2.1.37 Jednodenní péče

Popis pracoviště:

Pracoviště jednodenní péče poskytuje zdravotní péči u těch pacientů, jejichž zdravotní stav nevyžaduje péči ústavní a provedení zdravotního výkonu umožňuje propuštění do 24 hodin.

Součástí pracoviště je operační sál, kde se provádí operace chirurgické, ortopedické, gynekologické a výkony plastické chirurgie.

Na operační sál navazuje dospávací pokoj vybavený monitorovací technikou.

Výkony pracoviště:

Na pracovištích jednodenní péči jsou převážně pacienti s těmito onemocněními a diagnózami:

- Kýla tříselná a pupeční, ventrální kýla, kýla v jizvě
- Varixy a varikozní komplexy- včetně využití moderních metod RFITT, UZ
- Odstranění rozsáhlejších kožních lézí – zhoubných i nezhoubných
- Nezhoubná a zhoubná onemocnění prsní žlázy- včetně využití detekce sentinelové uzliny Gangliom
- Benigní urologická onemocnění- hydrokéla, phimosa, phrenulum breve
- Dekomprese karpálního kanálu
- Benigní onemocnění v oblasti konečníku (hemoroidy, řitní trhliny atd.)
- Arthroskopie kolene,hlezna,ramene
- Ortopedické řešení deformit a poúrazových stavů
- PRT - periradikulární terapie při léčbě bolestí páteře a další metody (?)
- laparoskopické operace žlučníku, apendixu, adhesiolýza
- Přerušení těhotenství v I. a II. trimestru
- Nezánětlivá onemocnění adnex, vulvy, pochvy a dělohy
- Myomy děložní

- Endometrióza
- Srůsty pánevní pobřišnice
- Sterilizace
- Výhřez ženských pohlavních orgánů

1.2.1.38 Ostatní

Popis pracoviště:

Pracoviště, která svou infrastrukturou a poskytovanými zdravotními službami nelze zařadit do žádné z předcházejících kategorií.

1.2.2 Sdílená charakteristika zdravotnických pracovišť

Charakteristické rysy pracovišť jsou definovány tzv. atributy, tj. znaky určujícími nejenom činnosti daných pracovišť, ale i dalších vlastností, které determinují čerpání zdrojů. Úkolem atributů je zajištění schopnosti identifikace specifických vlastností či odlišností daných pracovišť RN, včetně jejich klasifikace a objektivního hodnocení.

Pro účely oceňování zdravotních služeb jsou definovány další atributy (znaky) charakterizující zdravotnické pracoviště a jejich specifické služby:

- Režim provozu pracoviště
- Odbornost pracoviště
- Intenzita poskytované péče na pracovišti
- Specifikace pracoviště
- Výkony a přístroje pracoviště
- Pracoviště pro dětské pacienty
- Pracoviště léčby centrovými léky

<u>Režim provozu</u>

Atribut Režim provozu je určen pro všechny typy přímých (zdravotnických) pracovišť a určuje provozní dobu pracoviště. Pracoviště jsou tříděna do 3 skupin s typem provozu:

a) **nepřetržitý provoz (24/7)** - nepřetržitým pracovním režimem je režim práce, v němž se zaměstnanci vzájemně pravidelně střídají ve směnách v nepřetržitém provozu zaměstnavatele v rámci 24 hodin po sobě jdoucích. Nepřetržitým provozem je provoz, který vyžaduje výkon práce 24 hodin denně po 7 dnů v týdnu,

b) **přetržitý provoz** - provoz, který nevyžaduje výkon práce 24 hodin denně po 7 dnů v týdnu.

c) **přetržitý provoz s příslužbou (pohotovostí)** - z hlediska platné pracovněprávní úpravy je tzv. „příslužba na telefonu“ ve skutečnosti pracovní pohotovostí, kterou definuje

zákoník práce tak, že se jedná o dobu, v níž je zaměstnanec připraven k případnému výkonu práce podle pracovní smlouvy, která musí být v případě naléhavé potřeby vykonána nad rámec jeho rozvrhu pracovních směn. Pracovní pohotovost je doba, po kterou musí být zaměstnanec připraven k případnému výkonu práce dle jeho pracovní smlouvy. Pracovní pohotovost musí být vykonána v případě naléhavých potřeb zaměstnavatele nad rámec jeho rozvrhu pracovních směn. A navíc zaměstnanec nesmí pracovní pohotovost vykonávat na svém pracovišti. Tedy musí být vykonávaná na jiném dohodnutém místě. Jednoduše řečeno: pracovní pohotovost je doba, po kterou nepracujete, pouze vyčkáváte například doma, zda zaměstnavatel zavolá, že musíte přijít do práce a začít vykonávat práci. Za dobu pracovní pohotovosti se vyplácí odměna (za to že jste připraveni kdykoliv v rámci pracovní pohotovosti do práce přijít, popř. jiným způsobem začít pracovat v souladu se svojí pracovní smlouvou).

Odbornost pracoviště

Atribut Odbornost představuje odbornost pracoviště a vychází z číselníku obsahující seznam odborností, které se používají pro nasmlouvání zdravotní péče s PZP. Základnu pro stanovení odbornosti pracovišť tvoří lékařské a nelékařské obory, ve kterých RN získala oprávnění k poskytování zdravotních služeb.

Intenzita péče

Atribut Intenzita péče je určen pouze pro zdravotnická lůžková pracoviště. Tento atribut definuje intenzitu péče o vážně nemocné pacienty, kteří jsou ohroženi selháním základních životních funkcí, nebo kterým selhává jedna nebo více životně důležitých orgánových funkcí. Péče o takové pacienty zahrnuje intenzívní léčebné a diagnostické postupy, ošetřování, monitorování životních funkcí případně jejich podporu např. napojením pacienta na ventilátor, náhrada funkce ledvin apod. Péče je poskytována po dobu potřebnou k provedení nezbytných vyšetření a ošetření nebo po dobu, po kterou lze důvodně očekávat náhlý zvrat stability zdravotního stavu. Délka intenzívní péče může být krátkodobá (dny) nebo dlouhodobá (týdny).

Ošetřovací dny intenzivní péče se člení dle počtu bodů na základě bodovacího systému terapeutických zásahů (Therapeutic Intervention Scoring Systém - dále jen TISS). Systém TISS je metodou k určení závažnosti onemocnění a to nepřímo podle velikosti léčebného úsilí. Je založen na kvantifikaci činnosti ošetřovatelského personálu. Přiřazuje vyjmenovaným úkonům bodové hodnoty od 1 - 4 jako výraz jejich složitosti a časové náročnosti. Skóre se získá jako součet bodových hodnot jednotlivých diagnostických, monitorovacích a léčebných úkonů, které byly u pacienta provedeny za posledních 24 hodin.

Mezi typy intenzity péče je zařazena i intermediární péče (s vlastní hodnotou atributu), tj. přechodový způsob lékařské a zdravotní péče mezi péčí intenzivní a standardní např. po akutním infarktu myokardu mezi koronární jednotkou a standardním lůžkovým oddělením.

K pracovištím je přiřazen atribut s převažující vyšší formou intenzivní péče, tzn. dle jaké úrovně péče je personální zabezpečení pracoviště.

Druhy atributu intenzity péče jsou dány typy ošetřovacích dnů evidovaných na pracovištích:

- jednotky nižší intenzívní péče
- jednotky vyšší intenzívní péče
- jednotky resuscitační péče
- intermediární péče

Specifikace pracoviště

Atribut Specifikace pracoviště je univerzální atribut, který nabývá odlišných hodnot pro jednotlivé typy pracovišť. Tímto atributem jsou označena pracoviště:

- Akutní lůžkové péče intenzivní, které disponují předporodními jednotkami intenzivní péče,
- Ambulance, které disponují vyšetřovnou, poradnou, zákrokovým sálkem, příjmovou ambulancí, stacionářem,
- Operační sál, který je hybridní (hybridní OS umožňuje jak klasické otevřené chirurgické přístupy, tak i miniinvazivní intervenční výkony za pomoci specializované zobrazovací techniky),
- Endoskopické pracoviště, které disponuje i ambulancí,
- Radioterapie, dle typu poskytované péče, a to radikální radioterapie, paliativní radioterapie, brachyterapie, kilovoltážní radioterapie,
- Anesteziologie, které disponuje i ambulancí,
- Ostatní, dle typu poskytovaných služeb, a to domácí péči, popř. pracoviště zajišťující zdravotní dopravu.

Akutní lůžková péče intenzivní

Na pracovišti akutní lůžkové péče intenzivní je určen atribut ke sledování předporodních jednotek intenzivní péče a nabývá hodnoty:

POR	předporodní

Ambulance

Na pracovišti typu Ambulance je určen atribut ke sledování charakteru ambulance a nabývá hodnoty:

AMB	vyšetřovna, poradna
ZAK	zákrokový sálek
STA	stacionář
PRI	příjmová ambulance

Operační sál

Na pracovišti typu operační sál slouží atribut ke sledování, zdali se jedná o hybridní operační sál a nabývá hodnoty:

HYB	hybridní

Endoskopická pracoviště

Na pracovišti typu endoskopické pracoviště slouží atribut ke sledování příznaku, zdali je součástí pracoviště i ambulance a nabývá hodnoty:

AMB	ambulance

Radioterapie

Na pracovišti Radioterapie je určen atribut ke sledování charakteru radioterapie a nabývá hodnoty:

RAD	radikální radioterapie
PAL	paliativní radioterapie
BRA	brachyterapie
KIL	kilovoltážní radioterapie

Anesteziologie

Na pracovišti typu Anesteziologie slouží atribut ke sledování, zdali je součástí anesteziologická ambulance a nabývá hodnoty:

AMB	anesteziologická ambulance

Ostatní pracoviště

Na pracovišti typu Ostatní slouží atribut ke sledování, zdali se jedná o pracoviště domácí péče či dopravy a nabývá jedné z těchto hodnot:

DOM	domácí péče
DOP	doprava

<u>Výkony a přístroje pracoviště</u>

Atribut Výkony a přístroje pracoviště je univerzální atribut, který nabývá odlišných hodnot pro jednotlivé typy pracovišť a slouží zejména ke sledování specifických výkonů či přístrojů. Tímto atributem jsou označena pracoviště:

- Ambulance, které disponují s dražším přístrojovým vybavením s označením (SPE)
- Operační sály, na kterých se provádí robotické operace s označením (ROB)
- Porodní sály, na kterých se provádí císařské porody s označením (CIS)
- Intervenční kardiologie, na kterých se provádí i výkony intervenční radiologie s označením (RAD),

- Kardiostimulace, na kterých se provádí pravidelně i výkony elektrofyziologie s označením (ELE)
- Pracoviště RTG a ultrazvukové diagnostiky, které disponují specifickými přístroji SKS (skiaskopie), SKG (skiagrafie), ULZ (ultrazvuková diagnostika)
- Pracoviště pozitronové emisní tomografie, které disponují specifickými přístroji PET (PET), PET CT (PCT), PET MR (PMR),
- Dialýzy, s definováním typu prováděných dialýz, a to akutní (AKU), chronické (CHRO) a peritoneální (PER).

Dětská oddělení

Atribut Dětské oddělení je určen pouze pro zdravotnická pracoviště akutní lůžkové péče standardní a intenzivní. Pracoviště s tímto atributem poskytuje zdravotní péči dětem od narození do 18 - ti let věku, bez ohledu na smluvní odbornost daného pracoviště. Tímto atributem jsou označena i pracoviště, která nemají smluvně sjednanou přímo odbornost dětského lékařství, ale mají v rámci svého provozu vyčleněna lůžka pro dětské pacienty a tudíž mají povinnost zajištění specifických požadavků na personální zabezpečení pro dětská oddělení.

Pracoviště léčby centrovými léky

Příznak Centrové LP určuje, zdali jsou na pracovišti nasmlouvány léčivé přípravky a potraviny pro zvláštní lékařské účely (dále jen „léčivý přípravek“) označených symbolem „S“ podle § 39 odst. 1 vyhlášky č. 376/2011 Sb., tzn., že tento atribut bude přiřazen ke všem pracovištím, které mají na základě smluvního ujednání se zdravotní pojišťovnou oprávnění vykazovat tyto léčivé přípravky.

1.2.3 Minimální požadavky na členění zdravotnických pracovišť

Pro potřeby oceňování zdravotních služeb jsou definovány minimální požadavky pro členění zdravotnických pracovišť v organizační struktuře RN.

Typ pracoviště	Minimální požadavky
Akutní lůžková péče standardní	Minimálně jedno samostatné pracoviště pro standardní lůžka
Akutní lůžková péče intenzivní	Minimálně jedno samostatné pracoviště pro intenzivní lůžka
Následná lůžková péče standardní	Minimálně jedno samostatné pracoviště pro standardní lůžka
Následná lůžková péče intenzivní	Minimálně jedno samostatné pracoviště pro intenzivní lůžka

Typ pracoviště	Minimální požadavky
Ambulance	Minimálně jedno samostatné pracoviště pro ambulance
Urgentní příjem (emergency)	Samostatné pracoviště
Operační sál	Minimálně jedno samostatné pracoviště pro každý operační sál, který klinika (oddělení) pravidelně využívá.
Porodní sál	Samostatné pracoviště. Součástí může být i sál pro císařské porody, pokud je součástí porodního traktu a nejedná se operační sál gynekologického oddělení.
Digestivní endoskopie	Samostatné pracoviště, jehož součástí může být gastroenterologická ambulance
Bronchoskopie	Samostatné pracoviště, jehož součástí může být plicní ambulance
Urologická endoskopie	Samostatné pracoviště, jehož součástí může být urologická ambulance
Intervenční kardiologie	Samostatné pracoviště
Kardiostimulace	Samostatné pracoviště
Elektrofyziologie	Samostatné pracoviště. Může být součásti střediska Kardiostimulace, pokud se výkony elektrofyziologie provádí na pracoviště Kardiostimulace
Intervenční radiologie	Samostatné pracoviště. Může být součásti pracoviště Intervenční kardiologie, pokud se výkony intervenční radiologie provádí na pracovišti Intervenční kardiologie
Skiagrafie	Samostatné pracoviště, v případě, že je i Skiaskopie nebo Ultrazvuková diagnostika, jedná se o pracoviště RTG a ultrazvukové diagnostiky
Skiaskopie	Samostatné pracoviště, v případě, že je i součástí Skiagrafie nebo Ultrazvuková diagnostika, jedná se o pracoviště RTG a ultrazvukové diagnostiky
Ultrazvuková diagnostika	Samostatné pracoviště, v případě, že je i součástí Skiagrafie nebo Skiaskopie jedná se o pracoviště RTG a ultrazvukové diagnostiky
Pracoviště RTG a ultrazvukové diagnostiky	Samostatné pracoviště

Typ pracoviště	Minimální požadavky
Mamografie	Samostatné pracoviště
CT	Samostatné pracoviště
MR	Samostatné pracoviště
Scintigrafie a SPECT (SPECT-CT, SPECT-MR)	Samostatné pracoviště
Pozitronová emisní tomografie (PET, PET-CT,PET-MR)	Samostatné pracoviště
Radioterapie	Samostatné pracoviště
801 Laboratoř klinická biochemie (+812,814,815)	Samostatné pracoviště. Pokud se jedná o sdružené pracoviště provádějící vyšetření i jiných odborností mimo 801,812,814,815, bude zařazeno jako Sdružené laboratorní metody
802 Laboratoř lékařské mikrobiologie (+804,805,822)	Samostatné pracoviště. Pokud se jedná sdružené pracoviště provádějící vyšetření i jiných odborností mimo 802,804,805,822, bude zařazeno jako Sdružené laboratorní metody
807 Laboratoř patologické anatomie (+817,823)	Samostatné pracoviště. Pokud se jedná sdružené pracoviště provádějící vyšetření i jiných odborností mimo 807,817,823 bude zařazeno jako Sdružené laboratorní metody
813 Laboratoř alergologie a klinické imunologie	Samostatné pracoviště. Pokud se jedná sdružené pracoviště provádějící vyšetření i jiných odborností mimo 813, bude zařazeno jako Sdružené laboratorní metody
816 Laboratoř lékařské genetiky (+820)	Samostatné pracoviště. Pokud se jedná sdružené pracoviště provádějící vyšetření i jiných odborností mimo 816,820, bude zařazeno jako Sdružené laboratorní metody
818 Laboratoř klinické hematologie	Samostatné pracoviště. Pokud se jedná sdružené pracoviště provádějící vyšetření i jiných odborností mimo 818, bude zařazeno jako Sdružené laboratorní metody
222 Laboratoř transfúzní služby	Samostatné pracoviště. Pokud se jedná sdružené pracoviště provádějící vyšetření i jiných odborností mimo 822, bude zařazeno jako Sdružené laboratorní metody

Typ pracoviště	Minimální požadavky
Sdružené laboratorní metody	Samostatné pracoviště.
Anesteziologie	Samostatné pracoviště. Může být součástí anesteziologická ambulance. Ambulance pro léčbu bolesti musí oddělena.
Dialýza	Samostatné pracoviště
Soudní lékařství	Samostatné pracoviště
Jednodenní péče	Samostatné pracoviště
Ostatní	Samostatné pracoviště

2. Typologie režijních pracovišť

Kapitola Typologie režijních pracovišť popisuje základní požadavky na klasifikaci a tvorbu **režijních pracovišť**, s ohledem na alokaci spotřebovaných zdrojů a provedených výkonů pro potřeby oceňování zdravotních služeb v RN.

Strukturovaný přehled pro klasifikaci pracovišť je uveden v Příloze 1 dokumentu.

2.1 Obecná charakteristika nepřímých pracovišť

Pracoviště (středisko) je samostatný ekonomický útvar v organizační struktuře RN, tzn. hospodářské pracoviště, které má hmotnou podstatu.

Režijní středisko je pracoviště, které zajišťuje podpůrnými činnostmi fungování hlavních procesů RN. Hlavním procesem je poskytování zdravotních služeb dle zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách v platném znění a tyto služby (výkony) jsou definované ve vyhlášce č. 134/1998 Sb., kterou se vydává seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami v platném znění, dále jen Seznam zdravotních výkonů.

Pro metodické účely a sjednocení terminologie je ve všech metodikách režijní středisko uváděno jako nepřímé podpůrné pracoviště - pracoviště, které zajišťuje podpůrnými činnostmi fungování hlavních procesů a nepřímo souvisí s poskytováním zdravotních služeb.

2.2 Členění nepřímých pracovišť

Nepřímá pracoviště jsou členěna do 3 základních skupin, dle charakteru činností, které zajišťují, a to:

- pracoviště administrativní,
- pracoviště provozní zdravotnická nevykazující zdravotní služby, dle Seznamu zdravotních výkonů,
- pracoviště provozní nezdravotnická.

Hlavním aspektem pro členění pracovišť je nejenom jejich činnost, ale i jejich personální zajištění. Na pracovištích provozních zdravotnických zajišťují chod provozu převážně zdravotničtí pracovníci definovaní zákonem č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta v platném znění a zákonem č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních) v platném znění. Oproti tomu provoz na pracovištích administrativních a provozních nezdravotnických zajišťují převážně nezdravotničtí technicko-hospodářští pracovníci, dělníci, popř. pedagogové.

V případě, že nelze nepřímé pracoviště jednoznačně klasifikovat do definovaných kategorií, je pracoviště zatříděno, dle jeho převažující činnosti, tj. náplně práce.

2.2.1 Základní typologie nepřímých pracovišť

Začlenění nepřímých pracovišť v organizační struktuře RN a jejich základní stratifikace dle činností je uvedena na Obr. 2.2.1.1.

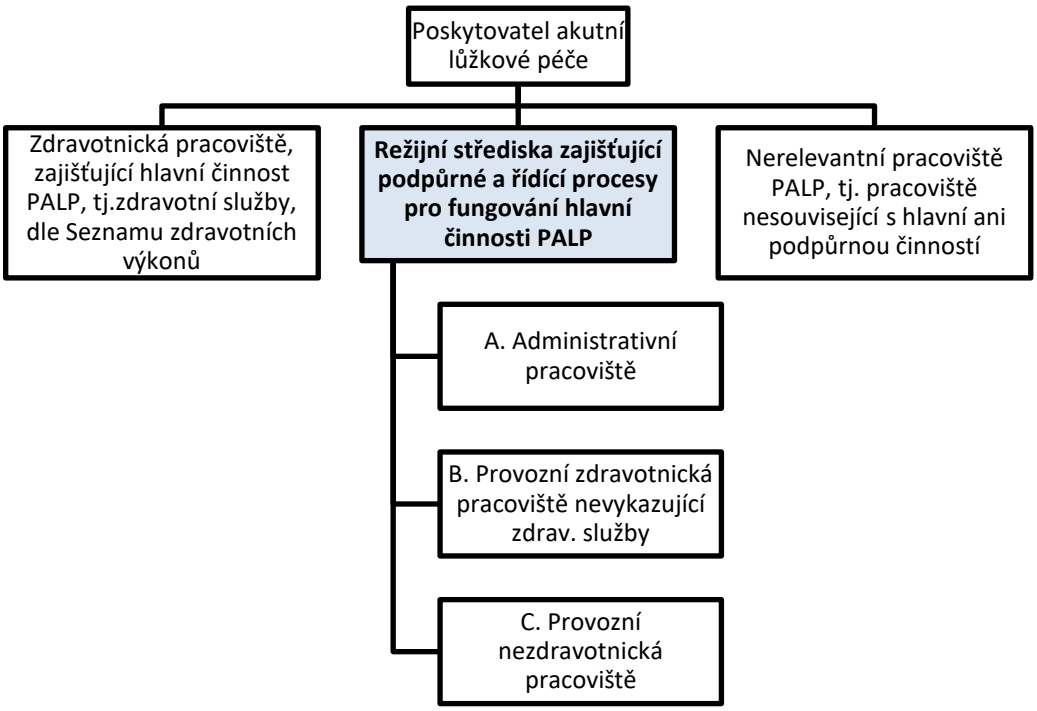

Obr. 2.2.1.1 Členění organizační struktury dle činností RN

A. Administrativní pracoviště

2.2.1.1 Administrativní pracoviště

Popis pracoviště:

<u>Administrativa</u> je souhrn pomocných rutinních kancelářských činností, které mají zabezpečit chod buď určitého pracovního týmu, nebo i chod celé organizace.

Mezi pracoviště administrativní (správní) patří i taková pracoviště, která plní základní manažerské funkce, tj. zajišťují řízení celého zdravotnického zařízení. Činnost těchto útvarů představuje společné náklady pro organizační jednotku jako celek => náklady jsou ve vztahu ke konkrétním výkonům neadresné.

Výkony pracoviště:

- Řízení organizace
- Personální agenda
- Účetní agenda
- Auditorské a kontrolní činnosti
- Komunikace s veřejností

- Právní agenda
- Krizový management
- Spisová služba
- Správa veřejných zakázek
- Výkony bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP)
- Závodní výbor, činnosti odborové organizace
- Ostatní správní činnosti

Pozn.: výkony vedoucích zdravotnických pracovníků samostatných pracovišť, při zajišťování chodu zdravotnických úseků, patří do kategorie Vedení kliniky/primariátu.

B. Provozní zdravotnická pracoviště nevykazující zdravotní služby

2.2.1.2 Nemocniční lékárna

Popis pracoviště:

Nemocniční lékárna je zařízením lékárenské péče ve smyslu zákona o zdravotních službách. Jejím hlavní úkolem je zabezpečit vlastní zdravotnická pracoviště zdravotnickými prostředky.

Výkony pracoviště:

- Laboratorní činnost – příprava individuálně vyráběných léčiv, příprava zkoumadel
- Výrobní činnost – příprava v šaržích – sterilní, nesterilní
- Příprava ostatních sterilních přípravků – individuální, standardizovaná, příprava sterilních LP – aseptická příprava, příprava parenterální výživy, oční přípravky
- Příprava cytostatik
- Genová terapie
- Příprava radiofarmak
- Nákup, skladování a výdej léčiv, potravin pro zvláštní účely, doplňků stravy a medicinálních plynů
- Nákup, skladování a výdej zdravotnických prostředků, diagnostik a dezinfekcí
- Konzultace a informační servis zdravotnickým profesionálům a pro pacienty
- Zajištění servisu pro klinické hodnocení léčiv
- Účast na lékové politice PALP
- Výuka pregraduální a postgraduální
- Klinická farmacie
- Úklid a sanitace

Členění pracoviště:

- sklad zdravotnických prostředků
- pracoviště výroby
- pracoviště expedice
- laboratoř

2.2.1.3 Transfúzní služba a krevní banky

Popis pracoviště:

Transfuzní pracoviště zajišťuje transfuzní přípravky pro klinická pracoviště PALP. Vyrábí plazmu pro frakcionaci, sloužící k výrobě krevních derivátů. Transfuzní pracoviště poskytuje komplexní služby z oboru transfuzního lékařství pro všechna spolupracující zdravotnická pracoviště.

Výkony pracoviště:

- **Výrobní činnosti** – tj. dárcovství krve a jejich složek, výroba transfuzních přípravků a plazmy pro výrobu krevních derivátů a expedice transfuzních přípravků na klinická pracoviště zdravotnických zařízení
- **Laboratorní činnost** (předtransfuzní, imunohematologická, HLA, DNA vyšetření, vyšetření dárců pro registry kostní dřeně)
- **Konzultační a edukační služby v oboru transfuzní medicíny**

Členění pracoviště:

- sklad transfúzního materiálu
- pracoviště výroby
- pracoviště expedice
- laboratoř

2.2.1.4 Pracoviště zajišťující banky s lidskými tkáněmi a buňkami

Popis pracoviště:

Pracoviště opatřuje odběr tkání a buněk a s tím spojené postupy, kterými jsou získány tkáně a buňky. Tkáňové zařízení, odběrové zařízení a diagnostická laboratoř mohou vykonávat tyto činnosti pouze na základě povolení činnosti dle zákona č. 296/2008 Sb., o zajištění jakosti a bezpečnosti lidských tkání a buněk určených k použití u člověka a o změně souvisejících zákonů (zákon o lidských tkáních a buňkách).

Výkony pracoviště:

Banka je určena k zajišťování odběrů, dalšího zpracování, vyšetřování, konzervaci, skladování a distribuci lidských tkání a buněk pro transplantace. Transplantací se rozumí přenos celého

orgánu, jeho části nebo určité tkáně, a to z jednoho těla do druhého nebo z určitého místa těla na jiné

Členění pracoviště:

- banka pupečníkové krve
- tkáňová oční banka
- banka kardiovaskulárních tkání
- banka muskuloskeletálních tkání
- další banky

2.2.1.5 Centrální operační sály

Popis pracoviště:

Pracoviště centrálních operačních sálů tvoří komplex operačních sálů a jeho hlavní činností je zajištění služeb pro zdravotnická pracoviště operačních oborů. Z pohledu identifikace pracovišť PALP rozlišujeme centrální operační sály jako režijní střediska, kde jsou zaznamenávány společné činnosti a tím společné spotřebované zdroje pro zajištění chodu vlastních operačních sálů, které jsou klasifikovány jako zdravotnická pracoviště.

Výkony pracoviště:

Výkony pracoviště zajišťují převážně perioperační sestry, tj. sestry, které disponují získanou kvalifikací a osvědčením k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu ve specializačním vzdělávání oboru perioperační péče.

Dále jsou zde vykonávány činnosti spojené s údržbou sterilního prostředí a řádného chodu všech vlastních operačních sálů, kde jsou realizovány operační výkony.

Členění pracoviště:

Operační trakt tvoří zónu ochrannou, zónu aseptickou (čistou), zónu sterilní a zónu odsunovou. Vstup personálu do ochranné zóny je přes hygienický filtr (prostor vyhrazený pro převlek do operačního prádla). Na filtry navazuje ochranná zóna, která se skládá z příjezdové chodby pro nemocné, místnosti pro odpočinek personálu, pracoven vedoucích pracovníků operačního traktu, skladovacích prostor pro léky, operační nástroje, speciální přístroje a také pro operační prádlo. Také zde musí být speciální místnost pro uchovávání operačních preparátů a také speciální místnost, kde se vyšetřují peroperační bioptické materiály. Do aseptické zóny patří místnosti, které přiléhají k vlastním operačním sálům, patří sem umývárna, místnost pro přípravu nemocného před operací, místnost pro sterilizaci a umývání nástrojů.

Vlastní operační sály jsou považovány za sterilní zónu (operační sály patří mezi pracoviště zdravotnická). Stěny a strop jsou omyvatelné, rohy jsou zaoblené a povrch ploch je dokonale hladký. Speciálním požadavkem je nevodivá podlaha bez spár. Sály by měly být bez oken a

s dokonalou laminární klimatizací. V prostorách operačního sálu by měl být mírný přetlak, aby se zabránilo proudění vzduchu do sálu při otevření dveří. Sterilita operačního sálu je zajišťována pravidelnou expozicí ultrafialovému záření, jehož zdrojem je germicidní zářič. Přísun a odsun materiálu se děje oddělenou cestou, přičemž se ani jedna z nich nekříží s cestou přístupu personálu nebo nemocného.

2.2.1.6Sterilizace

Popis pracoviště:

Pracoviště sterilizace je samostatné zdravotnické pracoviště, které zajišťuje sterilizační procesy pro všechna zdravotnická pracoviště PALP. Činnosti pracoviště zajišťují především zdravotničtí pracovníci.

Výkony pracoviště:

Předmětem činnosti pracoviště sterilizace jsou odborné hygienické výkony (komplexní předsterilizační příprava, sterilizace vysokoteplotní a nízkoteplotní) a výsledkem jsou sterilní zdravotnické prostředky.

Mezi výkony pracoviště sterilizace patří zpravidla:

- Dezinfekce, mechanická očista a speciální ošetření zdravotnických prostředků v automatických mycích strojích s nastavitelnými a hlídanými parametry. Strojové mytí probíhá v uzavřeném systému s využitím termochemické nebo termické dezinfekce. Kontrola kvality dezinfekce a čištění je prováděna chemickými indikátory v každém mycím procesu a stěry ze zdravotnických prostředků po provedené očistě.
- Kompletování operačního instrumentaria do souprav.
- Balení zdravotnických prostředků do speciálních sterilizačních obalů jednorázových nebo opakovaně použitelných.
- Sterilizace vlhkým teplem (párou), která je určena ke sterilizaci kovových, porézních, dutých a jiných termostabilních zdravotnických prostředků. Sterilizačním médiem je nasycená medicinální vodní pára, která předává tepelnou energii kondenzací na zdravotnické prostředky. Jedná se o mokrý sterilizační proces.
- Sterilizace ethylenoxidem, která je určena ke sterilizaci termolabilních (plastových a kombinovaných) zdravotnických prostředků k opakovanému použití. Sterilizačním médiem je 100% ethylenoxid, který má penetrační schopnosti. Jedná se o vlhký proces sterilizace. Rezidua ethylenoxidu jsou po sterilizaci odvětrávána.
- Sterilizace plazmou, která slouží ke sterilizaci termolabilních (plastových a kombinovaných) zdravotnických prostředků k opakovanému použití. Sterilizačním médiem je nízkoteplotní plazma, která vzniká ve vysokofrekvenčním elektromagnetickém poli, které ve vysokém vakuu působí na páry 58% peroxidu vodíku. Jedná se o suchý sterilizační proces.

Všechny způsoby sterilizace jsou prováděny v moderních přístrojích s hlídanými parametry, písemným záznamem o průběhu sterilizačního procesu a za přísného monitorování chemickými a biologickými indikátory.

Výstupní kontrola kvality je potvrzena číslem šarže na každém sterilizovaném zdravotnickém prostředku.

2.2.1.7 Vedení kliniky/primariátu

Popis pracoviště:

Samostatná pracoviště, která jsou vedena řídícími zdravotnickými pracovníky.

Výkony pracoviště:

- Hlavním výkonem je management vlastních samostatných pracovišť daného organizačního útvaru, která jsou v podřízeném vztahu.

2.2.1.8 Ostatní provozní zdravotnická pracoviště

Popis pracoviště:

Ostatní zdravotnická pracoviště, které nelze jednoznačně zařadit do výše uvedených taxativně vymezených zdravotnických pracovišť. Základní podmínkou pro zařazení pracoviště do kategorie Ostatní provozní zdravotnické pracoviště je personální obsazení pracoviště zvětší části zdravotnickými pracovníky.

Výkony pracoviště:

- závodní lékař
- pracoviště hygieny a epidemiologie
- konsignační sklady zdravotnických prostředků
- odběrové místnosti – pokud nejsou organizačně součástí Transfúzní služba a krevní banky
- výkony sanitářů nezačleněných přímo na zdravotnická pracoviště
- výkony nutričních terapeutů
- zdravotně-sociální výkony
- výkony biomedicínských inženýrů
- ostatní

C. Provozní nezdravotnická pracoviště

2.2.1.9 Budovy, pozemky

Popis pracoviště:

Pracoviště se zabývá technicko-ekonomickou problematikou využívání budov a pozemků PALP. Správa budov a pozemků je soubor činností, které zajišťují bezproblémový chod nemovitosti a údržbu pozemků. Odstraňují překážky, které by zabraňovaly jejich užívání. Do této kategorie patří i pomocná střediska (střediska evidenční, bez vlastního personálu) pro sledování spotřebovaných zdrojů ve vazbě na provoz a údržbu budov a pozemků (např. sledování účetních odpisů, popř. nákladů společných prostor).

Výkony pracoviště:

- celoroční údržbu areálu
- správa bytových a nebytových prostor
- evidenci pozemků a staveb
- provádění stavebních úprav a technického zhodnocení budov ve vlastní režii
- vede projektovou dokumentaci stavebních úprav a investičních akcí
- stavební a kolaudační řízení
- archivuje původní projektovou dokumentaci
- zajišťování provozu infrastruktury, ostrahy a další
- zajišťování provozu technického zařízení budov
- zpracování plánu údržby a oprav stavebních objektů
- opravy závad inženýrských sítí
- běžnou údržbu zabraňující vzniku závad
- drobné řemeslné práce (malování, drobné opravy)

Členění pracoviště:

- pomocné pracoviště pro sledování odpisů nemovitého majetku
- pomocné pracoviště pro sledování nákladů na údržbu nemovitého majetku
- pracoviště správy budov a pozemků
- vrátnice
- parkoviště

2.2.1.10 Technická pracoviště

Popis pracoviště:

Pracoviště zajišťující provoz a údržbu movitého majetku PALP. Do této kategorie patří i činnosti správy budov a pozemků, informačních a komunikačních technologií (IT), popř. zajištění dodávek energií a správy energetických zařízení, pokud PALP neeviduje tyto činnosti na samostatných pracovištích.

Výkony pracoviště:

- běžnou údržbu movitého majetku zabraňující vzniku závad
- zpracování plánu údržby a oprav movitého majetku
- celoroční údržbu
- evidence movitého majetku
- evidence povinných servisních a revizních kontrol

2.2.1.11 Provozní: Prádelna

Popis pracoviště:

Zajišťuje praní a opravy nemocničního a osobního prádla. Čistá a nečistá strana prádelny se stavebně a funkčně odděluje. Ochranný oděv pracovníků čisté a nečisté strany je odlišen. Pohyb osob je možný jen přes hygienický filtr. Při manipulaci s prádlem v prádelně i při transportu se dopravní a manipulační cesty čistého a použitého prádla nesmí křížit.

Výkony pracoviště:

- evidence celkového množství a sortimentu prádla používaného na pracovištích, zajišťování drobných oprav, značení prádla, evidenci a výměny opotřebených kusů
- doprava prádla za využití potřebné dopravní a manipulační techniky (rolltejnery, vozíky pro manipulaci s pytli, pytle pro ukládání použitého prádla)
- expedici každodenních dodávek jednotlivým pracovištím
- každodenní svoz použitého prádla z pracovišť
- dezinfekční praní a žehlení prádla
- provádění veškerých manipulačních činností na pracovištích pracovníky prádelny
- dodržování hygienických standardů pro manipulaci s prádlem

Členění pracoviště:

- skladové prostory - čisté prádlo se skladuje v čistých a pravidelně dezinfikovaných skříních nebo regálech v uzavřených skladech čistého prádla
- provoz prádelny
- šití a oprava prádla
- sběrna prádla

2.2.1.12 Provozní: Úklid

Popis pracoviště:

Pracoviště úklidu zajišťuje běžný úklid administrativních prostor a úklid v souladu s vyhláškou č. 306/2012 Sb., o podmínkách předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče.

Výkony pracoviště:

Úklid všech prostor se provádí denně navlhko, v případě potřeby i častěji. Tomuto způsobu úklidu musí odpovídat podle charakteru provozu podlahová krytina. Na operačních a zákrokových sálech, kde jsou prováděny invazivní výkony, se úklid provádí vždy před začátkem operačního programu a vždy po každém pacientovi. Na pracovištích akutní lůžkové péče intenzivní a v místnostech, kde je prováděn odběr biologického materiálu, se úklid provádí třikrát denně. Frekvence úklidu na ostatních pracovištích je přizpůsobena charakteru provozu.

Na pracovištích s akutní lůžkovou péčí standardní lze při úklidu používat běžné čisticí prostředky. Na pracovištích akutní lůžkové péče intenzivní, na operačních a zákrokových sálech, na chirurgických a infekčních pracovištích, v laboratořích a tam, kde je prováděn odběr biologického materiálu a invazivní výkony, na záchodech a v koupelnách a na dalších pracovištích stanovených provozním řádem se používají běžné čisticí prostředky a dezinfekční přípravky s virucidním účinkem.

2.2.1.13 Provozní: Stravovací provoz

Popis pracoviště:

Pracoviště stravovacího provozu zajišťuje poskytování stravovacích služeb, výrobu a výdej teplých i studených pokrmů pro pacienty i zaměstnance PALP.

Výkony pracoviště:

- Úsek kuchyně – pracoviště pacientského stravování připravuje pokrmy pro hospitalizované pacienty. Jedná se o specializované pracoviště, jelikož příprava stravy pro pacienty je specifická činnost, vzhledem k dietnímu systému a nárokům jednotlivých pacientů odvíjejících od důvodu jejich hospitalizace. Na oddělení pacientského stravování jsou začleněni také nutriční terapeuti, kteří úzce spolupracují s jednotlivými odděleními nad výběrem vhodné stravy pro pacienty. Příprava léčebných diet a dodržování energetických a nutričních požadavků se řídí platným dietním systémem nemocnice. Nutriční terapeuti přebírají počty nahlášených diet v nemocničním systému a na tomto základě je proveden rozpis stravy pro jednotlivá oddělení. Strava se následně připravuje dle nahlášených požadavků oddělení.
- Úsek kuchyně – pracoviště zaměstnaneckého stravování zajišťuje prioritně stravování pro zaměstnance
- Úsek skladového hospodářství - zajišťuje objednávky a uskladnění veškerého sortimentu k výrobě pokrmů.

Členění pracoviště:

- provozovna kuchyně - pracovní prostor nebo pracovní úsek vyčleněný pro konkrétní účel a tvořený nejčastěji ucelenou skupinou strojů, zařízení a kuchyňského nábytku v provozovně tak, aby nedocházelo k nepříznivému ovlivňování zdravotní nezávadnosti produktů
- skladové prostory
- jídelna
- mléčná kuchyně, pokud je organizačně součástí stravovacího provozu. Pokud je samostatným pracovištěm, patří do kategorie Ostatní provozní zdravotnická pracoviště
- denní místnost - místnost pro oddech osob teplé kuchyně a přípraven se sníženou teplotou za účelem jejich ochrany před nepříznivými klimatickými vlivy a pro jejich stravování, není-li pro ně zřízena jídelna.

2.2.1.14 Provozní: Energetika

Popis pracoviště:

Pracoviště zajišťuje správu energetických zařízení a dodávky energií pro jednotlivá pracoviště PALP.

Výkony pracoviště:

- Výkony správy a dodávek tepla
- Výkony správy a dodávek elektrické energie
- Výkony správy a dodávek vody
- Výkony správy a dodávek páry a plynu

Členění pracoviště:

- Pracoviště vodního hospodářství
- Pracoviště tepelného hospodářství
- Elektro úsek
- Čistírna odpadních vod
- Kotelna
- Trafostanice

2.2.1.15 Provozní: Hospodářská doprava

Popis pracoviště:

Pracoviště vnitroústavní dopravy (vnitřní areálové dopravy), nejedná se o pracoviště poskytující zdravotní služby dle zákona o zdravotních službách.

Výkony pracoviště:

Pracoviště převážně zajišťuje svoz a rozvoz biologického materiálu, svoz biologického odpadu, rozvoz a svoz prádla, obstarávají dopravu pro správní a hospodářské účely PALP. Pracoviště může provozovat i vlastní servisní a technické zázemí vozového parku.

Členění pracoviště:

- vozový park
- administrativní zázemí
- autodílna

2.2.1.16 Provozní: Odpadové hospodářství

Popis pracoviště:

Pracoviště odpovědné za nakládání s odpadem PZS, tj. komunálním odpadem a odpadem zahrnující komponenty různého fyzikálního, chemického a biologického materiálu, který vyžaduje zvláštní nakládání a odstranění vzhledem ke specifickému zdravotnímu riziku. Zahrnuje pevný nebo kapalný odpad, který vzniká při léčebné péči nebo při obdobných činnostech. Zdravotnické odpady mohou obsahovat infekční agens, genotoxické látky, toxické chemické látky, nepoužitelná léčiva, radioaktivní látky nebo ostré předměty.

Výkony pracoviště:

Manipulace s odpady podobné komunálnímu – odpad, který neobsahuje nebezpečné látky. Rozumí se tím odpad, který není kontaminován biologickým materiálem, léčivy nebo nebezpečnými chemikáliemi.

Manipulace s nebezpečným odpadem – veškerý odpad, který je biologicky kontaminován stykem s pacienty, nebo obsahuje léčiva, cytostatika, chemikálie, amalgám ze stomatologické péče a případně jiné látky potenciálně nebezpečné.

Odpad se třídí v místě vzniku, nebezpečný odpad se ukládá do označených, oddělených, krytých, uzavíratelných, nepropustných a mechanicky odolných obalů, podle možnosti spalitelných bez nutnosti další manipulace s odpadem. Ostrý odpad se ukládá do označených, spalitelných, pevnostěnných, nepropíchnutelných a nepropustných obalů. Nebezpečné odpady, zejména ostré předměty, se neukládají do papírových obalů. Nebezpečný odpad vznikající u lůžek pacientů se odstraňuje bezprostředně, z pracoviště se odstraňuje průběžně, nejméně jednou za 24 hodin. Shromažďování tohoto odpadu se provádí podle provozního řádu zařízení ve shromažďovacích nádobách, které musí odpovídat jiným právním předpisům. Shromáždění odpadu před jeho konečným odstraněním ve vyhrazeném uzavřeném prostoru je možné nejdéle 3 dny. Skladování nebezpečného odpadu (anatomického a infekčního) je možné po dobu 1 měsíce v mrazicím nebo chlazeném prostoru při teplotě maximálně 8 °C. Vysoce infekční odpad musí být bezprostředně v přímé návaznosti na jeho vznik upraven dekontaminací certifikovaným technologickým zařízením. Při odstraňování části těla a orgánů

se postupuje podle jiného právního předpisu. Evidence odpadu, jeho přeprava a předání oprávněné osobě za účelem jeho odstranění upravují jiné právní předpisy. Obdobným způsobem je postupováno při manipulaci s odpadem i v dopravních prostředcích poskytovatele zdravotnické záchranné služby, zdravotnické dopravní služby a poskytovatele přepravy pacientů neodkladné péče a poskytovatele zdravotní péče, který poskytuje zdravotní péči při návštěvní službě.

Členění pracoviště:

- Soustřeďovací místo - místo vzniku odpadu např. laboratoř, vyšetřovna, dílna, ve které je umístěn shromažďovací prostředek na odpad. Shromažďovací místo (shromaždiště odpadů) - místa či shromažďovací prostředky na jednotlivých pracovištích či skupině pracovišť, kde je krátkodobě shromážděn odpad před dalším nakládáním s ním.
- Čistící místnost - vyhrazená místnost sloužící ke krátkodobému soustřeďování odpadů na jednotlivých zdravotnických odděleních před dalším nakládáním s ním.
- Centrální shromažďovací místo (centrální shromaždiště odpadů) - místo, kam jsou shromažďovány všechny odpady a shromažďovací prostředky z jednotlivých pracovišť či shromaždišť odpadů.

2.2.1.17 IT pracoviště

Popis pracoviště:

Pracoviště informatiky zajišťuje tvorbu, rozvoj a provoz informačních a komunikačních technologií PALP. Hlavní náplní práce je především řešení provozních závad, technických problémů, a realizace rozvoje informačních systémů, popř. podpora jejich uživatelů.

Výkony pracoviště:

- zabezpečuje funkci správce sítě,
- zajišťuje správu HW a SW prostředků pro technické zajištění provozu funkčního informačního systému,
- zajišťuje uživatelskou podporu provozu (helpdesk),
- provádí instalaci, údržbu, upgrade, správu serverů a operačních systémů na nich, zabezpečuje správu uživatelských účtů počítačové sítě, systémovou správu elektronické pošty, internetu a intranetu, provádí zálohování datových a systémových souborů v datové síti

2.2.1.18 Ostatní provozní nezdravotnická pracoviště

Popis pracoviště:

Ostatní nezdravotnická pracoviště, které nelze jednoznačně zařadit do výše uvedených taxativně vymezených nezdravotnických pracovišť. Základní podmínkou pro zařazení pracoviště do kategorie Ostatní provozní nezdravotnické pracoviště je personální obsazení

pracoviště zvětší části **nezdravotnickými** pracovníky. Do této kategorie jsou zahrnuty i pomocná střediska zřízená za účelem samostatného sledování nákladů a výnosů bez vlastních pracovníků.

Výkony pracoviště:

- lékařská knihovna
- výkony posluchárny
- výkony telefonní ústředny, pokud není pod správou pracoviště IT
- výkony nemocničního kaplana
- výkony archivů
- ostatní provozní pracoviště

2.2.2 Sdílená charakteristika režijních pracovišť

Pro potřeby oceňování zdravotních služeb se u všech nepřímých pracovišť sleduje rozsah jejich činnosti v působnosti RN. Přiřazením atributu „Centrální pracoviště“ je definován vztah k rozpouštění relevantních nákladů daného pracoviště. Tento atribut určuje, zda služby daného pracoviště využívá více klinik či úseků, napříč celou organizací, nebo jde o služby uvnitř jednoho organizačního celku (pro jeden organizační útvar).

2.2.3 Minimální požadavky na členění nepřímých pracovišť

Mezi základní požadavky na členění nepřímých pracovišť v organizační struktuře RN patří:

a) samostatné sledování hospodaření, tj. evidence nákladů a výnosů u veřejné a nemocniční lékárny, v případě, že jsou tyto činnosti RN zajišťovány,

b) samostatné sledování hospodaření, tj. evidence nákladů a výnosů u nepřímých zdravotnických pracovišť, které **neposkytují** zdravotní služby dle Seznamu zdravotních výkonů. Příkladem je samostatné sledování výkonů a spotřebovaných zdrojů hospodářské dopravy a zdravotnické dopravní služby a přepravy pacientů neodkladné péče.

V případě, že z organizačních, provozních a technických důvodů nelze nepřímá pracoviště přímo promítnout do organizační struktury RN, je povinností zajistit samostatnou evidenci výkonů a spotřebovaných zdrojů, tj. náklady a výnosy za činnosti režijního charakteru, tj. vyčlenit tyto zdroje do pomocných středisek.

3. Klasifikace analytických účtů

Cílem kapitoly je popsat **postup klasifikace analytických účtů v účtovém rozvrhu RN**, pro potřeby zajištění standardizace jednotných kalkulačních procesů při oceňování zdravotních služeb.

Jednotná klasifikace účtů zabezpečuje homogenní strukturu celkových nákladů, spotřebovaných při poskytování zdravotních služeb hospitalizovaným pacientům a možnost nastavení jednotných kalkulačních postupů pro určení relevantních a nerelevantních nákladů.

3.1 Tvorba a klasifikace analytických účtů

3.1.1 Obecné principy

Při hospodářských činnostech PALP, při nichž dochází ke spotřebě prostředků (spotřeba materiálu a opotřebení dlouhodobého majetku), cizích výkonů (spotřeba energie, nakupované služby) a práce pracovníků (mzdy, pojistné z mezd) vznikají účetní případy, které se zaznamenávají na analytické účty. Ekonomickým vyjádřením této spotřeby jsou náklady. Vynaložené náklady se vracejí PALP ve formě tržeb za prodané výrobky, zboží a poskytnuté služby.

K řízení a kontrole činnosti potřebuje každý PALP přehled nejen o celkovém výsledku hospodaření, ale také o jednotlivých složkách, které ho tvoří, tedy o výši jednotlivých druhů nákladů (spotřeba materiálu, mzdy, opravy, odpisy apod.) a jednotlivých druhů výnosů (tržby z prodeje výrobků, tržby za zboží, tržby za služby apod.). Proto je třeba během účetního roku místo jediného účtu Výsledek hospodaření, na němž bychom zachycovali všechny výnosy a náklady, vést pro jejich detailní sledování samostatné účty.

Soustava účtů je tvořena zejména účty rozvahovými (zachycují stav a pohyb aktiv a pasiv) a účty výsledkovými (účty výnosů a nákladů). Účty výsledkové nemají na počátku účetního období počáteční stav. Zachycují se na nich přírůstky a případná snížení výnosů a nákladů a zůstatky.

Účty zřizuje RN podle zákona o účetnictví a příslušné prováděcí vyhlášky, tzn. při vedení účetnictví, je stanoveno v účtovém rozvrhu uspořádání a obsah syntetických účtů v rámci účtových skupin směrné účtové osnovy. Účtový rozvrh vychází ze směrné účtové osnovy a je individuálně tvořen RN. Účtový rozvrh obsahuje analytické účty, které jsou tvořeny v souladu s definovanými syntetickými účty dané prováděcí vyhlášky, která je platná pro daný druh právní formy RN.

Mezi údaji na syntetických účtech a na účtech analytických existuje a musí být zachována úzká návaznost. Zůstatky všech analytických účtů musí v souhrnu dávat zůstatek nadřazeného syntetického účtu, souhrn obratů stran všech analytických účtů musí souhlasit s obraty na účtu syntetickém.

3.1.2 Základní pravidla pro klasifikaci analytických účtů

Pro identifikaci spotřebovaných zdrojů RN jsou využívány veškeré analytické účty třídy 5 (náklady) a třídy 6 (výnosy) v účtovém rozvrhu definované pro sledované období. K vyčíslení jejich objemu, jsou používány roční stavy na těchto analytických účtech, evidované k rozvahovému dni, tj. k 31. 12. sledovaného období.

Tvorba analytických účtů je zcela ponechána v kompetenci RN, popř. jejich zřizovatelů, vždy však za podmínky, že ke každému analytickému účtu půjde přiřadit vždy jen jeden metodikou definovaný znak, charakterizující obsahovou náplň analytického účtu. V případě kombinace více definovaných znaků na jednom analytickém účtu, se za **nevýznamnou odchylku považuje 5% obratu** daného analytického účtu.

Ke všem sledovaným analytickým účtům v účtovém rozvrhu, na kterých bylo v daném období účtováno, RN přiřazuje 2 předdefinované znaky, a to:

a) **atribut 1** - charakterizující relevantnost účtu pro oceňování,

b) **atribut 2** - charakterizující obsahovou náplň analytického účtu.

Atribut 1 charakterizuje analytické účty, jejichž zůstatky budou vstupovat do oceňování zdravotních služeb.

Tato kapitola popisuje pouze taxativní vymezení analytických účtů, které nejsou součástí kalkulací. Ucelený přehled o stanovení relevantních nákladů pro oceňování hospitalizačních případů je popsán v samostatné metodice Relevantní náklady hospitalizačního případu v klasifikačním systému CZ-DRG.

Jednotlivé znaky atributu 2 vymezují obsahovou náplň analytických účtů dle definovaných skupin, za účelem sledování struktury celkových nákladů, které byly vynaloženy při poskytování zdravotních služeb.

3.2 Účty vyloučené z oceňování

K prvotnímu roztřídění nákladů a výnosů vstupujících do kalkulací slouží atribut 1. Jeho úkolem je rozdělit účty na **relevantní**, jejichž zůstatky vstupují do oceňování zdravotních služeb a **nerelevantní**, neboli vyloučené z oceňování.

3.2.1 Vyloučené účty dle vyhlášky č. 410/2009 Sb.

Seznam syntetických účtů vyloučených z oceňování zdravotních služeb pro RN účtující dle vyhlášky č. 410/2009 Sb. (dále jen vyhláška), kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb. (dále jen zákon), o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky:

504 Prodané zboží

Prodané zboží obsahuje náklady na prodané zboží, včetně nákladů na úbytek zásob zboží v rámci stanovených norem přirozených úbytků.

513 Náklady na reprezentaci

Náklady na reprezentaci obsahuje zejména náklady týkající se reprezentace včetně nákladů na vlastní výkony, které se použijí pro účely reprezentace.

541 Smluvní pokuty a úroky z prodlení

Smluvní pokuty a úroky z prodlení obsahuje zejména smluvní pokuty a úroky z prodlení podle ustanovení jiných právních předpisů s výjimkou úroků z prodlení podle smlouvy o úvěru, poplatky z prodlení ve smyslu příslušných ustanovení občanského zákoníku, penále a popř. jiné sankce ze smluvních vztahů.

542 Jiné pokuty a penále

Jiné pokuty a penále obsahuje náklady z ostatních pokut a penále podle jiných právních předpisů nezachycené na položce Smluvní pokuty a úroky z prodlení.

543 Dary a jiná bezúplatná předání

Dary a jiná bezúplatná předání obsahuje zejména náklady z vyřazení majetku s výjimkou peněžních prostředků z titulu bezúplatného předání, pokud to umožňuje jiný právní předpis, a to subjektům, které nejsou vybranými účetními jednotkami, včetně nákladů z titulu věcné humanitární pomoci.

544 Prodaný materiál

Prodaný materiál nemá obsahové vymezení, a proto se použije znění § 10 odst. 1 vyhlášky (Ostatní pravidla sestavování účetní závěrky). Vychází se z názvu položky a z obvyklého způsobu užití příslušného syntetického účtu.

547 Manka a škody

Manka a škody obsahuje náklady na manka a škody na majetku, s výjimkou schodku u pokladní hotovosti a cenin. Škodou se pro účely obsahového vymezení této položky rozumí fyzické znehodnocení, to je neodstranitelné poškození nebo zničení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku a zásob, a to z objektivních i subjektivních příčin. Dále obsahuje i náklady spojené s rozhodnutím o nedokončení pořizovaného dlouhodobého majetku, a to k okamžiku rozhodnutí o nedokončení pořizovaného dlouhodobého majetku.

548 Tvorba fondů

Tvorba fondů nemá obsahové vymezení, a proto se použije znění § 10 odst. 1 vyhlášky (Ostatní pravidla sestavování účetní závěrky). Vychází se z názvu položky a z obvyklého způsobu užití příslušného syntetického účtu.

552 Prodaný dlouhodobý nehmotný majetek

Prodaný dlouhodobý nehmotný majetek obsahuje náklady ve výši ocenění prodaného dlouhodobého nehmotného majetku k okamžiku jeho prodeje.

553 Prodaný dlouhodobý hmotný majetek

Prodaný dlouhodobý hmotný majetek obsahuje náklady ve výši ocenění prodaného dlouhodobého hmotného majetku k okamžiku jeho prodeje.

554 Prodané pozemky

Prodané pozemky nemá obsahové vymezení, a proto se použije znění § 10 odst. 1 vyhlášky (Ostatní pravidla sestavování účetní závěrky). Vychází se z názvu položky a z obvyklého způsobu užití příslušného syntetického účtu.

557 Náklady z vyřazených pohledávek

Náklady z vyřazených pohledávek obsahuje výši ocenění vyřazených pohledávek z jiných důvodů, než je inkaso pohledávky, započtení pohledávky a splynutí osoby dlužníka a věřitele, a výši ocenění postoupených pohledávek.

561 Prodané cenné papíry a podíly

Prodané cenné papíry a podíly nemá obsahové vymezení, a proto se použije znění § 10 odst. 1 vyhlášky (Ostatní pravidla sestavování účetní závěrky). Vychází se z názvu položky a z obvyklého způsobu užití příslušného syntetického účtu.

564 Náklady z přecenění reálnou hodnotou

Náklady z přecenění reálnou hodnotou obsahuje náklady vyplývající z přecenění majetku a závazků na reálnou hodnotu, včetně nákladů vyplývajících z přecenění majetku určeného k prodeji na reálnou hodnotu podle § 64 vyhlášky k okamžiku jeho prodeje.

591 Daň z příjmů

Daň z příjmů nemá obsahové vymezení, a proto se použije znění § 10 odst. 1 vyhlášky (Ostatní pravidla sestavování účetní závěrky). Vychází se z názvu položky a z obvyklého způsobu užití příslušného syntetického účtu.

595 Dodatečné odvody daně z příjmů

Dodatečné odvody daně z příjmů nemá obsahové vymezení, a proto se použije znění § 10 odst. 1 vyhlášky (Ostatní pravidla sestavování účetní závěrky). Vychází se z názvu položky a z obvyklého způsobu užití příslušného syntetického účtu.

604 Výnosy z prodaného zboží

Výnosy z prodaného zboží nemají obsahové vymezení, a proto se použije znění § 10 odst. 1 vyhlášky (Ostatní pravidla sestavování účetní závěrky). Vychází se z názvu položky a z obvyklého způsobu užití příslušného syntetického účtu.

641 Smluvní pokuty a úroky z prodlení

Smluvní pokuty a úroky z prodlení obsahuje výnosy ze smluvních pokut a úroků z prodlení podle ustanovení jiných právních předpisů s výjimkou úroků z prodlení podle smlouvy o úvěru, které se uvádějí v položce Úroky.

642 Jiné pokuty a penále

Jiné pokuty a penále obsahuje výnosy z pokut a penále, neuvedené v položce Smluvní pokuty a úroky z prodlení.

643 Výnosy z vyřazených pohledávek

Výnosy z vyřazených pohledávek obsahuje výnosy z úhrad pohledávek, které byly v minulosti vyřazeny, a výnosy z postoupení pohledávek.

644 Výnosy z prodeje materiálu

Výnosy z prodeje materiálu nemají obsahové vymezení, a proto se použije znění § 10 odst. 1 vyhlášky (Ostatní pravidla sestavování účetní závěrky). Vychází se z názvu položky a z obvyklého způsobu užití příslušného syntetického účtu.

645 Výnosy z prodeje dlouhodobého nehmotného majetku

Výnosy z prodeje dlouhodobého nehmotného majetku obsahuje výnosy z prodeje dlouhodobého nehmotného majetku včetně drobného dlouhodobého nehmotného majetku.

646 Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku kromě pozemků

Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku kromě pozemků obsahuje výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku včetně drobného dlouhodobého hmotného majetku, s výjimkou výnosů z prodeje pozemků.

647 Výnosy z prodeje pozemků

Výnosy z prodeje pozemků nemají obsahové vymezení, a proto se použije znění § 10 odst. 1 vyhlášky (Ostatní pravidla sestavování účetní závěrky). Vychází se z názvu položky a z obvyklého způsobu užití příslušného syntetického účtu.

648 Čerpání fondů

Čerpání fondů nemá obsahové vymezení, a proto se použije znění § 10 odst. 1 vyhlášky (Ostatní pravidla sestavování účetní závěrky). Vychází se z názvu položky a z obvyklého způsobu užití příslušného syntetického účtu.

661 Výnosy z prodeje cenných papírů a podílů

Výnosy z prodeje cenných papírů a podílů nemají obsahové vymezení, a proto se použije znění § 10 odst. 1 vyhlášky (Ostatní pravidla sestavování účetní závěrky). Vychází se z názvu položky a z obvyklého způsobu užití příslušného syntetického účtu.

664 Výnosy z přecenění reálnou hodnotou

Výnosy z přecenění reálnou hodnotou obsahuje výnosy vyplývající z přecenění majetku a závazků na reálnou hodnotu včetně výnosů z přecenění majetku určeného k prodeji na reálnou hodnotu podle § 64 k okamžiku jeho prodeje.

665 Výnosy z dlouhodobého finančního majetku

Výnosy z dlouhodobého finančního majetku obsahuje výnosy z podílů na zisku.

3.2.2 Vyloučené účty dle vyhlášky č. 500/2002 Sb.

Tento oddíl obsahuje seznam syntetických účtů vyloučených z oceňování zdravotních služeb pro RN účtující dle vyhlášky č. 500/2002 Sb. (dále jen vyhláška), kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb. (dále jen zákon), o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. Třetí pozice syntetického účtu má v seznamu ilustrativní charakter, jelikož pro účetní jednotky účtující podle této vyhlášky je závazná Směrná účtová osnova definována pouze dvoumístným číselným označením.

504 Prodané zboží

Náklady vynaložené na prodané zboží obsahuje náklady související s pořízením prodaného zboží v návaznosti na ocenění úbytku prodaného zboží.

513 Náklady na reprezentaci

Náklady na reprezentaci obsahuje zejména náklady týkající se reprezentace včetně nákladů na vlastní výkony, které se použijí pro účely reprezentace.

542 Prodaný materiál

Na vrub příslušného účtu účtové skupiny 54 – Jiné provozní náklady se při prodeji materiálu účtuje úbytek materiálu v ocenění, které vychází z ocenění tohoto materiálu na příslušných účtech v účtové třídě 1.

543 Dary

Na vrub příslušného účtu účtové skupiny 54 – Jiné provozní náklady se účtuje o poskytnutých darech nebo jiném bezúplatném převodu v provozní oblasti. Patří sem například zůstatková cena darovaného dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku.

544 Smluvní pokuty a úroky z prodlení

Na vrub příslušného účtu 54 – Jiné provozní náklady se účtuje o nákladech souvisejících s pokutami a úroky z prodlení; částky dluhů se zaúčtují bez ohledu na to, zda byly zaplaceny či nikoliv.

545 Ostatní pokuty a penále

Na vrub příslušného účtu 54 – Jiné provozní náklady se účtuje o nákladech souvisejících s pokutami a úroky z prodlení; částky dluhů se zaúčtují bez ohledu na to, zda byly zaplaceny či nikoliv.

546 Odpis pohledávky

Tento účet slouží k promítnutí hodnoty pohledávky na vrub nákladů při jejím odpisu. Odpis pohledávky, který může mít charakter odpisu „účetně-daňového“ (za podmínek stanovených ZDP) či pouze charakter „účetní“, může být zrealizován jak způsobem „prostým“ (pohledávka odepsána na vrub nákladů např. z titulu její nedobytnosti), tak i z titulu postoupení pohledávky

na jiný subjekt. V takovém případě je účtováno nejen o odpisu pohledávky na vrub nákladů, ale i o výnosu z jejího postoupení ve prospěch účtu 646.

549 Manka a škody z provozní činnosti

Pro účely účetnictví se škodou rozumí fyzické znehodnocení, kterým je neodstranitelné poškození nebo zničení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku a zásob, a to z objektivních i subjektivních příčin (§ 28 vyhlášky).

Za manko je, v souladu s účetními předpisy (§ 30 odst. 10 zákona), považován inventarizační rozdíl mezi skutečným stavem majetku a jeho stavem v účetnictví, kdy skutečný stav je nižší než stav evidovaný, přičemž rozdíl mezi těmito stavy nelze prokázat jiným způsobem stanoveným zákonem.

554 Tvorba a zúčtování ostatních rezerv

Na tomto účtu se účtuje tvorba a zúčtování ostatních (nedaňových) rezerv tvořených účetní jednotkou nad rámec ZoR a dalších předpisů, upravujících tvorbu a zúčtování rezerv, jejichž změna stavu ovlivňuje základ daně z příjmů.

555 Tvorba a zúčtování komplexních nákladů příštích období

Účtují se zde tedy náklady a výdaje příštích období, jež se sledují ve vztahu k danému účelu, například náklady na přípravu a záběh výkonů, náklady na výzkum a vývoj, náklady na dlouhodobou propagaci, náklady na předzásobení, apod. Prostřednictvím tohoto účtu pak dochází ke snížení nákladů účetního období, kdy byly tyto vynaloženy (a tedy ke zvýšení výsledku hospodaření daného účetního období) a naopak ke zvýšení nákladů příslušného účetního období, k němuž se váží, v souvislosti s jejich zúčtováním. Zúčtování komplexních nákladů příštích období se provede následně v účetním období, s nímž časově rozlišené náklady věcně souvisejí, nejpozději však do čtyř let od zaúčtování nákladů na účet 382-Komplexní náklady příštích období, s výjimkou případů vyplývajících ze smluv, respektive platných předpisů.

557 Zúčtování oprávky k oceňovacímu rozdílu k nabytému majetku

Na tomto účtu se účtuje rovnoměrný odpis aktivního oceňovacího rozdílu k nabytému majetku.

561 Prodané cenné papíry a podíly

Na vrub příslušného účtu účtové skupiny 56 – Finanční náklady se účtuje o prodeji cenných papírů nebo podílů souvztažně se zápisy na příslušných účtech účtových skupin 06 – Dlouhodobý finanční majetek nebo 25 – Krátkodobý finanční majetek. V případech prodeje dlužných cenných papírů je nutno k okamžiku prodeje doúčtovat naběhlý alikvotní výnosový úrok.

566 Náklady z finančního majetku

Na tento účet se účtuje o rozdílu mezi pořizovací cenou kupónových dluhových cenných papírů držených do splatnosti a jejich jmenovitou hodnotou. Tento rozdíl se do nákladů (na tento účet) zaúčtuje ve věcné a časové souvislosti.

567 Náklady z derivátových operací

Na tomto účtu se účtují náklady z derivátových operací.

Derivátem se rozumí finanční nástroj - smlouva, podle které vzniká finanční aktivum jedné účetní jednotky a zpravidla finanční závazek jiné účetní jednotky:

a) jehož reálná hodnota se mění v závislosti na změně úrokové míry, kursu cenného papíru, ceny komodity, měnového kursu, cenového indexu, na úvěrovém hodnocení (ratingu) nebo úvěrovém indexu, resp. v závislosti na jiné proměnné (tzv. podkladová aktiva),

b) který ve srovnání s ostatními typy kontraktů, v nichž je zakotvena obdobná reakce na změny tržních podmínek, vyžaduje malou nebo nevyžaduje žádnou počáteční investici,

c) který bude vypořádán v budoucnosti, přičemž doba od sjednání obchodu do jeho vypořádání je u něho delší než u obvyklé (tzv. spotové) operace (tj. účetní případy nákupu a prodeje finančních aktiv s obvyklým termínem dodání).

569 Manka a škody na finančním majetku

Na tomto účtu se účtují manka a škody na finančním majetku, a to manka a škody na cenných papírech, penězích a ceninách.

574 Tvorba a zúčtování finančních rezerv

Na vrub příslušného účtu účtové skupiny 57 – Rezervy a opravné položky ve finanční oblasti se zaúčtuje **tvorba rezerv** týkajících se finančních nákladů s výjimkou rezervy na daň z příjmů se souvztažným zápisem ve prospěch příslušného účtu účtové skupiny 45 – Rezervy. Ve prospěch příslušného účtu účtové skupiny 57 – Rezervy a opravné položky ve finanční oblasti se zaúčtuje **použití rezerv nebo jejich zrušení** pro nepotřebnost s výjimkou rezervy na daň z příjmů se souvztažným zápisem na vrub příslušného účtu účtové skupiny 45 – Rezervy.

579 Tvorba a zúčtování opravných položek ve finanční činnosti

Na vrub příslušného účtu účtové skupiny 57 – Rezervy a opravné položky ve finanční oblasti se zaúčtuje **tvorba opravných položek** ve finanční oblasti souvztažně ve prospěch příslušných účtů účtové skupiny 09 – Opravné položky k dlouhodobému majetku a účtů účtové skupiny 29 – Opravné položky ke krátkodobému finančnímu majetku. Ve prospěch tohoto účtu se zaúčtuje částečné nebo plné **rozpuštění opravných položek** ve finanční oblasti, když pominuly důvody pro jejich existenci, se souvztažným zápisem na vrub příslušných účtů účtové skupiny 09 – Opravné položky k dlouhodobému majetku a účtové skupiny 29 – Opravné položky ke krátkodobému finančnímu majetku.

591 Daň z příjmů z běžné činnosti - splatná

O splatné dani z příjmů k rozvahovému dni se účtuje na vrub příslušného účtu účtové skupiny 59 – Daně z příjmů, převodové účty a rezerva na daň z příjmů se souvztažným zápisem ve prospěch příslušného účtu účtové skupiny 34 – Zúčtování daní a dotací.

592 Daň z příjmů z běžné činnosti – odložená

O odložené dani se účtuje podle svého charakteru na příslušném účtu účtové skupiny 59 – Daně z příjmů, převodové účty a rezerva na daň z příjmů se souvztažným zápisem na vrub, popřípadě ve prospěch účtu účtové skupiny 48 – Odložený daňový závazek a pohledávka.

595 Dodatečné odvody daně z příjmů

Na vrub příslušného účtu účtové skupině 59 – Daně z příjmů, převodové účty a rezerva na daň z příjmů se dále zaúčtují **doměrky** daně za minulá léta a ve prospěch vratky daně za minulá léta.

599 Rezerva na daň z příjmu

V účtové skupině 59 – Daně z příjmů, převodové účty a rezerva na daň z příjmů se účtuje také o tvorbě a použití rezervy na daň z příjmů podle § 16 odst. 3 vyhlášky a Českého účetního standardu pro podnikatele č. 004 Rezervy.

604 Tržby za zboží

Na účet 604 je účtována prodejní cena při prodeji zboží.

641 Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku

Na tomto účtu se zachycují tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného majetku a dlouhodobého hmotného majetku, a to jak odpisovaného, tak neodpisovaného. Neúčtují se zde tržby z prodeje finančního majetku. Na tento účet se účtují tržby z prodeje jak ještě neodepsaného, tak již odepsaného majetku. Dále se na tento účet účtuje tržba z prodeje dosud nezařazeného dlouhodobého majetku, který je na účtu 042-Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek nebo na účtu 041-Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek.

642 Tržby z prodeje materiálu

Na tomto účtu se zachycují tržby z prodeje materiálu (surovin, pomocných látek, náhradních dílů, obalů apod.)

644 Smluvní pokuty a úroky z prodlení

Ve prospěch příslušného účtu účtové skupiny 64 – Jiné provozní výnosy se účtuje o výnosech souvisejících s pokutami a úroky z prodlení; částky pohledávek se zaúčtují bez ohledu na to, zda byly zaplaceny či nikoliv.

646 Výnosy z odepsaných pohledávek

Ve prospěch příslušného účtu účtové skupiny 64 – Jiné provozní výnosy se zaúčtují úhrady pohledávek, které byly v minulosti odepsány na vrub nákladů, a od tohoto okamžiku se o nich neúčtovalo.

661 Tržby z prodeje cenných papírů a podílů

Ve prospěch příslušného účtu účtové skupiny 66 - Finanční výnosy se zaúčtuje prodej cenných papírů nebo podílů účtovaných v účtových skupinách 06 – Dlouhodobý finanční majetek nebo 25 - Krátkodobý finanční majetek.

664 Výnosy z přecenění cenných papírů

Na tomto syntetickém účtu se účtuje o výnosech z reálného přecenění cenných papírů, a to cenných papírů určených k obchodování.

665 Výnosy z dlouhodobého finančního majetku

Na tomto účtu se zachycují výnosy z dlouhodobého finančního majetku zachyceného v účtové skupině 06, která obsahuje dlouhodobé cenné papíry a vklady (akcie, obligace, dluhopisy, vklady ve společnostech a družstvech), poskytnuté zápůjčky, soubory při pachtu závodu. Výnosy z těchto investic se účtují na účet 665. Jedná se především o dividendy, úroky, podíly na zisku a jiná obdobná plnění.

666 Výnosy z krátkodobého finančního majetku

Na tomto účtu se zachycují výnosy z krátkodobého finančního majetku v účtové skupině 25. Patří sem zejména úroky a dividendy a dále výnosy ze změny reálné hodnoty cenných papírů. Tyto výnosy se účtují zásadně časově rozlišené podle věcné a především časové souvislosti s daným časovým obdobím. Úroky se účtují v časové souvislosti s účetním obdobím, dividendy v okamžiku přiznání nároku valnou hromadou a výnosy z prodeje opčních listů v okamžiku platnosti smlouvy.

667 Výnosy z derivátových operací

Na tomto syntetickém účtu se zachycují výnosy z titulu reálného přecenění derivátů. Deriváty, jako finanční nástroje, se ve smyslu ustanovení § 52 Vyhlášky s odkazem na § 70 vyhlášky č. 501/2002 Sb., člení na určené k obchodování a zajišťovací.

697 Převod provozních výnosů

Na vrub příslušného účtu účtové skupiny 69 – Převodové účty se účtují například mimořádné výnosy související s postoupením nebo ukončením hospodářské činnosti či složky hospodářské činnosti účetní jednotky se souvztažným zápisem ve prospěch příslušného účtu účtové skupiny 64 – Jiné provozní výnosy, popřípadě ve prospěch příslušných účtů účtové skupiny 66 - Finanční výnosy, jestliže se jedná o výnosy finančního charakteru.

698 Převod finančních výnosů

Na vrub příslušného účtu účtové skupiny 69 – Převodové účty se účtuje například převod finančních výnosů ve prospěch příslušného účtu provozních výnosů v zájmu upřesnění vykazovaného provozního a finančního výsledku hospodaření.

3.2.3 Vyloučené účty dle vyhlášky č. 504/2002 Sb.

Tento oddíl obsahuje seznam syntetických účtů vyloučených z oceňování zdravotních služeb pro RN účtující dle vyhlášky č. 504/2002 Sb. (dále jen vyhláška), kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb. (dále jen zákon), o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví. Třetí pozice syntetického účtu má v seznamu ilustrativní charakter, jelikož pro účetní jednotky účtující podle této vyhlášky je závazná Směrná účtová osnova definována pouze dvoumístným číselným označením.

504 Prodané zboží

Prodané zboží obsahuje náklady na prodané zboží, včetně nákladů na úbytek zásob zboží v rámci stanovených norem přirozených úbytků.

513 Náklady na reprezentaci

Náklady na reprezentaci obsahuje zejména náklady týkající se reprezentace včetně nákladů na vlastní výkony, které se použijí pro účely reprezentace.

541 Smluvní pokuty a úroky z prodlení

Smluvní pokuty a úroky z prodlení obsahuje zejména smluvní pokuty a úroky z prodlení podle ustanovení jiných právních předpisů s výjimkou úroků z prodlení podle smlouvy o úvěru, poplatky z prodlení ve smyslu příslušných ustanovení občanského zákoníku, penále a popř. jiné sankce ze smluvních vztahů.

542 Ostatní pokuty a penále

Ostatní pokuty a penále obsahuje náklady z ostatních pokut a penále podle jiných právních předpisů nezachycené na položce Smluvní pokuty a úroky z prodlení.

543 Odpis pohledávek

Náklady z vyřazených pohledávek obsahuje výši ocenění vyřazených pohledávek z jiných důvodů, než je inkaso pohledávky, započtení pohledávky a splynutí osoby dlužníka a věřitele, a výši ocenění postoupených pohledávek.

546 Dary a jiná bezúplatná předání

Dary a jiná bezúplatná předání obsahuje zejména náklady z vyřazení majetku s výjimkou peněžních prostředků z titulu bezúplatného předání, pokud to umožňuje jiný právní předpis, a to subjektům, které nejsou vybranými účetními jednotkami, včetně nákladů z titulu věcné humanitární pomoci.

548 Manka a škody

Manka a škody obsahuje náklady na manka a škody na majetku, s výjimkou schodku u pokladní hotovosti a cenin. Škodou se pro účely obsahového vymezení této položky rozumí fyzické znehodnocení, to je neodstranitelné poškození nebo zničení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku a zásob, a to z objektivních i subjektivních příčin. Dále obsahuje i náklady

spojené s rozhodnutím o nedokončení pořizovaného dlouhodobého majetku, a to k okamžiku rozhodnutí o nedokončení pořizovaného dlouhodobého majetku.

552 Prodaný dlouhodobý majetek

Prodaný dlouhodobý nehmotný majetek obsahuje náklady ve výši ocenění prodaného dlouhodobého nehmotného majetku, prodaný dlouhodobý hmotný majetek a prodané pozemky k okamžiku jeho prodeje.

554 Prodaný materiál

Na vrub příslušného účtu účtové skupiny 54 – Jiné provozní náklady se při prodeji materiálu účtuje úbytek materiálu v ocenění, které vychází z ocenění tohoto materiálu na příslušných účtech v účtové třídě 1.

581 Poskytnuté příspěvky

Poskytnuté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami a poskytnuté členské příspěvky.

591 Daň z příjmů

Na příslušných účtech účtové skupiny 59 - Daň z příjmů se účtuje zejména

a) o splatné dani z příjmů k rozvahovému dni se souvztažným zápisem ve prospěch příslušného účtu účtové skupiny 34 – Zúčtování daní a dotací a ostatní zúčtování,

b) o odložené dani se souvztažným zápisem na vrub, popřípadě ve prospěch příslušného účtu účtové třídy 9 – Vlastní jmění, fondy, výsledek hospodaření, rezervy, dlouhodobé úvěry a zápůjčky, závěrkové a podrozvahové účty.

595 Dodatečné odvody daně z příjmů

Na příslušných účtech účtové skupiny 59 - Daň z příjmů se účtuje zejména doměrky daně za minulá období a ve prospěch tohoto účtu vratky daně za minulá období se souvztažným zápisem na vrub, popřípadě ve prospěch příslušného účtu účtové třídy 9 – Vlastní jmění, fondy, výsledek hospodaření, rezervy, dlouhodobé úvěry a zápůjčky, závěrkové a podrozvahové účty.

604 Výnosy z prodaného zboží

Na účet 604 je účtována prodejní cena při prodeji zboží.

641 Smluvní pokuty a úroky z prodlení

Na příslušných účtech účtové skupiny se účtuje zejména o výnosech souvisejících s pokutami a s úroky; částky pohledávek se účtují bez ohledu na to, zda byly zaplaceny či nikoliv.

642 Ostatní pokuty a penále

Na příslušných účtech účtové skupiny se účtuje zejména o výnosech souvisejících s pokutami a s úroky; částky pohledávek se účtují bez ohledu na to, zda byly zaplaceny či nikoliv.

643 Výnosy z vyřazených pohledávek

Výnosy z vyřazených pohledávek obsahuje výnosy z úhrad pohledávek, které byly v minulosti vyřazeny, a výnosy z postoupení pohledávek.

648 Čerpání fondů

Nekryté zdroje fondu reprodukce investičního majetku podle Českého účetního standardu č. 409 Dlouhodobý majetek

652 Výnosy z prodeje dlouhodobého majetku

Výnosy z prodeje dlouhodobého nehmotného majetku, dlouhodobého hmotného majetku a pozemků.

654 Výnosy z prodeje materiálu

Na tomto účtu se zachycují tržby z prodeje materiálu (surovin, pomocných látek, náhradních dílů, obalů apod.)

3.3 Klasifikace analytických účtů, dle jejich obsahové náplně

Klasifikace analytických účtů, dle jejich obsahové náplně je charakterizována atributem 2. Tento atribut tvoří 13 skupin, do kterých se rozdělují analytické účty účtového rozvrhu RN. Každá skupina má svůj význam pro potřeby kalkulací a zaručuje homogenitu relevantních nákladových položek, tvořící strukturu celkových nákladů vynaložených na hospitalizační případ.

3.3.1 Hrubé mzdy včetně zákonných odvodů (ON)

Skupinu tvoří nákladové a výnosové analytické účty, na kterých jsou zaznamenávány účetní operace týkající se hrubých mezd. Hrubou mzdou se pro účely této metodiky rozumí:

a) **dle § 109 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce**, kdy za vykonanou práci přísluší zaměstnanci mzda, plat nebo odměna z dohody za podmínek stanovených tímto zákonem, nestanoví-li tento zákon nebo zvláštní právní předpis jinak:

   - **Mzda** je peněžité plnění a plnění peněžité hodnoty (naturální mzda) poskytované zaměstnavatelem zaměstnanci za práci, není-li v tomto zákoně dále stanoveno jinak.
   - **Plat** je peněžité plnění poskytované za práci zaměstnanci zaměstnavatelem, kterým je příspěvková organizace, jejíž náklady na platy a odměny za pracovní pohotovost jsou plně zabezpečovány z příspěvku na provoz poskytovaného z rozpočtu zřizovatele nebo z úhrad podle zvláštních právních předpisů,
   - **Odměna z dohody** je peněžité plnění poskytované za práci vykonanou na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti, dle § 74 až 77 tohoto zákona.

b) dle příslušných prováděcích vyhlášek k zákonu o účetnictví (účty 521, 522, 523, 524)

3.3.2 Léky (LE)

Skupinu tvoří nákladové a výnosové analytické účty, na kterých jsou zaznamenávány účetní operace týkající se léků. Léky se pro účely této metodiky rozumí:

a) veškeré položky uvedené v **Seznamu léčivých přípravků a potravin pro zvláštní lékařské účely** vydávané Státním ústavem pro kontrolu léčiv, zatříděné do anatomicko-terapeuticko-chemické skupiny (ATC) uvedené v číselníku v položce „ATC“, a to:

A	Trávicí trakt a metabolismus
B	Krev a krvetvorné orgány
C	Kardiovaskulární systém
D	Dermatologika
G	Urogenitální trakt a pohlavní hormony
H	Systémová hormonální léčiva kromě pohlavních hormonů a inzulinů
J	Antiinfektiva pro systémovou aplikaci
L	Cytostatika a imunomodulační léčiva
M	Muskuloskeletární systém
N	Nervový systém
P	Antiparazitika, insekticidy a repelenty
Q	Veterinární přípravky
R	Respirační systém
S	Smyslové orgány
V	Různé přípravky

b) vybrané položky uvedené v **Seznamu individuálně připravovaných léčivých přípravků, transfuzních přípravků a radiofarmak** vydávané Státním ústavem pro kontrolu léčiv, dle typu uvedeném v číselníku v položce „TYP“, a to:

typ IPLP	Popis
11	magistraliter
13	radiofarmaka
14	parenterální výživy

c) medicinální plyny.

3.3.3 Centrové léky (CL)

Skupinu tvoří nákladové a výnosové analytické účty, na kterých jsou zaznamenávány účetní operace týkající se centrových léků. Centrovým lékem se pro účely této metodiky rozumí takové přípravky, jejichž použití je s ohledem na veřejný zájem účelné koncentrovat do specializovaných pracovišť dle § 15 odst. 10 zákona č. 48/1997 Sb. o veřejném zdravotním pojištění v platném znění a v rozhodnutí jsou označeny symbolem „S“. Jsou uvedené v **Seznamu léčivých přípravků a potravin pro zvláštní lékařské účely** vydávané Státním ústavem pro kontrolu léčiv. Tyto léky se účtují jako zvlášť účtovaný přípravek zdravotní pojišťovně pouze specializovanými pracovišti, a to na základě smlouvy uzavřené mezi ním a zdravotní pojišťovnou.

3.3.4 Krev a krevní výrobky (KR)

Skupinu tvoří nákladové a výnosové analytické účty, na kterých jsou zaznamenávány účetní operace týkající se krve a krevních výrobků. Krví a krevním výrobkem se pro účely této metodiky rozumí vybrané položky uvedené v Seznamu individuálně připravovaných léčivých přípravků, transfuzních přípravků a radiofarmak vydávané Státním ústavem pro kontrolu léčiv, dle typu uvedeném v číselníku v položce „TYP“, a to:

a) 12 - transfuzní přípravky

b) 15 - autologní transfuzní přípravky

3.3.5 Speciální zdravotnický materiál (SZM)

Do této kategorie patří **zdravotnické prostředky** dle zákona č. 268/2014 Sb., o zdravotnických prostředcích a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Speciální zdravotnický materiál je pro účely této metodiky, zdravotnický prostředek, který v tomto zákoně není přístrojem, zařízením, včetně programového vybavení určeného jeho výrobcem ke specifickému použití pro diagnostické nebo léčebné účely, tzn. je materiálové povahy, popř. drobný dlouhodobý majetek s dobou použitelnosti do jednoho roku. Do této skupiny lze zařadit:

a) veškeré položky, které jsou uvedené v číselníku Zdravotnické prostředky VZP ČR, v platném znění, zatříděných do skupin:

01 Obvazový materiál, náplasti
02 Pomůcky pro inkontinentní
03 Pomůcky stomické
04 Ortopedicko protetické pomůcky sériově vyráběné
05 Ortopedicko protetické pomůcky individuálně zhotovené
06 Kompresní punčochy a návleky
07 Vozíky invalidní včetně příslušenství
08 Sluchadla včetně příslušenství
09 Brýle a optické pomůcky
10 Pomůcky respirační a inhalační
11 Pomůcky pro diabetiky

12 Kompenzační pomůcky pro tělesně postižené
13 Dále nespecifikované pomůcky
14 Kompenzační pomůcky pro zrakově postižené
15 Kompenzační pomůcky pro sluchově postižené
16 Obuv ortopedická
17 Pomůcky pro laryngektomované
24 ZP ortopedicko protetické individuálně zhotovené
26 ZP pro kompresní terapii individuálně zhotovené
30 Opravy a úpravy ZP
41 Implantáty biologické lidského a zvířecího původu
42 Implantáty spinální, spondylochirurgie
43 Systémy hydrocephalní drenážní, monitorovací likvorové, čidla
44 Implantáty pro chirurgii hlavy a krku
53 Kardiostimulátory, defibrilátory, elektrody, chlopně
54 Systémy implantabilní neurostimulační, elektrody epileptologické
55 Cévní protézy
56 Další chirurgický materiál
59 Fixační pomůcky
60 Jehly
62 Kanyly tracheální, tracheostomické
64 Implantáty kostní, urologické, mammární
67 Katetry, dráty, drény, sety, sondy, soupravy, systémy, vodiče, zavaděče
68 Staplery, prostředky pro laparoskopii
69 Prostředky pro infuzi, transfuzi a dialýzu
70 Prostředky pro anesteziologii a resuscitaci
71 Prostř.pro invaz.použití v perif.,intrakran. a neurovask. oblasti
77 Prostředky pro intenzivní a invazivní kardiologii
78 Stenty a stentgrafty
80 Prostředky pro použití v GIT
81 RTG filmy a radiodiagnostické ZP
82 Prostředky k laparoskopickým výkonům ZUM obligatórní (paušál)
83 Porty, katetry implantabilní,katetry centrální žilní
84 Další osteosyntetický materiál
85 Oxygenátory
86 Komponenty pro náhrady kolenního kloubu
87 Komponenty pro náhrady kyčelního kloubu
88 Komponenty pro náhrady ostatních kloubů
89 Cementy kostní
90 ZP pro robotické výkony
91 Komponenty pro osteosyntetickou zevní fixaci
92 Kardiostehy

b) stomatologické výrobky,

c) biologický materiál,

d) jednorázové rouškování,

e) ostatní zdravotnické prostředky materiálového charakteru vymezené zákonem o zdravotnických prostředcích, pokud nejsou uvedeny v bodech a) až d).

3.3.6 Zdravotnická technika (PR)

Skupinu tvoří nákladové a výnosové analytické účty, na kterých jsou zaznamenávány účetní operace týkající se zdravotnické techniky. Zdravotnickou technikou se pro účely této metodiky rozumí:

a) zdravotnické prostředky dle zákona č. 268/2014 Sb., o zdravotnických prostředcích a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, charakteru přístrojové techniky, tj. dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku s dobou použitelnosti delší než 1 rok,

b) materiál, popř. drobný dlouhodobý majetek s dobou použitelnosti do 1 roku, který je spotřebován z důvodu údržby a oprav zdravotnických prostředků uvedených v bodu a).

3.3.7 Budovy a pozemky (BP)

Skupinu tvoří nákladové a výnosové analytické účty, na kterých jsou zaznamenávány účetní operace týkající se staveb, budov a pozemků. Stavbou, budovou a pozemkem se pro účely této metodiky rozumí:

a) stavby bez ohledu na výši ocenění a dobu použitelnosti, a to:
   - stavby včetně budov, důlní díla a důlní stavby pod povrchem, vodní díla a další stavební díla podle dalších právních předpisů
   - otvírky nových lomů, pískoven a hlinišť,
   - technické rekultivace,
   - byty a nebytové prostory vymezené jako jednotky; v případě společných částí nemovité věci se použije odstavec 1 obdobně,
   - nemovité kulturní památky,
   - technické zhodnocení staveb,
   - technické zhodnocení nemovité kulturní památky a církevní stavby,
   - právo stavby, pokud není zásobou.

a) pozemky bez ohledu na výši ocenění, pokud nejsou zásobami. Tato položka neobsahuje součásti pozemku, které jsou odpisovány a vykazují se jako majetek nebo jeho části v položkách Stavby, Pěstitelské celky trvalých porostů, Ostatní dlouhodobý hmotný majetek.

3.3.8 Extramurální zdravotní služby (EX)

Skupinu tvoří nákladové a výnosové analytické účty, na kterých jsou zaznamenávány účetní operace týkající se extramurální zdravotní služby. Extramurální zdravotní službou se pro účely této metodiky rozumí vyžádaná péče související s hospitalizací pacienta RN, kterou si vyžádala, a která je pojištěnci v době hospitalizace u RN poskytnuta jiným poskytovatelem, který ji účtuje zdravotní pojišťovně.

Poznámka: Pokud RN nedisponují detailními informacemi o nákladech za extramurální péči, jsou tyto náklady počítány z dat zdravotních pojišťoven.

3.3.9 Výnosy/tržby za zdravotní služby hrazené mimo v.z.p. (PL)

Skupinu tvoří **výnosové** analytické účty, na kterých jsou zaznamenávány účetní operace týkající se **zdravotních služeb** dle zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, které si v RN **hradí hotově nebo bezhotovostním převodem pacient.**

3.3.10 Výnosy/tržby za zdravotní služby hrazené z v.z.p. (ZP)

Skupinu tvoří nákladové a výnosové analytické účty, na kterých jsou zaznamenávány účetní operace týkající se **zdravotních služeb** dle zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, které **hradí RN zdravotní pojišťovny.**

3.3.11 Dotace (DOT)

Skupinu tvoří nákladové a výnosové analytické účty, na kterých jsou zaznamenávány účetní operace týkající se dotací. Dotací se pro účely této metodiky rozumí:

a) **transfer dle ČÚS 703** - transferem poskytnutí peněžních prostředků z veřejných rozpočtů i přijetí peněžních prostředků veřejnými rozpočty, včetně prostředků ze zahraničí, zejména v případě státního rozpočtu, rozpočtů územních samospráv či státních fondů, tedy zejména dotace, příspěvky, subvence, dávky, nenávratné finanční výpomoci, podpory či peněžní dary; za transfer se nepovažuje poskytnutí či přijetí peněžních prostředků v rámci dodavatelsko-odběratelských vztahů, daně, obdobné poplatky a dávky, pokuty, penále, odvody sankčního charakteru a obdobné platby; za transfer se také nepovažují peněžní prostředky poskytnuté zřizovatelem a určené na pořízení dlouhodobého majetku s výjimkou drobného dlouhodobého majetku jím zřizované příspěvkové organizaci, pokud nebyly poskytnuty z peněžních prostředků z transferu přijatého zřizovatelem za tímto účelem, a také odvod těchto peněžních prostředků příspěvkovou organizací zpět zřizovateli,

b) **dotace k úhradě finančních nákladů**, tj. úroků nezahrnovaných do pořizovací ceny dlouhodobého majetku a technického zhodnocení, účtovaná na vrub příslušného účtu účtové skupiny 34 a ve prospěch ostatních finančních výnosů. Tyto dotace se účtují v souladu s věcnou a časovou souvislostí s účtováním nákladů na stanovený účel, dle prováděcí vyhlášky 500/2002 Sb.

c) **dotace k úhradě provozních nákladů**, tj. dotace účtovaná ve věcné a časové souvislosti s vyúčtovanými náklady provozního charakteru na účet 64 Ostatní provozní výnosy, spolu s účtem skupiny 34, dle prováděcí vyhlášky 500/2002 Sb.

3.3.12 Granty, klinické studie, účelové dotace (GS)

Skupinu tvoří nákladové a výnosové analytické účty, na kterých jsou zaznamenávány účetní operace týkající se grantů, klinických studií a účelových dotací. Pro účely této metodiky se rozumí:

a) **granty a účelové dotace** - mají stejný charakter jako skupina Dotace v bodě 4.11, rozdíl je v účelu poskytnutí. U grantů a účelových dotací jde o poskytnutí peněžních prostředků na veřejně prospěšný účel **na základě předloženého projektu,**

b) **klinické studie**, nebo též klinické hodnocení slouží k ověření bezpečnosti a účinnosti nových léčebných postupů, nejčastěji léků nebo kombinací léků. Každá studie musí být předem posouzena Státním ústavem pro kontrolu léčiv (SÚKL) a etickou komisí. Klinické studie nejčastěji financují inovativní farmaceutické společnosti.

3.3.13 Ostatní náklady/výnosy (OST)

Skupinu tvoří nákladové a výnosové analytické účty, na kterých se účtuje o účetních případech, které nelze zařadit do skupin uvedených v bodech 3.3.1 až 3.3.12.

3.4 Obsahové náplně skupin nákladových a výnosových účtů

Hrubé mzdy (ON)

Hrubé mzdy jsou evidovány samostatně na analytických účtech účtového rozvrhu RN v rámci syntetických účtů 521 až 524.

K analytickým účtům, v nichž jsou evidovány účetní případy týkající se hrubých mezd, je přiřazen atribut ON.

Skupiny účtů charakterizující hrubé mzdy:

Příspěvkové organizace

Účet 521 - Mzdové náklady – zde se účtují veškeré požitky zaměstnanců ze závislé činnosti. Na tomto účtu se účtují mzdy zásadně v hrubých částkách. Do hrubé mzdy musí být zahrnuta také naturální mzda, je-li součástí mzdy. Nepeněžní plnění mezd (naturální mzda) se účtuje v cenách obvyklých, které uznává zákon o daních z příjmů.

Účet 524 - Zákonné sociální pojištění – zde se účtují závazky z titulu zákonné povinnosti zaměstnavatele platit sociální a zdravotní pojištění.

Obchodní společnosti

Účet 521 - Mzdové náklady, 522 - Příjmy společníků a členů družstva ze závislé činnosti, 523 - Odměny členům orgánů společnosti a družstva – zde se účtují veškeré požitky zaměstnanců včetně příjmů společníků a členů družstva ze závislé činnosti. Na těchto účtech se účtují mzdy

zásadně v hrubých částkách. Do hrubé mzdy musí být zahrnuta také naturální mzda, je-li součástí mzdy. Nepeněžní plnění mezd (naturální mzda) se účtuje v cenách obvyklých, které uznává zákon o daních z příjmů.

Účet 524 - Zákonné sociální pojištění – zde se účtují závazky z titulu zákonné povinnosti zaměstnavatele platit sociální a zdravotní pojištění.

Příklad

Do skupiny analytických účtů patří:

Např.: mzdy zaměstnanců, dohody o provedení práce a činnosti zaměstnanců, odstupné, náhrady při nemoci

Do skupiny analytických účtů nepatří:

Např.: příspěvky na stravování zaměstnanců, zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za nemoci z povolání a pracovní úrazy

Léky (LE)

Definice

Do skupiny účtů charakterizujících léky patří léčivé přípravky a potraviny pro zvláštní lékařské účely a individuálně připravované léčivé přípravky a radiofarmaka.

K analytickým účtům, v nichž jsou evidovány účetní případy týkající se léků, je přiřazen atribut LE.

Příklad

Do skupiny analytických účtů patří:

Např.: krevní deriváty hromadně vyráběné (dodávají farmakologické firmy z masově zpracované plazmy), cytostatika, medicinální plyny, radiofarmaka, bonusy od dodavatelů za odběr léků.

Do skupiny analytických účtů nepatří:

Např.: biologický materiál

Centrové léky (CL)

Definice

Do skupiny účtů charakterizujících centrové léky patří léčivé přípravky a potraviny pro zvláštní lékařské účely označené symbolem „S“ podle § 39 odstavce 1 vyhlášky č. 376/2011 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o veřejném zdravotním pojištění.

K analytickým účtům, v nichž jsou evidovány účetní případy týkající se centrových léků, je přiřazen atribut CL.

Příklad

Do skupiny analytických účtů patří:

Centrové léky specializovaných pracovišť - center se zvláštní smlouvou se zdravotními pojišťovnami, která smějí předepisovat skupiny léčiv a potravin pro zvláštní lékařské účely,

bez ohledu na to, zda byl centrový lék ze strany zdravotní pojišťovny uhrazen např. z důvodu překročených limitů.

Do skupiny analytických účtů nepatří:

Centrové léky, které nejsou předmětem smluvního ujednání se zdravotní pojišťovnou.

Krev (KR)

Definice

Do skupiny účtů charakterizujících krev patří transfuzní přípravky (plná krev, erymasa, plazma neboli čerstvě zmražená plazma). Krev, která je zpracovávána na transfuzních stanicích, popř. přímo pořízena od transfuzních stanic dodavatelsky.

K analytickým účtům, kde jsou evidovány účetní případy týkající se krve, je přiřazen atribut KR.

Příklad

Do skupiny analytických účtů patří:

Např.: Výnosy z prodeje krve, spotřebovaná krev oddělením, znehodnocená krev, aktivace krevních výrobků.

Do skupiny analytických účtů nepatří:

Např.: pořízení krevních derivátů hromadně vyráběných.

Speciální zdravotnický materiál (SZM)

Definice

Do skupiny účtů charakterizujících speciální zdravotnický materiál patří speciální zdravotnický materiál, resp. zdravotnický prostředek, který není přístrojem, zařízením, včetně programového vybavení určeného jeho výrobcem ke specifickému použití pro diagnostické nebo léčebné účely.

K analytickým účtům, v nichž jsou evidovány účetní případy týkající se speciálního zdravotnického materiálu, je přiřazen atribut SZM.

Příklad

Do skupiny analytických účtů patří:

Např.: šicí materiály, implantáty, laboratorní materiál, obvazový materiál, bonusy od dodavatelů za odběr SZM, aktivace SZM, biologický materiál, jednorázové rouškování.

Do skupiny analytických účtů nepatří:

Např.: úklidové čisticí prostředky

Zdravotnické prostředky (PR)

Definice

Do skupiny účtů charakterizujících zdravotnické prostředky patří přístroje a zařízení, včetně programového vybavení určeného jeho výrobcem ke specifickému použití pro diagnostické nebo léčebné účely, určené výrobcem pro použití u člověka za účelem:

a) stanovení diagnózy, prevence, monitorování, léčby nebo mírnění onemocnění,

b) stanovení diagnózy, monitorování, léčby, mírnění nebo kompenzace poranění nebo zdravotního postižení,

c) vyšetřování, náhrady nebo modifikace anatomické struktury nebo fyziologického procesu, nebo

d) kontroly početí,

a které nedosahují své hlavní zamýšlené funkce v lidském těle nebo na jeho povrchu farmakologickým, imunologickým nebo metabolickým účinkem; jejich funkce však může být takovými účinky podpořena. Patří sem i materiál nebo jiný předmět potřebný pro jejich údržbu, tzn. veškeré náklady týkající se zdravotnických prostředků (materiál, opravy, revize, účetní odpisy, nákup DDHM, technické zhodnocení, popř. ostatní účty, a to i výnosové účty, v případě prodeje/pronájmu takovéhoto zdravotnického prostředku).

K analytickým účtům, kde jsou evidovány účetní případy týkající se zdravotnických prostředků, je přiřazen atribut PR.

Do skupiny analytických účtů patří: Příklad

Např.: náhradní díly k zdrav. přístrojům, opravy a udržování zdrav. přístrojů, pojištění, pronájem zdrav. přístroje, technické zhodnocení přístroje, pořízení drobného dlouhodobého zdrav. přístroje, prodej zdrav. přístroje, odpis a popř. čerpání fondů ve vazbě ke zdravotnickým přístrojům, zařízením.

Do skupiny analytických účtů nepatří:

Např.: zdravotnický materiál sledovaný ve skupině účtů SZM

<u>Budovy a pozemky (BP)</u>

Do skupiny účtů charakterizujících budovy a pozemky patří veškeré účetní případy týkající se mj. pořízení, údržby, prodeje, pronájmů budov a pozemků. Definice

K analytickým účtům, v nichž jsou evidovány účetní případy týkající se budov a staveb, je přiřazen atribut BP.

Do skupiny analytických účtů patří: Příklad

Např.: znalecké posudky týkající se budov, průzkumné a projektové práce, malířské a natěračské práce, daň z nemovitosti, pojistné, údržba budov a pozemků, odpisy, popř. čerpání fondů.

Do skupiny analytických účtů nepatří:

Např.: úklidové služby, deratizace.

<u>Extramurální zdravotní služby (EX)</u>

Definice

Do skupiny účtů charakterizujících vyžádanou extramurální zdravotní službu patří účetní případy, které souvisí s hospitalizací pojištěnce u poskytovatele, kterou si poskytovatel vyžádal, a která je pojištěnci v době hospitalizace u poskytovatele zajištěna a provedena jiným poskytovatelem, který ji účtuje zdravotní pojišťovně.

K analytickým účtům, v nichž jsou evidovány účetní případy týkající se extramurálních zdravotních služeb, je přiřazen atribut EX.

Příklad

Do skupiny analytických účtů patří:

Finanční vyjádření (odpočet) od zdravotních pojišťoven při vyúčtování zdravotních služeb za péči, která byla provedena v jiném ZZ hospitalizovaným pacientům hrazeným v systému úhrady formou případového paušálu.

Do skupiny analytických účtů nepatří:

Např.: agregované výkony účtované jiným poskytovatelem zdravotních služeb.

Výnosy/tržby mimo v.z.p. (PL)

Definice

Do skupiny účtů charakterizujících výnosy/tržby z vlastních výkonů a zboží hrazené mimo veřejné zdravotní pojištění, kde je nositelem výkonu zdravotnický pracovník.

K analytickým účtům, v nichž jsou evidovány účetní případy týkající se výnosů/tržeb mimo v.z.p., je přiřazen atribut PL.

Příklad

Do skupiny analytických účtů patří:

Např.: Výnosy za zdravotní péči mimo zdrav. pojišťovny hrazených přímo tuzemci, cizinci, provedené preventivní zdrav. prohlídky pro jiné subjekty.

Do skupiny analytických účtů nepatří:

Např.: výnosy za stravování

Poznámka

Tato skupina analytických účtů je tvořena především z důvodu problematické samostatné alokace nákladů při poskytování zdravotních služeb nehrazených z veřejného zdravotního pojištění, tj. např. zdravotní péče poskytovaná za přímou úhradu od pacienta (tuzemci, cizinci).

Výnosy/tržby od zdravotních pojišťoven (ZP)

Definice

Do skupiny účtů charakterizujících výnosy/tržby za zdravotní služby a zboží od zdravotních pojišťoven patří veškeré účetní případy ve vazbě k poskytovaným zdravotním službám a prodejům zboží hrazeným z veřejného zdravotního pojištění.

K analytickým účtům, v nichž jsou evidovány účetní případy týkající se výnosů/tržeb za zdravotní služby a zboží od zdravotních pojišťoven, je přiřazen atribut ZP.

Do skupiny analytických účtů patří: Příklad

Např.: úhrady za výkon, zálohy, včetně dohadných položek se zdravotními pojišťovnami, dodatečné vyúčtování zdravotních služeb od zdravotních pojišťoven za předcházející období.

Do skupiny analytických účtů nepatří:

Např.: výnosy/tržby od zdravotních pojišťoven za pronájem nebytových prostor a ostatních služeb nesouvisejících se zdravotními službami, výnosy/tržby od zdravotních pojišťoven, které jsou výpomocnou pojišťovnou, tzn., slouží jako prostředník mezi pojištěncovou kompetentní zdravotní pojišťovnou a poskytovatelem zdravotní péče v místě pobytu nebo bydliště pojištěnce, vyúčtovaná extramurální péče, která je samostatně sledována ve skupině extramurální zdravotní služby (EX).

Dotace (DOT)

Do skupiny účtů charakterizujících dotace jsou zahrnuty finanční příspěvky zřizovatele/vlastníka, které byly poskytnuty za účelem zlepšení výsledku hospodaření ztrátových provozů. Do skupiny účtů patří jen výnosové položky. Definice

K analytickým účtům, v nichž jsou evidovány účetní případy týkající se dotací, je přiřazen atribut DOT.

Do skupiny analytických účtů patří: Příklad

Např.: příspěvek na vzdělávání, krizový management, sociální lůžka, vědu a výzkum, knihovnu.

Do skupiny analytických účtů nepatří:

Např.: spotřeba energie.

Granty, klinické studie, účelové dotace (GS)

Do skupiny účtů charakterizujících přidělený finanční příspěvek na určitý výzkumný projekt, studii, popř. k zajištění zdravotních služeb nehrazených z veřejného zdravotního pojištění. Definice

K analytickým účtům, kde jsou evidovány účetní případy týkající se grantů, klinických studií, účelových dotací, je přiřazen atribut GS.

Do skupiny analytických účtů patří: Příklad

Např.: provedené vyšetření, které je nezbytné v rámci klinické studie, ale není hrazeno pojišťovnou

Do skupiny analytických účtů nepatří:

Např.: náklady spojené se zdravotním vyšetřením vykázané zdravotní pojišťovně

Ostatní náklady/výnosy (OST)

Definice

Ostatní náklady/výnosy neuvedené výše.

K analytickým účtům, kde jsou evidovány účetní případy neuvedené v předcházejících bodech je přiřazen atribut OST.

Příklad

Do skupiny analytických účtů patří:

Např.: ostatní výnosy z činnosti, smluvní pokuty, mimořádné náklady/výnosy, odpis pohledávky

Do skupiny analytických účtů nepatří:

Např.: bonusy a slevy za dodávky léků a zdravotnických prostředků, prodej mateřského mléka

4. Alokace nákladů a výnosů

Cílem kapitoly je **popsat zásady správné alokace spotřebovaných zdrojů a s nimi souvisejících výkonů,** poskytnutých při zajišťování zdravotních služeb, jejichž obsah je vymezen v rozhodnutí vydaném referenční nemocnici (RN), podle obecně závazných právních předpisů a dalších činností provozovaných dle oprávnění, kterými RN disponuje.

4.1 Základní principy alokace

Alokace představuje jeden z nejdůležitějších principů při řízení nákladů. Umožňuje odhalit a popsat vazby mezi náklady a prováděnými výkony. Při provádění alokace je cílem vždy přiřadit objektu ty náklady, které tento objekt vyvolal, tj. v **principu příčinné souvislosti**. Toto umožňuje daleko přesnější a širší interpretaci skutečných vztahů mezi náklady a výkony.

Alokací se pro účely této metodiky rozumí evidence:

- spotřebovaných nákladů a s nimi souvisejících výnosů,
- provedených výkonů,
- personálních kapacit a s nimi související odměňování,
- dlouhodobého majetku,

na pracovištích RN, které uvedené zdroje využívají pro zajištění funkčního provozu ve svém oboru působnosti a mají k této činnosti mandát.

4.1.1 Alokace nákladů a výnosů v účetnictví

Pro potřeby správného oceňování zdravotních služeb v RN je zcela nezbytné náležité řízení alokačních postupů. Tyto postupy musí zajistit správnost evidence spotřebovaných zdrojů na pracovištích, ve vazbě na jimi provedené výkony. Je proto zapotřebí minimálně respektovat:

- **princip souvztažnosti**, zaručující vyjádření změny hospodářské reality pracoviště,
- **princip akruální**, zajišťující evidenci o hospodářských operacích ve věcné a časové souvislosti,
- **princip odpovědnosti**, zajišťující evidenci spotřebovaných zdrojů a výkonů na úrovni odpovědnostních středisek.

Za tímto účelem zřizuje RN ve svém účetním informačním systému (ÚIS) analytické účty pro potřeby sledování zdrojů a hospodářská střediska pro potřeby sledování využití těchto zdrojů při svých aktivitách.

Hospodářským střediskem je v kontextu s ostatními metodikami myšleno pracoviště definované jako:

Režijní středisko	**Nepřímé podpůrné pracoviště** - pracoviště, které zajišťuje podpůrnými činnostmi fungování hlavních procesů

Zdravotnické středisko	**Přímé zdravotnické pracoviště** – pracoviště poskytující zdravotní služby dle zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách v platném znění a tyto služby (výkony) jsou definovány ve vyhlášce č. 134/1998 Sb., kterou se vydává seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami v platném znění
Vyloučené středisko	**Vyloučené pracoviště** – pracoviště, jehož činnost nesouvisí se zdravotními službami dle zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách v platném znění a ani nevykonává podpůrné činnosti pro tyto zdravotní služby

Tvorba analytických účtů je za určitých podmínek zcela v gesci RN. Pro zjednodušení a sjednocení evidence čerpání zdrojů při poskytování zdravotních služeb jsou definovány sledované skupiny nákladů a výnosů:

- Hrubé mzdy včetně zákonných odvodů (ON)
- Léky (LE)
- Centrové léky (CL)
- Krev a krevní výrobky (KR)
- Speciální zdravotnický materiál (SZM)
- Zdravotnická technika (PR)
- Budovy a pozemky (BP)
- Extramurální zdravotní služby (EX)
- Výnosy/tržby za zdravotní služby hrazené mimo v.z.p. (PL)
- Výnosy/tržby za zdravotní služby hrazené z v.z.p. (ZP)
- Dotace (DOT)
- Granty, klinické studie, účelové dotace (GS)
- Ostatní náklady/výnosy (OST)

4.1.2 Evidence zdravotních služeb v nemocničních informačních systémech

Tak jako v ÚIS jsou sledovány zdroje a jejich čerpání dle analytických účtů po hospodářských střediscích, tak v jsou v nemocničním informačním systému (NIS) sledovány výkony, popř. zdravotnické prostředky poskytnuté pacientům ve vazbě na pracoviště, které tyto služby zajišťovalo. **Při evidenci těchto služeb po pracovištích musí být vazba na hospodářská střediska v ÚIS, tak aby bylo možné provázat spotřebu evidovanou v účetnictví s provedenými výkony, popř. poskytnutými zdravotnickými prostředky v NIS.**

Při oceňování zdravotních služeb v RN se vychází z jejich celkových nákladů a výnosů evidovaných ve finančních výkazech za sledované období, proto do kalkulací vstupuje

kompletní produkce RN. Cílem je správně vyčíslit nákladovost služeb jednotlivých zdravotnických pracovišť. Na pracovištích jsou převážně evidovány služby poskytované:

- pacientům, jejich péče je hrazena z veřejného zdravotního pojištění,
- pacientům, kteří jsou samoplátci, tj. pacienti, kteří si služby hradí z vlastních prostředků,
- pacientů, kteří jsou zaměstnanci RN v rámci pracovního lékařství,
- pacientům, za které hradí služby jiná právnická osoba, než jsou zdravotní pojišťovny.

Pacientem se dle zákona č. 372/2011 Sb. o zdravotních službách, v platném znění rozumí fyzická osoba, které jsou poskytovány zdravotní služby.

Evidence výkonů a poskytnutých prostředků pacientům (dále jen produkce) na zdravotnických pracovištích RN sledovaných v NIS, je bez ohledu na typ pacienta, nastavena dle Metodiky pro pořizování a předávání dokladů vytvořená v součinnosti se zástupci zdravotních pojišťoven a zástupci profesních sdružení poskytovatelů zdravotních služeb, v platném znění. Díky shodným pravidlům vyplývající z této metodiky lze provádět kalkulace nad všemi RN dle totožných postupů.

Metodika podrobně upravuje podmínky a způsob pořizování a předávání dokladů pro provedení úhrady poskytnuté zdravotní péče hrazené z veřejného zdravotního pojištění (dále jen zdravotní péče, resp. péče) v souladu s platným zněním obecně závazných právních předpisů, zejména zákonem:

- č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů,
- č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách a doplnění některých souvisejících zákonů,
- č. 268/2014 Sb., o zdravotnických prostředcích a o změně zákona
- č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů,
- č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách,
- č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách,
- č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě

a zejména těmito vyhláškami:

- č. 59/1997 Sb., kterou se stanoví indikační seznam pro zdravotní péči v odborných dětských léčebnách,
- č. 54/2008 Sb., kterou se stanoví způsob předepisování léčivých přípravků, náležitosti lékařských předpisů a pravidla jejich používání,
- č. 134/1998 Sb., kterou se vydává seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami,
- č. 63/2007 Sb., o úhradách léčiv a potravin pro zvláštní lékařské účely,

- č. 2/2015 Sb., o stanovení odborných kritérií a dalších náležitostí pro poskytování lázeňské léčebně rehabilitační péče,
- č. 39/2012 Sb., o dispenzární péči,
- č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci.

Produkce je sledována dle **identifikačního čísla zdravotnického pracoviště** (IČP), což je jednoznačný osmimístný číselný kód, který blíže identifikuje konkrétní zdravotnické pracoviště poskytovatele zdravotních služeb (PZS) nebo části PZS, případně samostatné lékaře, kteří mají s některou ze zdravotních pojišťoven (ZP) uzavřenu smlouvu pouze na preskripci léčivých přípravků pro rodinné příslušníky.

Každé IČP musí mít přiděleno hospodářské středisko v ÚIS. V běžné praxi se stává, že několik IČP je sledováno pod jedním hospodářským střediskem a naopak. Toto pro účely oceňování zdravotních lze, nicméně za určitých podmínek, které jsou dány metodikou Typologie zdravotnických středisek (dále jen typologie pracovišť).

Produkce je evidována prostřednictvím dokladů, které jsou rozděleny na záhlaví a řádky.

Záhlaví dokladu zahrnuje především číslo dokladu, číslo pojišťovny, IČP, smluvní odbornost pracoviště, číslo pojištěnce, číslo základní diagnózy, pro kterou byl pacient v tomto období léčen.

Řádek dokladu je souhrn údajů vztahujících se k jedné účtované položce vykázané kódem (tzn. k jednomu zdravotnímu výkonu, jednomu přímo podanému léčivému přípravku či zdravotnickému prostředku, k jednomu výkonu přepravy). **V řádcích dokladu se uvádí, tzv. řádková odbornost označující, že výkon uvedený v řádku byl poskytnut jiným pracovištěm jiné smluvní odbornosti stejného PZS na vyžádání pracoviště smluvní odbornosti uvedené v záhlaví dokladu.** Není-li údaj o řádkové odbornosti vyplněn, znamená to, že výkon byl poskytnut pracovištěm smluvní odbornosti uvedené v záhlaví dokladu.

Smluvní odbornost pracoviště je základním údajem ve smlouvě pojišťovny a PZS, ke kterému se vztahuje úhrada ústavní péče. Kódy odborností pracovišť ústavní péče jsou rozlišeny na prostřední pozici některým z níže uvedených symbolů, které charakterizují typ ústavní péče:

F – standardní lůžková péče pokud PZS poskytuje standardní lůžkovou péči v konkrétní odbornosti odpovídající péči ve fakultních a dřívějších krajských nemocnicích a v odpovídajícím regionu.

H – standardní lůžková péče pokud PZS poskytuje standardní lůžkovou péči v konkrétní odbornosti odpovídající péči ve zbývajících nemocnicích.

R – péče na operačním sále pokud PZS poskytuje indikovanou péči v určitém oboru na vyčleněných, personálně, věcně a technicky vybavených operačních sálech.

I – intenzivní a resuscitační lůžková péče pokud PZS poskytuje indikovanou resuscitační či intenzivní ústavní péči v určitém oboru na vyčleněných, personálně, věcně a technicky k tomu vybavených lůžkových jednotkách a pokud vykazuje ve standardní lůžkové péči typ H.

T – intenzivní a resuscitační lůžková péče pokud PZS poskytuje indikovanou resuscitační či intenzivní ústavní péči v určitém oboru na vyčleněných, personálně, věcně a technicky k tomu vybavených lůžkových jednotkách a pokud vykazuje ve standardní lůžkové péči typ F.

P – intenzivní a intermediární lůžková porodnická péče pouze pro vybraná PZS (uvedená ve Věstníku MZ ČR)

S – péče na spinálních jednotkách pouze pro vybraná PZS (uvedená ve Věstníku MZ ČR)

U – následná péče, nebo následná ošetřovatelská péče, popř. následná intenzivní ošetřovatelská péče pokud PZS poskytuje na konkrétních lůžkových odděleních speciálně zaměřenou odbornou dlouhodobou léčebnou či léčebně rehabilitační ústavní zdravotní péči ve stanovených indikacích.

D – dlouhodobá intenzivní péče pokud PZS poskytuje indikovanou speciálně zaměřenou dlouhodobou intenzivní péči o základní životní funkce na vyčleněných, personálně a technicky k tomu vybavených lůžkových pracovištích.

M – intenzivní lůžková psychiatrická péče pokud PZS poskytuje na konkrétních lůžkových odděleních intenzivní a kontinuální diagnostiku a terapii psychiatrických onemocnění za použití trvalého monitorování kamerovým systémem se záznamovým zařízením a současně poskytuje emergentní psychiatrickou péči.

Uvedené smluvní odbornosti odpovídají sdíleným charakteristickým znakům dle typologie pracovišť. U některých RN však nejsou samostatně pod smluvní odborností R sledovány operační sály. V tomto případě je nutné využívat na dokladech tzv. variabilní symbol, který obsahuje číslo střediska, které skutečně zdravotní služby realizovalo.

Metodika dále upravuje pro potřeby evidence a vykazování zdravotních služeb tři druhy péče:

- ambulantní péči ošetřujícího lékaře,
- ústavní péči,
- péči vyžádanou, navrženou či předepsanou ošetřujícím lékařem.

Ambulantní péče ošetřujícího lékaře

Pro tento druh péče jsou určeny doklady: 01, 01s, 03, 03s, 05, 21, 36, 37. **Za tento druh péče se nepovažuje péče poskytnutá pojištěnci v období, kdy je hospitalizován.** Taková péče je považována za péči vyžádanou při ústavní péči. Proto ji nelze vykazovat na dokladech 01 a 05, ale **musí být vykázána buď na dokladu 06, nebo řádkem dokladu 02.** Výjimkou je stomatologická péče poskytnutá pojištěnci při hospitalizaci v jiném oboru než stomatologie. Takovou péči je třeba vykázat dokladem 01s.

Ústavní péče

Ústavní péčí se rozumí péče na lůžkových pracovištích v RN. Pro tento druh péče jsou určeny doklady: 02, 02s, 03, 03s, 21, 22. Péče poskytnutá na pracovišti odlišné smluvní odbornosti ústavní péče je vykazována odděleně. Na dokladu 02 a 02s se vykazují:

a) Ošetřovací dny

b) Kategorie pacienta

c) Ostatní zdravotní výkony

Péče vyžádaná, navržená, předepsaná

Péče vyžádaná, navržená či předepsaná ošetřujícím lékařem je péče, kterou poskytuje odborný zdravotnický pracovník na základě požadavku, návrhu či předpisu ošetřujícího lékaře pojištěnce.

Vyžádaná, navržená či předepsaná péče zahrnuje:

a) zdravotní výkony - konziliární vyšetření, případně ošetření, komplementové vyšetření pojištěnce (např. funkční diagnostika, instrumentální vyšetření, vyšetření zobrazovací technikou, počítačově vyhodnocované metody apod.), **péči poskytnutou na operačním sále**, konzultaci odborníka, zdravotní pitvu, laboratorní vyšetření materiálu, návštěvu odborníka (vyžádané poskytnutí péče v domácím prostředí pojištěnce), fyzioterapeutickou a ergoterapeutickou péči, péči zdravotnického personálu v domácím prostředí (domácí péče).

Pro tuto péči jsou určeny doklady typu 06 (příp. řádek dokladu 01, 01s, 02, 02s s uvedením řádkové odbornosti), ostatní povolené žádanky (Výměnný list, Průvodní list k pitvě, ostatní žádanky používané ve zdravotnictví), pokud obsahují náležitosti dokladu typu 06.

b) **léčivé přípravky a zdravotnické prostředky** aplikované v souvislosti s vyžádanými výkony. Pro tuto péči jsou určeny doklady 03, 03s.

c) **zdravotnické transporty** - pacienta (případně doprovodu), zdravotnických pracovníků v nezbytném případě, transfuzních přípravků, speciálních léčivých přípravků, tkání a orgánů k transplantaci. Pro tuto péči jsou určeny doklady 34, 37, 39, SEVT-30 605 5, případně 35.

d) lázeňskou léčebně rehabilitační péči. Pro tuto péči jsou určeny doklady 15, 16.

e) péči v ozdravovně. Pro tuto péči jsou určeny doklady 18, 23.

f) péči v odborném léčebném ústavu. Pro tuto péči jsou určeny doklady 02, 03, 17, 19, 21, 22.

g) léčivé přípravky na recept. Pro tuto péči jsou určeny doklady 10, 20 a recept na léčivé přípravky obsahující omamné látky sk. I a psychotropní látky sk. II.

h) zdravotnické prostředky na poukaz. Pro tuto péči jsou určeny doklady 12, 13, 13P, 14.

4.2 Zobrazení nákladů, výnosů a produkce

Data pro potřeby oceňování zdravotních služeb RN jsou čerpána i z dalších informačních systémů (IS), proto je nezbytné udržovat ve všech shodnou organizační strukturu RN, resp. identifikační označení hospodářských středisek.

Údaje jsou čerpány především z těchto IS:

- **účetní informační systém (ÚIS)** – zdroj pro zjištění nákladů a výnosů pracoviště,
- **nemocniční informační systém (NIS)** – zdroj pro zjištění produkce pracoviště, především výkonů, spotřeby ZUP, ale i informace z operačních protokolů o času stráveném pacientem na operačním sále
- **personální a mzdový informační systém (PaMIS)** – zdroj pro zajištění informace o počtu pracovních úvazků na pracovišti a vyčíslení průměrných hrubých mezd
- **informační systémy s evidencí dlouhodobého majetku (DMIS)** – zdroj pro informace o alokacích dlouhodobého majetku na pracovištích, jeho pořizovacích cenách, doby používání a zatřídění do odpisových skupin.
- **manažerské informační systémy (MIS)** – zdroj doplňujících informací např. o využívání plochy v budovách jednotlivými pracovišti, počtu vypraného prádla, ujetých kilometrů dopravními prostředky pracoviště hospodářské dopravy apod.

Záměrem nastavených metodických postupů je tak docílit zobrazení komplexních nákladů, výnosů a produkce ve vazbě na pracoviště, tvořící organizační strukturu RN, které k nim mají přímou vazbu.

DRUH	TYP	N (náklady)	V (výnosy)	P (výkony)	P (ZUP)	P (PMAT)
NEPŘÍMÁ	Administrativní	x	x	-	-	-
	Provozní nezdravotnická	x	x	-	-	-
	Prov. zdrav. nevykazující zdrav. služby	x	x	-	-	-
PŘÍMÁ	Akutní lůžková péče	x	x	x	x	x
	Ambulance a příjmová pracoviště	x	x	x	x	x
	Endoskopie	x	x	x	x	x
	Intervenční radiologie	x	x	x	x	x
	Invazivní kardiologie	x	x	x	x	x
	Laboratoře	x	x	x	x	x
	Následná lůžková péče	x	x	x	x	x
	Neintervenční radiologie	x	x	x	x	x
	Nukleární medicína	x	x	x	x	x
	Operační a porodní sály	x	x	x	x	x
	Ostatní specifická pracoviště	x	x	x	x	x
	Radioterapie	x	x	x	x	x
VYLOUČENÁ	Pracoviště nerelevantní	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)

N (náklady) – zůstatky nákladových analytických účtů označených LE, CL, KR, SZM, ON, BP, PR, EX, DOT, PL, ZP, GS, OST

V (výnosy) – zůstatky výnosových analytických účtů označených LE, CL, KR, SZM, ON, BP, PR, EX, DOT, PL, ZP, GS, OST

P (výkony) – produkce zdravotnických pracovišť dána zdravotními výkony

P (ZUP) – produkce zdravotnických pracovišť dána zvlášť účtovanými zdravotnickými prostředky ZUM a ZULP

P (PMAT) – produkce zdravotnických pracovišť dána speciálním zdravotnickým materiálem zahrnutým přímo v hodnotě výkonu vyjádřený v Kč

Přiřazením jednotlivých složek k hospodářským střediskům lze pak jednoznačně vyčíslit jejich náklady, výnosy, popř. výsledek hospodaření a identifikovat služby, které s uvedenými zdroji poskytly.

4.2.1 Alokace zdravotnického materiálu

4.2.1.1 Evidence léků, krve a krevních výrobků

Spotřeba léků, krve a krevních výrobků je v ÚIS RN je evidována prostřednictvím zůstatků analytických účtů označených LE, CL a KR, dle jednotlivých pracovišť odpovědných za jejich čerpání při poskytování zdravotních služeb. Část těchto zdravotnických prostředků je definována v závazných předpisech jako zvlášť účtované léčivé přípravky (ZULP), které se evidují přímo na pacienta, kterému byl prostředek poskytnut. Mezi ZULP patří hromadně vyráběné léčivé přípravky a potraviny pro zvláštní lékařské účely (HVLP) a vybrané individuálně připravované léčivé přípravky a výrobky transfuzních stanic a radiofarmaka (IVLP). Ostatní prostředky jsou vnímány jako paušální, protože většinou není možné ve stávajících podmínkách RN zajistit jejich přiřazení ke konkrétním pacientům. Pro potřeby oceňování je označujeme jako nepřímé náklady (NN). RN evidující nad rámec ZULP některé prostředky přímo na pacienta, evidují tyto prostředky jako interní materiálové položky (IMP).

Výpočet NN za léky, krev a krevní výrobky lze vyjádřit vzorcem:

$$NN_{LE,CL,KR}^{ORG} = CN_{LE,CL,KR}^{ORG} - ZULP_{HVLP}^{ORG} - ZULP_{IVLP}^{ORG} - IMP_{HVLP}^{ORG} - IMP_{IVLP}^{ORG} \qquad (4.2.1.1)$$

Zvýše uvedeného vzorce je zjevné jak je důležité zajistit správnou evidenci spotřebovaných zdrojů v ÚIS konkrétního pracoviště s evidencí poskytnutých ZULP pacientům daného pracoviště. Evidence spotřebovaných prostředků v ÚIS probíhá na základě žádanek jednotlivých pracovišť, předložených v nemocničních lékárnách, popř. pracovištím zodpovědným za dodávky krve a krevních výrobků. Proto musí být na těchto žádankách uvedeno vždy pracoviště, které bude s prostředky dále disponovat.

Pouze pro účely výpočtu relativních vah jsou interní materiálové položky samostatně evidované u konkrétních hospitalizačních případů zahrnuty do nepřímých nákladů CZ-DRG, do které byl hospitalizační případ klasifikován. Důvodem je nemožnost vykázání těchto položek zdravotním pojišťovnám.

4.2.1.2 Evidence speciálního zdravotnického materiálu

Spotřeba speciálního zdravotnického materiálu je v ÚIS RN evidována prostřednictvím zůstatků analytických účtů označených SZM dle jednotlivých pracovišť, odpovědných za jejich

čerpání při poskytování zdravotních služeb. Část těchto zdravotnických prostředků je definována v závazných předpisech jako zvlášť účtovaný materiál (ZUM), který se eviduje přímo na pacienta, kterému byl prostředek poskytnut. Mezi ZUM patří zdravotnické prostředky mimo léků a krve (PZT) a stomatologické výrobky (STOM). Ostatní prostředky jsou vnímány jako paušální, protože většinou není možné ve stávajících podmínkách RN zajistit jejich přiřazení ke konkrétním pacientům. Pro potřeby oceňování je označujeme jako nepřímé náklady (NN). RN evidující nad rámec ZUM některé prostředky přímo na pacienta, je v rámci projektu vykazují jako interní materiálové položky (IMP).

Výpočet NN za speciální zdravotnický materiál lze vyjádřit vzorcem:

$$\boldsymbol{NN_{SZM}^{ORG} = CN_{SZM}^{ORG} - ZUM_{PZT}^{ORG} - ZUM_{STOM}^{ORG} - IMP_{PZT}^{ORG} - IMP_{STOM}^{ORG}} \qquad (4.2.1.2)$$

Tak jako u léků a krve je zjevná nezbytnost správné evidenci spotřebovaných zdrojů v ÚIS konkrétního pracoviště s evidencí poskytnutých ZUM pacientům daného pracoviště. Evidence spotřebovaných prostředků v ÚIS probíhá na základě žádanek jednotlivých pracovišť, předložených v nemocničních lékárnách, popř. pracovištím zodpovědným za dodávky speciálního zdravotnického materiálu. Proto musí být na těchto žádankách uvedeno vždy pracoviště, které bude s prostředky dále disponovat.

Pouze pro účely výpočtu relativních vah jsou interní materiálové položky samostatně evidované u konkrétních hospitalizačních případů zahrnuty do nepřímých nákladů CZ-DRG, do které byl hospitalizační případ klasifikován. Důvodem je nemožnost vykázání těchto položek zdravotním pojišťovnám.

4.2.2 Alokace hrubých mezd

Alokací hrubých mezd se rozumí evidence úvazků pracovníků RN a s nimi související hrubé mzdy a zákonné odvody, které jsou sledovány v ÚIS RN prostřednictvím zůstatků analytických účtů označených ON, dle jednotlivých pracovišť.

Pracovní úvazek není zákonný pojem a v žádném z pracovněprávních předpisů jej proto nelze najít. Pro potřeby metodiky je **úvazkem pracovníků** myšlen průměrný přepočtený počet pracovníků v evidenčním stavu a smluvních pracovníků, tj. pracovníků, se kterými jsou uzavřeny dohody o provedení práce, popř. dohody o pracovní činnosti.

Ačkoli hrubé mzdy patří do skupiny nepřímých nákladů, tj. nelze tyto náklady přímo přiřadit ke konkrétnímu pacientovi, kterému je poskytována zdravotní služba i tady platí základní pravidlo. Jestliže oceňujeme u konkrétního pracoviště jím poskytované služby, musí být na tomto pracovišti evidovány úvazky pracovníků a jejich hrubé mzdy.

To platí nejenom pro zdravotnická pracoviště evidující zdravotní výkony dle Seznamu zdravotních výkonů, ve kterém je explicitně uvedeno, že obsahem výkonů jsou mj. osobní náklady, ale i pro ostatní pracoviště vykonávající činnosti ve své působnosti. Výjimkou jsou pomocná střediska v ÚIS, která slouží RN k evidenci nákladů a výnosů, které nelze jednoznačně přiřadit k výkonovým pracovištím.

Pro potřeby vyčíslení celkových nepřímých nákladů pracoviště, jsou náklady v oblasti hrubých mezd označovány jako $\boldsymbol{NN_{ON}^{ORG}}$.

4.2.3 Alokace zdravotnické techniky

Evidence reálně spotřebovaných zdrojů souvisejících s využitím zdravotnické techniky je v ÚIS RN sledována prostřednictvím zůstatků nákladových a výnosových analytických účtů označených PR, dle jednotlivých pracovišť. Patří sem nejenom náklady za opravy a udržování, ale i účetní odpisy majetku a další, s vazbou na předmět alokace.

Pro potřeby kalkulací je dále zdravotnická technika s označením PR sledována v ÚIS RN prostřednictvím rozvahových analytických účtů skupiny 02. Tato evidence je nastavena z důvodu vyčíslení kalkulovaných odpisů, proto je zapotřebí zaznamenávat tento majetek na pracovištích, které je využívají k výkonům ve své působnosti.

Důležité je přiřadit náklady zdravotnické techniky k zdravotnickým pracovištím v příčinné souvislosti s výkony, které tato pracoviště provádějí. Každý zdravotní výkon má v registračním listu uvedenou informaci o typu přístroje, který je potřebný pro jeho provedení. Nelze tudíž evidovat výkony na pracovišti, které zároveň neeviduje potřebný přístroj k daným výkonům. Explicitně je pak uvedeno v Seznamu zdravotních výkonů, tj. obsahem výkonů jsou mj. odpisy dlouhodobého majetku.

Pro potřeby vyčíslení celkových nepřímých nákladů pracoviště, jsou náklady v oblasti zdravotnické techniky označovány jako $\boldsymbol{NN_{PR}^{ORG}}$.

4.2.4 Alokace budov a pozemků

Tak jako u zdravotnické techniky jsou v ÚIS sledovány reálně vynaložené náklady za budovy a pozemky prostřednictvím zůstatků analytických účtů označených BP, dle jednotlivých pracovišť. Pro potřeby kalkulací jsou dále budovy a pozemky s označením BP sledovány prostřednictvím rozvahových analytických účtů skupiny 02, pro účely vyčíslení kalkulovaných odpisů.

Na rozdíl od zdravotnické techniky se však budovy a pozemky neevidují přímo na všech hospodářských střediscích v organizační struktuře RN. Náklady na budovy a pozemky jsou převážně sledovány prostřednictvím podílu využívané plochy jednotlivými pracovišti. RN by tak měla evidovat budovy a pozemky v IS na nepřímém podpůrném pracovišti, které je následně prostřednictvím alokačních klíčů (m^2 využívané plochy) rozpuštěno. Výjimkou jsou přímo přiřaditelné náklady za budovy a pozemky ke konkrétnímu pracovišti a to např. náklad za pronájem nebytových prostor na základě dodavatelsko-odběratelských nájemních smluv.

Pro potřeby vyčíslení celkových nepřímých nákladů pracoviště, jsou náklady v oblasti budov a pozemků označovány jako $\boldsymbol{NN_{BP}^{ORG}}$.

4.2.5 Alokace ostatních nákladů, výnosů a výkonů

Ostatní náklady a výnosy, které nejsou výše vyjmenované, patří do skupiny nepřímých nákladů ostatní (OST) a mají režijní charakter. V ÚIS jsou sledovány prostřednictvím zůstatků analytických účtů označených EX, DOT, PL, ZP, GS, OST, dle jednotlivých pracovišť.

Pro vyčíslení nepřímých nákladů jsou do této skupiny zahrnovány i položky za speciální zdravotnický materiál zahrnutý přímo v hodnotě výkonu vyjádřený v Kč (PMAT), které lze v NIS přímo přiřadit ke konkrétnímu pacientovi. PMAT je zařazen do skupiny OST z důvodu nejednoznačného rozlišení jeho hodnoty z pohledu materiálové podstaty a části týkající se služeb vyjádřených v korunách, resp. svou rozlišnou strukturou jednotlivých PMAT by jejich třídění nebylo v procesu kalkulací efektivní. Mezi PMAT patří převážně výkony stomatologických pracovišť, popř. tzv. balíčkové výkony jako např. operace katarakt, které obsahují kalkulované hodnoty v Kč jak za spotřebovaný materiál, tak služby s výkonem spojené.

Výpočet nepřímých nákladů ve skupině ostatní (OST) lze vyjádřit vzorcem:

$$\boldsymbol{NN_{OST}^{ORG} = CN_{EX}^{ORG} + CN_{DOT}^{ORG} + CN_{PL}^{ORG} + CN_{ZP}^{ORG} + CN_{GS}^{ORG} + CN_{OST}^{ORG} - PMAT^{ORG}} \qquad (4.2.5)$$

V oblasti alokací mohou být výnosy za zdravotní služby, a to nejenom u výnosů/tržeb za zdravotní služby hrazené mimo v.z.p. (PL), ale i u výnosů/tržeb za zdravotní služby hrazené z v.z.p. (ZP) složené z několika úkonů vícero zdravotnických pracovišť. Tento problém částečně řeší definice relevantnosti těchto výnosů, obvykle jsou z pohledu oceňování nerelevantní, tj. nezasahují do kalkulačních procesů vyčíslující náklad na pacienta. Nerelevantními výnosy se stávají v případě, že veškeré zdravotní služby, na jejímž základě o výnosech RN účtuje, jsou součástí produkčních dat evidovaných v NIS. V případě, že k uvedeným výnosům neexistují záznamy v NIS je povinností RN tyto výnosy evidovat v ÚIS přímo na pracovištích v příčinné souvislosti, jelikož pak mají charakter relevantních výnosů, snižující celkové náklady daného pracoviště.

4.2.6 Evidence struktury celkových nákladů

Evidence struktury nákladů pracovišť je základem pro samotné vyčíslení struktury nákladů u konkrétních zdravotních služeb, resp. struktury nákladů vynaložených při poskytování služeb konkrétnímu pacientovi.

Takto sledovaná struktura nákladů má veliký význam nejenom pro řízení nákladů, ale i prediktivní sílu, v případě plánovaných změn např. v oblasti hrubých mezd u pracovníků, odpisových plánů u dlouhodobého majetku, popř. cenové hladiny u zdravotnických prostředků. Vždy lze jednoznačně vyčíslit, jak se případná změna v dané oblasti odrazí v nákladovosti pracoviště, resp. oceněných kalkulačních jednic, tvořící základnu pro výpočet celkových nepřímých nákladů.

Při správné alokaci nákladů na pracoviště platí, že:

zdrojem pro výpočet nepřímých nákladů pracoviště je ÚIS, kde

$$NN_{ÚIS}^{ORG} = NN_{LE,CL,KR}^{ORG} + NN_{SZM}^{ORG} + NN_{ON}^{ORG} + NN_{PR}^{ORG} + NN_{BP}^{ORG} + NN_{OST}^{ORG} \qquad (4.2.6.1)$$

zdrojem pro výpočet přímých nákladů pracoviště je NIS, kde

$$PN_{NIS}^{ORG} = PN_{ZULP}^{ORG} + PN_{ZUM}^{ORG} + PN_{IMP}^{ORG} + PN_{PMAT}^{ORG} \qquad (4.2.6.2)$$

a celkové náklady pracoviště jsou dány

$$CN^{ORG} = NN_{ÚIS}^{ORG} + PN_{NIS}^{ORG} \qquad (4.2.6.3)$$

Pro každý typ zdravotnického pracoviště je navržena v příčinné souvislosti výkonová jednotka, která nejlépe vyjadřuje spotřebu nákladů, v závislosti na množství poskytnutých dílčích služeb. Pro potřeby kvantifikace a možnost přiřazení nákladů na pacienta jsou definovanými klíči:

- za standardní pobytovou službu ošetřovací den (OD)
- za intenzivní pobytovou službu vážený ošetřovací den (VOD)
- za intramurální zdravotní služby je definovaným klíčem bodová hodnota (BOD)
- za operační službu je definovaným klíčem čas strávený pacientem na operačním sále v minutách (MIN)

Strukturu nepřímých nákladů například na 1 ošetřovací den lze vyjádřit:

NN za LE, CL, KR $\quad NN_{LE,CL,KR}^{ORG} / celkový\ počet\ OD \qquad (4.2.6.4)$

NN za SZM $\quad NN_{SZM}^{ORG} / celkový\ počet\ OD \qquad (4.2.6.5)$

NN za ON $\quad NN_{ON}^{ORG} / celkový\ počet\ OD \qquad (4.2.6.6)$

NN za PR $\quad NN_{PR}^{ORG} / celkový\ počet\ OD \qquad (4.2.6.7)$

NN za BP $\quad NN_{BP}^{ORG} / celkový\ počet\ OD \qquad (4.2.6.8)$

NN za OST $\quad NN_{OST}^{ORG} / celkový\ počet\ OD \qquad (4.2.6.9)$

NN celkem $\quad NN_{ÚIS}^{ORG} / celkový\ počet\ OD \qquad (4.2.6.10)$

Struktura nákladů na 1 ošetřovací den je tvořen:

$$NN_{OD}^{ORG} = NN_{LE,CL,KR}^{ORG} + NN_{SZM}^{ORG} + NN_{ON}^{ORG} + NN_{PR}^{ORG} + NN_{BP}^{ORG} + NN_{OST}^{ORG} \qquad (4.2.6.11)$$

Celkové nepřímé náklady a jejich strukturu u konkrétního pacienta lze pak zobrazit:

Standardní pobytová služba (SPS)	$NN_{LE,CL,KR}^{ORG}$	NN_{SZM}^{ORG}	NN_{ON}^{ORG}	NN_{PR}^{ORG}	NN_{BP}^{ORG}	NN_{OST}^{ORG}

Intenzivní pobytová služba (IPS)	$NN_{LE,CL,KR}^{ORG}$	NN_{SZM}^{ORG}	NN_{ON}^{ORG}	NN_{PR}^{ORG}	NN_{BP}^{ORG}	NN_{OST}^{ORG}
Intramurální zdravotní služby (IP)	$NN_{LE,CL,KR}^{ORG}$	NN_{SZM}^{ORG}	NN_{ON}^{ORG}	NN_{PR}^{ORG}	NN_{BP}^{ORG}	NN_{OST}^{ORG}
Operační služby (OS)	$NN_{LE,CL,KR}^{ORG}$	NN_{SZM}^{ORG}	NN_{ON}^{ORG}	NN_{PR}^{ORG}	NN_{BP}^{ORG}	NN_{OST}^{ORG}
Služby celkem	$\boldsymbol{NN_{LE,CL,KR}^{ORG}}$	$\boldsymbol{NN_{SZM}^{ORG}}$	$\boldsymbol{NN_{ON}^{ORG}}$	$\boldsymbol{NN_{PR}^{ORG}}$	$\boldsymbol{NN_{BP}^{ORG}}$	$\boldsymbol{NN_{OST}^{ORG}}$

V konečném důsledku lze pak vyjádřit celkové náklady na pacienta z pohledu struktury spotřebovaných nákladů, a to:

$$\boldsymbol{CN_i = PN_i^{ZUM} + PN_i^{ZULP} + PN_i^{IMP} + PN_i^{EP} + PN_i^{PMAT} + NN_i^{LE,CL,KR} + NN_i^{SZM} + NN_i^{ON} + NN_i^{PR} + NN_i^{BP} + NN_i^{OST}} \quad (4.2.6.12)$$

nebo z pohledu spotřebovaných služeb, a to:

$$\boldsymbol{CN_i = PN_i^{ZUM} + PN_i^{ZULP} + PN_i^{IMP} + PN_i^{EP} + PN_i^{PMAT} + NN_i^{SPS} + NN_i^{IPS} + NN_i^{IP} + NN_i^{OS}} \quad (4.2.6.13)$$

Kde jednotlivé položky vyjadřují:

CN_i – celkové náklady na pacienta

PN_i^{ZUM} – přímé náklady za zvlášť účtovaný materiál (PZT a STOM)

PN_i^{ZULP} – přímé náklady za zvlášť účtované léčivé přípravky (HVLP a IVLP)

PN_i^{IMP} – přímé náklady za interní materiálové položky (HVLP, IVLP, PZT a STOM)

PN_i^{EP} – přímé náklady za extramurální služby

PN_i^{PMAT} – přímé náklady za speciální zdravotnický materiál zahrnutým přímo v hodnotě výkonu vyjádřený v Kč

$NN_i^{LE,CL,KR}$ – průměrné nepřímé náklady za spotřebované léky, krev a krevní výrobky pacientem

NN_i^{SZM} – průměrné nepřímé náklady za spotřebovaný speciální zdravotnický materiál pacientem

NN_i^{ON} – průměrné nepřímé náklady vynaložené na hrubé mzdy a zákonné odvody z mezd pracovníků, kteří měli pacienta v péči

NN_i^{PR} – průměrné nepřímé náklady za zdravotnickou techniku, která byla v době hospitalizace pacienta využívána

NN_i^{BP} – průměrné nepřímé náklady za budovy a pozemky, které byly v době hospitalizace pacienta využívány

NN_i^{OST} – průměrné nepřímé náklady ostatní, spotřebované v době hospitalizace pacienta

NN_i^{SPS} – průměrné nepřímé náklady za standardní pobytovou službu, tj. náklady za ošetřovací dny, které strávil pacient na lůžku standardní péče

NN_i^{IPS} – průměrné nepřímé náklady za intenzivní pobytovou službu, tj. náklady za ošetřovací dny, které strávil pacient na lůžku intenzivní péče

NN_i^{IP} – průměrné nepřímé náklady za intramurální péči, tj. náklady za ambulantní výkony, které byly vyžádány v průběhu hospitalizace pacienta a jsou evidovány buď na dokladu 06, nebo řádkem dokladu 02

NN_i^{OS} – průměrné nepřímé náklady za operační služby, tj. náklady za strávený čas pacientem na operačním, popř. porodním sále v době jeho hospitalizace

5. Vnitropodnikové účetnictví

Cílem kapitoly je **popsat postup využití vnitropodnikového účetnictví** k přerozdělení režijních (společných) nákladů, pro potřeby oceňování zdravotních služeb.

5.1 Základní principy vnitropodnikového účetnictví

5.1.1 Obecné principy

Právní úprava organizace vnitropodnikového účetnictví

Forma a organizace vnitropodnikového účetnictví není právně stanovena, účetní jednotka si ji určuje sama. Vnitropodnikové účetnictví lze vést formou analytických účtů k finančnímu účetnictví nebo v samostatném účetním okruhu.

Hlavní úkoly vnitropodnikového účetnictví

Vnitropodnikové účetnictví má poskytovat údaje pro finanční účetnictví, a to zejména stav a změny zásob vlastní výroby, aktivace vlastních výkonů, ocenění výkonů a zásob vytvořených vlastní činností. Vnitropodnikové účetnictví poskytuje informace o nákladech na výrobky a za poskytované služby. Sleduje náklady, výnosy a hospodářský výsledek za jednotlivá hospodářská střediska, poskytuje informace pro vnitropodnikové řízení a zajišťuje běžnou kontrolu nákladů.

K vyhodnocování výkonnosti jednotlivých útvarů (středisek, provozů atd.) nebo kalkulací zakázek (služby, výrobky, projekty) je zapotřebí provádět na interní úrovni detailní přiřazení veškerých souvisejících nákladů a výnosů, včetně přiřazení alikvótní části režijních nákladů (rozpustit náklady připadající na správní nebo výrobní režii na konkrétní výrobní útvary nebo konkrétní zakázky).

5.1.2 Využívání vnitropodnikového účetnictví

Pro potřeby oceňování zdravotních služeb RN jsou sledovány prvotní náklady třídy 5 a výnosy třídy 6 dle jednotlivých organizačních útvarů (pracovišť). Tyto útvary jsou klasifikovány dle metodických postupů Typologie zdravotnických pracovišť a Typologie režijních pracovišť. Poslední skupinou útvarů, které lze zaznamenat ve vnitropodnikovém účetnictví RN jsou pracoviště nerelevantní pro klasifikační systém CZ-DRG (vyloučená pracoviště z oceňování zdravotních služeb).

K vyčíslení celkových nákladů spotřebovaných při poskytování zdravotních služeb je nezbytné všechna zdravotnická pracoviště zatížit i režijními náklady, evidovanými na režijních střediscích, zajišťující podpůrné procesy v RN. Míra zatížení náklady je dána poměrným využíváním služeb podpůrných pracovišť, pracovišti zdravotními.

Podpůrná pracoviště mají administrativní nebo provozní charakter. Příkladem mohou být pracoviště údržby, prádelny, účtárny, nemocniční lékárny či pracoviště sterilizace. Náklady těchto pracovišť mají režijní charakter, a proto budou na základě definovaných **alokačních klíčů** (např. počet žádanek na sterilizaci, počet kg vypraného prádla) přerozděleny na pracoviště zdravotnická, která poskytují zdravotní služby dle zákona o zdravotních službách a tyto služby (výkony) jsou definované v Seznamu zdravotních výkonů.

Alokační klíč je pravidlo nebo ukazatel, podle kterého jsou relevantní náklady režijních středisek přerozdělovány na pracoviště využívající jejich služby. Pomocí klíčů se přiřazují nepřímé (společné) náklady více objektům alokace (pracovištím). Základním kritériem výběru klíčů je vzájemný vztah v příčinné souvislosti. Například metry krychlové vytápěné plochy pro rozvrh spotřeby tepelné energie při vytápění různých částí RN. Význam jakéhokoliv přiřazení nákladů pro řízení a rozhodování vzrůstá a klesá podle toho, jak úzký nebo jak volný příčinný vztah je mezi přiřazenými náklady a objektem přiřazení.

Nastavením alokačních klíčů je definován podíl nákladů, který ponesou jednotliví příjemci služeb podpůrných pracovišť, tj. pracoviště zdravotnická nebo vyloučená, pokud také využívala služby podpůrných pracovišť. Zdravotnická a vyloučená pracoviště pak mají funkci „žadatele“ o službu a podpůrné pracoviště má funkci „provádějícího“ pracoviště. Aby nedocházelo ke zkreslování ekonomických výsledků jednotlivých žádajících pracovišť, musí být alokační klíče nastaveny na základě podrobné znalosti vnitřních procesů a postupů organizace.

Základním principem v rámci oceňování hospitalizačních případů je použití „rozumného“ počtu alokačních klíčů. Hrozí totiž, že při velkém počtu klíčů by byl systém natolik komplikovaný, že by se stal těžko kontrolovatelným a akceptovatelným.

5.2 Alokační klíče podpůrných pracovišť

Alokační klíče pro přeúčtování nákladů by měly být v příčinné souvislosti s poskytovanými službami daných nepřímých pracovišť, tzn. jejich přiřazení je v důsledku jejich vzniku. Příkladem je pracoviště prádelny, jejíž náklady by měly být přeúčtovány dle počtu vypraného prádla v kg pro zdravotnická pracoviště.

Mezi základní požadavky při přeúčtování režijních nákladů podpůrných pracovišť RN jsou definována pravidla:

- režijní náklady podpůrných pracovišť jsou přeúčtovány dle alokačních klíčů přímo na zdravotnická a vyloučená pracoviště,
- pro přeúčtování režijních nákladů z podpůrných pracovišť jsou používány alokační klíče uvedené v Tab. 5.2.1,
- u podpůrných pracovišť, která vykonávají služby pro interní i externí žadatele RN, budou přeúčtovány na zdravotnická pracoviště pouze relevantní náklady, tzn. bez nákladů s vazbou na externí služby.

Tab. 5.2.1 Alokační klíče

Kód	Název klíče
001	počet žádanek
002	počet minut
003	plocha
004	počet hodin
005	hmotnost
006	počet stravovacích jednotek (počet celodenních diet)
007	počet všech pracovníků na zdravotnických pracovištích
008	individuální klíč

S ohledem na rozdílné možnosti zajištění adekvátních klíčů v RN jsou v Tab. 5.2.2 u jednotlivých kategorií podpůrných pracovišť uvedeny preferované alokační klíče, nikoli závazné klíče k zúčtování. V případě, že RN nedisponuje doporučeným klíčem u dané kategorie pracoviště, lze zvolit alternativní klíč. Univerzálním klíčem je klíč 007 počet všech pracovníků na zdravotnických pracovištích. Oproti tomu, pokud RN eviduje ve svém vnitropodnikovém účetnictví již rozúčtované režijní náklady dle vlastních klíčů, lze použít individuální alokační klíč 008.

Tab. 5.2.2 Alokační klíče dle kategorií podpůrných pracovišť

Typy pracovišť	Kategorie pracovišť	Zkratka	Klíč	Kód klíče
Administrativní	Administrativa	PPAD	počet všech pracovníků na pracovištích	007
	Nemocniční lékárna	PZNL	počet žádanek	001

Typy pracovišť	Kategorie pracovišť	Zkratka	Klíč	Kód klíče
Provozní zdravotnická nevykazující zdravotní služby	Transfúzní služba a krevní banky	PZTS	počet žádanek	001
	Pracoviště zajišťující banky s lidskými tkáněmi a buňkami	PZBM	počet žádanek	001
	Centrální operační sály	PZOP	počet minut	002
	Sterilizace	PZST	počet žádanek	001
	Vedení kliniky/primariátu	PPPZ	počet všech pracovníků na pracovištích	007
	Ostatní	PZOS	počet všech pracovníků na pracovištích	007
Provozní nezdravotnické	Budovy, pozemky	PNBP	plocha	003
	Technická pracoviště	PNTP	počet hodin	004
	Provozní: Prádelna	PNPP	hmotnost	005
	Provozní: Úklid	PNPU	plocha	003
	Provozní: Stravovací provoz	PNPS	stravovací jednotka - počet celodenních diet	006
	Provozní: Energetika	PNPE	plocha	003
	Provozní: Hospodářská doprava	PNPD	počet všech pracovníků na pracovištích	007
	Provozní: Odpadové hospodářství	PNPO	počet všech pracovníků na pracovištích	007
	IT pracoviště	PNIT	počet všech pracovníků na pracovištích	007
	Ostatní	PNOS	počet všech pracovníků na pracovištích	007

5.3 Rozpouštění režijních relevantních nákladů

Proces rozpouštění režijních nákladů začíná vyčíslením relevantních nákladů k rozpouštění. Relevance je hodnocena ve vazbě na činnosti, resp. evidované náklady a výnosy podpůrného

pracoviště, kdy předmětem rozpouštění jsou pouze takové náklady, které souvisí s hlavní činností RN, tj. poskytováním zdravotních služeb.

5.3.1 Výpočet režijních relevantních nákladů

Výpočet relevantních nákladů je dán vzorcem 5.3.1.1, kdy základnu tvoří celkové účetní náklady podpůrného pracoviště. Mezi nerelevantní náklady, o které se při výpočtu celkové náklady očišťují, patří zejména činnosti pro externí zákazníky podpůrného pracoviště (např. praní prádla pro zákazníky mimo RN). V případě, že RN není schopna jednoznačně oddělit a vyčíslit relevantní a nerelevantní náklady podpůrného pracoviště (tj. zejména oddělit náklady činností pro externí subjekty), snižují se celkové účetní náklady podpůrného pracoviště o účetní relevantní výnosy.

$$\boldsymbol{RN^{org}_{nepřímá} = CUN^{org} - UN^{org}_{nerelevantní} - UV^{org}_{relevantní}} \qquad 5.3.1.1$$

$RN^{org}_{nepřímá}$ – *relevantní náklady podpůrného pracoviště*

CUN^{ORG} – *celkové účetní náklady podpůrného pracoviště*

$UN^{org}_{nerelevantní}$ – *účetní nerelevantní náklady podpůrného pracoviště*

$UV^{org}_{relevantní}$ – *účetní relevantní výnosy podpůrného pracoviště*

V rámci závazných postupů v projektu Metodická optimalizace a zefektivnění systému úhrad nemocniční péče v ČR jsou v oblasti hrubých mezd a dlouhodobého majetku využívány pro oceňování zdravotních služeb kalkulované náklady, proto je vzorec výpočtu relevantních nákladů podpůrných pracovišť v bodě 5.3.1.2 o tuto skutečnost zohledněn.

$$\boldsymbol{RN^{org}_{nepřímá} = CUN^{org} - UN^{org}_{HM} - UN^{org}_{UO} + KO^{org} + KHM^{org}_{\sum ON} - UN^{org}_{nerelevantní} - UV^{org}_{relevantní}} \qquad 5.3.1.2$$

UN^{org}_{HM} - *účetní hrubé mzdy podpůrného pracoviště*

UN^{org}_{UO} - *účetní odpisy podpůrného pracoviště*

KO^{org} - *kalkulované odpisy podpůrného pracoviště*

$KHM^{org}_{\sum ON}$- *kalkulované hrubé mzdy podpůrného pracoviště*

5.3.2 Výpočet alikvótní části relevantních nákladů

Výpočet alikvótní části relevantních nákladů podpůrných pracovišť je uveden v bodě 5.3.1.3 a slouží pro účely vyčíslení podílu nákladů, které budou přiřazeny žádajícím pracovištím o službu podpůrných pracovišť.

$$\boldsymbol{RN^{org}_{rezie} = \sum (p * RN_{nepřímá})} \qquad 5.3.1.3$$

$RN_{nepřímá}$ – *relevantní náklady podpůrných pracovišť*

p – podíl relevantních nákladů nepřímých pracovišť

Výpočet proporce podílu relevantních nákladů připadající na žadatele o službu podpůrného pracoviště je uveden v bodě 5.3.1.4. Je dán poměrem hodnoty alokačního klíče žádajícího pracoviště a celkovou hodnotou alokačních klíčů všech pracovišť využívající službu podpůrného pracoviště.

$$\boldsymbol{p} = \frac{\boldsymbol{AK_{org}}}{\sum \boldsymbol{AK}} \qquad 5.3.1.4$$

AK_{org} – *hodnota alokačního klíče konkrétního pracoviště využívajícího službu podpůrného pracoviště*

AK_{org} – *celková hodnota alokačních klíčů všech pracovišť využívajících službu podpůrného pracoviště*

6. Klíče pro rozpouštění nákladů na pacienta

Cílem kapitoly je **popsat postup přiřazení relevantních nákladů spotřebovaných RN, při poskytování zdravotní péče hospitalizovanému pacientovi.**

6.1 Celkové náklady případu a jejich struktura

Celkové náklady (CN) *i*-tého hospitalizačního případu (HP) jsou dány součtem jeho přímých nákladů (*PN*) a nepřímých nákladů (*NN*):

$$CN_i = PN_i + NN_i. \qquad (6.1.1)$$

Tento vzorec lze dále rozvést uvedením struktury přímých a nepřímých nákladů. Grafické znázornění struktury celkových nákladů případů je uvedeno na obrázku 6.1.2.

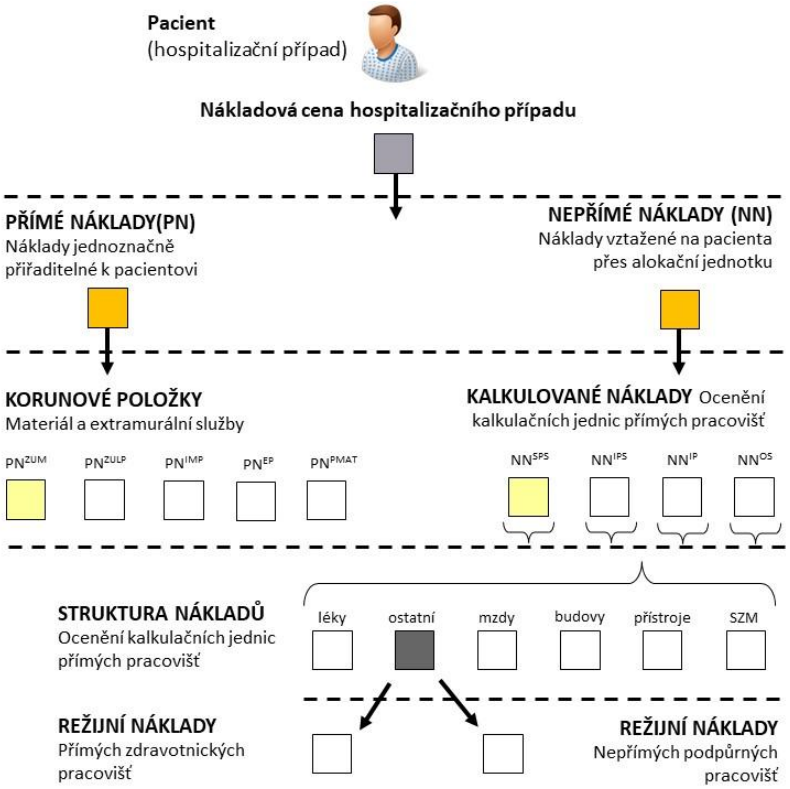

Obr. 6.1.2 Struktura celkových nákladů hospitalizačního případu

Přímé náklady tvoří náklady na zvlášť účtovaný materiál (PN^{ZUM}), zvlášť účtované léčivé přípravky (PN^{ZULP}), interní materiálové položky vztažené k rodnému číslu (PN^{IMP}), extramurální péči (PN^{EP}) a léčivé přípravky nebo speciální zdravotnický materiál zahrnutý přímo v hodnotě výkonu vyjádřený v Kč (PN^{PMAT}).

Nepřímé náklady případu pak tvoří náklady na standardní pobytové služby (NN^{SPS}), intenzivní pobytové služby (NN^{IPS}), intramurální péči (NN^{IP}) a operační služby (NN^{OS}) dle množství spotřebovaných jednotek. Celkem tedy dostáváme celkové náklady *i*-tého HP v podobě:

$$\boldsymbol{CN_i = PN_i^{ZUM} + PN_i^{ZULP} + PN_i^{IMP} + PN_i^{EP} + PN_i^{PMAT} + NN_i^{SPS} + NN_i^{IPS} + NN_i^{IP} + NN_i^{OS}} \qquad (6.1.3)$$

6.2 Přiřazení přímých nákladů k hospitalizačnímu případu

Přímé náklady hospitalizačních případů nejsou stanoveny na úrovni rozpouštění nákladů přes alokační klíče na případ. Přímé náklady jsou evidovány v nemocničních informačních systémech pod identifikačním číslem konkrétního pacienta, lze je tak jednoduše vyčíslit.

Přímé náklady v podobě zvlášť účtovaného materiálu (PN^{ZUM}), zvlášť účtovaných léčivých přípravků (PN^{ZULP}), popř. interní materiálové položky vztažené k rodnému číslu (PN^{IMP}) jsou dány číselníky zdravotních pojišťoven, popř. Státním ústavem pro kontrolu léčiv. Pouze pro účely výpočtu relativních vah jsou interní materiálové položky (PN^{IMP}) samostatně evidované u konkrétních hospitalizačních případů zahrnuty do nepřímých nákladů CZ-DRG, do které byl hospitalizační případ klasifikován. Důvodem je nemožnost vykázání těchto položek zdravotním pojišťovnám.

Extramurální péčí (PN^{EP}) se rozumí péče, která souvisí s danou hospitalizací pacienta u PALP, je poskytnuta v průběhu doby hospitalizace, avšak PALP si tuto péči vyžádal u jiného poskytovatele zdravotních služeb (který ji samostatně účtuje zdravotní pojišťovně formou zdravotních výkonů a spotřebovanými zvlášť účtovanými prostředky).

6.3 Definované klíče pro přiřazení nepřímých nákladů k hospitalizačnímu případů

Náklady za zdravotní služby, které nelze jednoznačně přiřadit ke konkrétnímu hospitalizačnímu případu, jsou nazývány jako nepřímé.

Pro každý typ přímého pracoviště je navržena v příčinné souvislosti výkonová jednotka, která nejlépe vyjadřuje spotřebu nákladů, v závislosti na množství poskytnutých dílčích služeb. Do ocenění výkonových jednotek všech přímých pracovišť vstupují pouze relevantní nepřímé náklady. Výpočet relevantních nepřímých nákladů přímých pracovišť se uskutečňuje po přeúčtování nákladů, resp. výsledku hospodaření nepřímých (podpůrných) pracovišť na přímá a vyloučená pracoviště, tj. až po stanovení relevantních nákladů pro oceňování zdravotních služeb vymezený 4 fázemi procesu transformace nákladů a výměnou reálných nákladů hrubých mezd a účetních odpisů za kalkulované.

Výpočet relevantních nákladů je dán vzorcem:

$$\boldsymbol{RN_{ORG}^{RN} = CUN^{RN} - UN_{HM}^{RN} - UN_{UO}^{RN} + KO^{RN} + KHM_{\sum ON}^{RN} - UN_{nerelevantní}^{RN} - UV_{relevantní}^{RN}} \qquad (6.3.1)$$

RN_{ORG}^{RN}- relevantní náklady dle typu pracoviště (přímá, nepřímá)

CUN^{RN} - celkové účetní náklady

UN_{HM}^{RN} - účetní hrubé mzdy

UN_{UO}^{RN} - účetní odpisy

KO^{RN} - kalkulované odpisy

$KHM_{\sum ON}^{RN}$- kalkulované hrubé mzdy

$UN_{nerelevantní}^{RN}$ - účetní nerelevantní náklady

$UV_{relevantní}^{RN}$ - účetní relevantní výnosy

Do výpočtů výkonových jednotek jsou vždy zahrnuty pouze relevantní náklady RN celého sledovaného období, tj. kalendářního roku.

Nepřímé náklady se dělí podle poskytovaných zdravotních služeb jednotlivých přímých pracovišť, a to na:

- nepřímé náklady za standardní pobytové služby,
- nepřímé náklady za intenzivní pobytové služby,
- nepřímé náklady za intramurální péči,
- nepřímé náklady za operační služby.

6.3.1 Standardní pobytové služby (NNSPS)

Pro potřeby kvantifikace a možnost přiřazení nákladů na pacienta za standardní pobytovou službu je definovaným klíčem ošetřovací den (OD).

Ošetřovací dny (dále jen „OD“) se vykazují při hospitalizaci pacienta na lůžkovém pracovišti RN nebo při pobytu pacienta ve stacionáři, nebo při jednodenní péči na lůžku. V jeden kalendářní den je možno na jednoho pacienta zaznamenat nejvýše jeden OD, s tím, že den přijetí k hospitalizaci a den ukončení hospitalizace se vykazují jako jeden OD. OD je evidován podle odbornosti oddělení, které OD vykazuje.

6.3.2 Intenzivní pobytové služby (NNIPS)

Pro potřeby kvantifikace a možnost přiřazení nákladů na pacienta za intenzivní pobytovou službu je definovaným klíčem vážený ošetřovací den (VOD).

Intenzivní OD se evidují dle shodných pravidel jako standardní OD, tzn. jednomu kalendářní dni hospitalizace, odpovídá jeden OD a den přijetí k hospitalizaci a den ukončení hospitalizace se vykazují jako jeden OD. Hospitalizací se rozumí doba zpravidla delší než 24 hodin, po kterou je pacientovi přijatému na lůžko poskytována lůžková péče.

Pro zohlednění poskytovaní různého stupně resuscitační a intenzivní péče a tím spojenou různou spotřebu nákladů, jsou jednotlivé typy ošetřovacích dnů ohodnoceny rozdílnou vahou. Váha je dána počtem bodů jednotlivých OD zveřejněných ve vyhlášce č. 134/1998 Sb., kterou se vydává seznam zdravotních výkonů, v platném znění pro daný kalendářní rok. Váha ošetřovacích dnů akutní lůžkové péče intenzivní je uvedena v Tab. 6.3.2.1. Váha OD následné a dlouhodobé lůžkové péče intenzivní je uvedena v Tab. 6.3.2.2.

Tab. 6.3.2.1 Váha ošetřovacích dnů akutní lůžkové péče intenzivní

OŠETŘOVACÍ DEN	VÁHA
OD TYPU 51 - OŠETŘOVACÍ DEN RESUSCITAČNÍ PÉČE O PACIENTA S TISS 50 A VÍCE BODY	5,92
OD TYPU 52 - OŠETŘOVACÍ DEN RESUSCITAČNÍ PÉČE O PACIENTA S TISS 40 - 49 BODY	5,18
OD TYPU 53 - OŠETŘOVACÍ DEN RESUSCITAČNÍ PÉČE O PACIENTA S TISS 30 - 39 BODY	4,44
OD TYPU 55 - OŠETŘOVACÍ DEN INTENZIVNÍ PÉČE VYŠŠÍHO STUPNĚ O PACIENTA S TISS 20 - 29 BODY	2,19
OD TYPU 57 - OŠETŘOVACÍ DEN INTENZIVNÍ PÉČE NIŽŠÍHO STUPNĚ O PACIENTA S TISS 15 - 19 BODY	1,22
OD TYPU 58 - OŠETŘOVACÍ DEN INTENZIVNÍ PÉČE NIŽŠÍHO STUPNĚ O PACIENTA S TISS 9 - 14 BODY	1,00
OD TYPU 61 - OŠETŘOVACÍ DEN RESUSCITAČNÍ PÉČE O KOJENCE, DĚTI A DOROST	4,81
OD TYPU 62 - OŠETŘOVACÍ DEN RESUSCITAČNÍ PÉČE V DĚTSKÉ KARDIOLOGII A DĚTSKÉ KARDIOCHIRURGII	5,96

OŠETŘOVACÍ DEN	VÁHA
OD TYPU 65 - OŠETŘOVACÍ DEN INTENZIVNÍ PÉČE O KOJENCE, DĚTI A DOROST - VYŠŠÍ STUPEŇ	2,74
OD TYPU 68 - OŠETŘOVACÍ DEN INTENZIVNÍ PÉČE O KOJENCE, DĚTI A DOROST - NIŽŠÍ STUPEŇ	1,25
OD TYPU 71 - OŠETŘOVACÍ DEN NEONATÁLNÍ RESUSCITAČNÍ PÉČE - VYŠŠÍ STUPEŇ	5,36
OD TYPU 72 - OŠETŘOVACÍ DEN NEONATÁLNÍ RESUSCITAČNÍ PÉČE - NIŽŠÍ STUPEŇ	4,58
OD TYPU 75 - OŠETŘOVACÍ DEN NEONATÁLNÍ INTENZIVNÍ PÉČE - VYŠŠÍ STUPEŇ	2,52
OD TYPU 78 - OŠETŘOVACÍ DEN NEONATÁLNÍ INTENZIVNÍ PÉČE - NIŽŠÍ STUPEŇ	1,16
OD TYPU 80 - OŠETŘOVACÍ DEN PORODNICKÉ INTENZIVNÍ PÉČE	1,20
OD TYPU 82 - OŠETŘOVACÍ DEN PORODNICKÉ INTERMEDIÁRNÍ PÉČE	1,11

Tab. 6.3.2.2 Váha ošetřovacích dnů následné a dlouhodobé lůžkové péče intenzivní

OŠETŘOVACÍ DEN	VÁHA
OD TYPU 16 - OD NIP (NÁSLEDNÉ INTENZIVNÍ PÉČE)	3,71
OD TYPU 17 - OD DIP (DLOUHODOBÉ INTENZIVNÍ PÉČE) 1. STUPNĚ	4,19
OD TYPU 18 - OD DIP (DLOUHODOBÉ INTENZIVNÍ PÉČE) 2. STUPNĚ	2,29
OD TYPU 19 - OD DIP (DLOUHODOBÉ INTENZIVNÍ PÉČE) 3. STUPNĚ	1,81
OD TYPU 20 - OD DIOP (DLOUHODOBÉ INTENZIVNÍ OŠETŘOVATELSKÉ PÉČE)	1,00

6.3.3 Intramurální péče (NNIP)

Pro potřeby kvantifikace a možnost přiřazení nákladů na pacienta za intramurální zdravotní služby je definovaným klíčem bodová hodnota (BOD) zdravotního výkonu uvedeného v Příloze k vyhlášce č. 134/1998 Sb., kterou se vydává seznam zdravotních výkonů, v platném znění pro příslušný kalendářní rok. Do intramurální péče jsou zahrnuty i individuální zdravotní výkony, smluvně sjednané mezi PZP a RN, které nejsou obsaženy ve vyhlášce.

Mezi intramurální péči patří zdravotní péče vlastních nelůžkových pracovišť RN, evidovaná zdravotními výkony, které byly vyžádány a provedeny v době hospitalizace pacienta.

6.3.4 Operační služby (NNOS)

Pro potřeby kvantifikace a možnost přiřazení nákladů na pacienta za operační službu je definovaným klíčem čas strávený pacientem na operačním nebo porodním sále v minutách (MIN) a porodním sále v bodech (BOD).

Doba operace je stanovena z operačního protokolu jako operační čas bez přípravy pacienta k operaci a je definována registračním listem operačního výkonu, tj. čím výkon začíná a končí. V obecné rovině je začátek operace považován kožním či slizničním řezem nebo punkcí a

koncem operace je poslední steh. Mezi operační sály jsou zahrnuty i porodní sály (OPOS), na kterých se provádí císařské porody.

Z důvodu sjednocení oceňování zdravotních služeb na porodních sálech (OPPS) s vaginálními porody mezi všemi stávajícími referenčními nemocnicemi (u některých RN není sledována délka vaginálního porodu v minutách) je definována kalkulační jednice pro tyto porodní sály BOD. Nákladová hodnota bodu těchto porodních sálů je počítána shodně jako zdravotní služby v intramurální péči.

6.4 Přiřazení klíčů k pracovištím

Pro vyčíslení nepřímých nákladů hospitalizačního případu na základě nákladových hodnot klíčů je nezbytné ke každému přímému pracovišti RN přiřadit definovaný klíč, který vyjadřuje charakter poskytovaných zdravotních služeb. Přiřazení klíčů k jednotlivým typům pracovišť je uvedeno v Tab. 6.4.1

Tab. 6.4.1 Přiřazení klíčů k jednotlivým typům pracovišť

Klíč	Typ pracoviště dle metodiky Typologie zdravotnických pracovišť
Ošetřovací den (OD)	Akutní lůžková péče standardní (APST); Následná lůžková péče standardní (NPST)
Vážený ošetřovací den (VOD)	Akutní lůžková péče intenzivní (APIN); Následná lůžková péče intenzivní (NPIN)
Bodová hodnota výkonu (BOD) – *ambulance a porodní sály*	Ambulance (APAM); Urgentní příjem (APUP); Digestivní endoskopie (ENDE); Bronchoskopie (ENBR); Urologická endoskopie (ENUR); Intervenční kardiologie (IKIK); Kardiostimulace (IKKA); Elektrofyziologie (IKEL); Intervenční radiologie (IRIR); Skiagrafie (NRSG); Skiaskopie (NRSK); Ultrazvuková diagnostika (NRUZ); Pracoviště RTG a ultrazvukové diagnostiky (NRRT); Mamografie (NRMM); CT (NRCT); MR (NRMR); Scintigrafie a SPECT (NMSC); Pozitronová emisní tomografie (NMPT); Radioterapie (RRRA); 801 Laboratoř klinická biochemie (LAKB); 802 Laboratoř lékařské mikrobiologie (LALM); 807 Laboratoř patologické anatomie (LAPA); 813 Laboratoř alergologie a klinické imunologie (LAKI); 816 Laboratoř lékařské genetiky (LALG); 818 Laboratoř klinické hematologie (LAKH); 222 Laboratoř transfúzní služby (LATS); Sdružené laboratorní metody (LASM); Anesteziologie (OSAN); Dialýza (OSDI); Soudní lékařství (OSSL); Jednodenní péče (OSJP); Ostatní (OSOS); Porodní sály (OPPS)
Minuta na sále (MIN)	Operační sál (OPOS);

6.5 Výpočet nákladových hodnot klíčů

Nákladové hodnoty klíčů jsou počítány za jednotlivá přímá (zdravotnická) pracoviště. Infrastrukturu pracovišť a jimi poskytované zdravotní služby by měly charakterizovat definované klíče. Na úrovni pracovišť by nemělo docházet k mixu jednotlivých klíčů, z důvodu zajištění správného vyčíslení jejich nákladových hodnot. Pouze v případě nemožnosti zajištění času na operačních a porodních sálech lze vycházel z bodových hodnot výkonů evidovaných na pracovišti. Pro výpočet nákladovosti služeb se použije v tomto případě definovaný klíč BOD.

Součástí relevantních nákladů přímých pracovišť, jsou i relevantní náklady nepřímých (režijních) pracovišť, dle objemu vyžádaných služeb jednotlivými pracovišti.

Výpočet celkových relevantních nákladů přímých pracovišť je dán vzorcem:

$$\boldsymbol{CRN^{RN}_{\text{přímá}} = RN^{RN}_{\text{přímá}} + (p * RN^{RN}_{\text{nepřímá bez NL}}) + (p * RN^{RN}_{\text{nepřímá NL}})} \qquad (6.5.1)$$

$CRN^{RN}_{\text{přímá}}$ - celkové relevantní náklady přímých (zdravotnických) pracovišť

$RN^{RN}_{\text{přímá}}$ - relevantní náklady přímých (zdravotnických) pracovišť

$RN^{RN}_{\text{nepřímá bez NL}}$- relevantní náklady nepřímých (režijních) pracovišť bez pracoviště nemocniční lékárny

$RN^{RN}_{\text{nepřímá NL}}$- relevantní náklady nepřímého pracoviště nemocniční lékárny (relevantní náklady nemocniční lékárny jsou stanoveny samostatně jen pro účely sledování nákladů lékárenské péče v jednotlivých kalkulačních jednicích zdravotnických pracovišť, resp. pro účely vyčíslení těchto nákladů v relevantních nákladech CZ-DRG, viz bod 11 metodiky Relevantní náklady hospitalizačního případu v systému CZ-DRG.

p – podíl vyžádaných nákladů nepřímých pracovišť

Výpočet nákladových hodnot klíčů probíhá na úrovni nepřímých nákladů jednotlivých přímých pracovišť, tzn. bez přímých nákladů, které jsou přiřaditelné přímo k pacientovi. Výpočet nepřímých nákladů přímých pracovišť je dán vzorcem:

$$\boldsymbol{NN^{RN}_{\text{přímá}} = CRN^{RN}_{\text{přímá}} - ZUP^{RN}_{\text{přímá}} - PMAT^{RN}_{\text{přímá}}} \qquad (6.5.2)$$

$NN^{RN}_{\text{přímá}}$ - *nepřímé relevantní náklady přímých (zdravotnických) pracovišť*

$ZUP^{RN}_{\text{přímá}}$ - zvlášť účtované položky, včetně interních přiřaditelných k RČ

$PMAT^{RN}_{\text{přímá}}$ - speciální zdravotnický materiál zahrnutý přímo v hodnotě výkonu vyjádřený v Kč

Výpočet nákladové ceny standartního ošetřovacího dne (OD_{SPS}):

$$\boldsymbol{OD_{SPS}} = \frac{NN^{RN}_{APST,NPST}}{\text{počet ošetřovacích dnů}} \qquad (6.5.3)$$

nepřímé relevantní náklady pracoviště (NN)	–	*zůstatky nákladových druhů evidovaných na pracovišti, po celkové transformaci nákladů, tzv. transformační náklady bez přímých nákladů vztažených přímo k pacientovi*
počet ošetřovacích dnů	–	*počet ošetřovacích dnů evidovaných na pracovišti. Do počtu ošetřovacích dnů se nepočítá propustka na žádost pacienta, propustka z léčebných důvodů, doprovod pacienta do 6 let věku a doprovod pacienta nad 6 let věku.*

Výpočet nákladové ceny váženého ošetřovacího dne (VOD_{IPS}):

$$\boldsymbol{VOD_{IPS}} = \frac{alikvótní\ část\ NN^{RN}_{APIN,NPIN}}{počet\ oš.\ dnů} \tag{6.5.4}$$

alikvotní část nepřímých relevantních nákladů pracoviště (NN)	–	*alikvotní část zůstatků nákladových druhů evidovaných na pracovišti, po celkové transformaci nákladů, tzv. transformační náklady bez přímých nákladů vztažených přímo k pacientovi*
počet ošetřovacích dnů	–	*počet ošetřovacích dnů daného typu evidovaných na pracovišti. Do počtu ošetřovacích dnů se nepočítá propustka na žádost pacienta, propustka z léčebných důvodů, doprovod pacienta do 6 let věku a doprovod pacienta nad 6 let věku.*

Výpočet alikvótní části nepřímých nákladů pro daný typ váženého ošetřovacího dne x-tého typu:

$$alikvótní\ část\ NN^{RN}_{APIN,NPIN} = \frac{VODx}{\sum VOD} * NN^{RN}_{APIN,NPIN} \tag{6.5.5}$$

nepřímé relevantní náklady pracoviště (NN)	–	*zůstatky nákladových druhů evidovaných na pracovišti, po celkové transformaci nákladů, tzv. transformační náklady bez přímých nákladů vztažených přímo k pacientovi*
VOD_X	–	*počet vážených ošetřovacích dnů x-tého typu*
∑VOD	–	*celkový počet vážených ošetřovacích dnů pracoviště*

Výpočet váženého ošetřovacího dne (VOD)

$$VOD_x = váha\ ošetřovacího\ dne * počet\ ošetřovacích\ dnů_x$$

počet ošetřovacích dnů	–	*počet ošetřovacích dnů příslušného typu evidovaných na pracovišti. Do počtu ošetřovacích dnů se nepočítá propustka na žádost pacienta, propustka z léčebných důvodů, doprovod pacienta do 6 let věku a doprovod pacienta nad 6 let věku.*

váha ošetřovacího dne	–	*tabulka č. 4.2.1 a tabulka č. 4.2.2*

Výpočet nákladové ceny zdravotního výkonu (BOD):

$$\boldsymbol{BOD_{AS}} = \frac{NN^{RN}_{ambulance}}{počet\ bodů} \tag{6.5.6}$$

nepřímé relevantní náklady pracoviště (NN)	–	*zůstatky nákladových druhů evidovaných na pracovišti, po celkové transformaci nákladů, tzv. transformační náklady bez přímých nákladů vztažených přímo k pacientovi*
počet bodů	–	*souhrn bodů zdravotních výkonů dle Seznamu zdravotních výkonů s bodovými hodnotami evidovaných na pracovišti*

Výpočet nákladové ceny minuty operace (MIN):

$$\boldsymbol{MIN_{OS}} = \frac{NN^{RN}_{OPOS,OPPS}}{počet\ minut\ na\ sále} \tag{6.5.7}$$

nepřímé relevantní náklady pracoviště (NN)	–	*zůstatky nákladových druhů evidovaných na pracovišti, po celkové transformaci nákladů, tzv. transformační náklady bez přímých nákladů vztažených přímo k pacientovi*
minuta operační doby	–	*souhrn minut doby trvání operace evidovaných na pracovišti*

6.6 Přiřazení nepřímých nákladů dle klíčů k pacientovi

O zahrnutí zdravotní péče do obsahu případu (extramurální/intramurální) rozhoduje jen datum provedení této péče. Datum vyžádání péče není rozhodující. Do obsahu hospitalizačního případu tedy není zahrnuta zdravotní péče, která byla vyžádána v jeho průběhu, ale poskytnuta až po jeho ukončení.

Nákladová cena výkonové jednotky reprezentuje jednotkový náklad za poskytnutou dílčí zdravotní službu hospitalizačního případu. Pro každé přímé pracoviště je definována výkonová jednotka, která nejlépe vyjadřuje spotřebu nákladů v závislosti na množství poskytnutých služeb.

Druhy služeb přímých pracovišť:

- Standardní pobytová služba dána standardním ošetřovacím dnem (OD_{SPS})
- Intenzivní pobytová služba dána intenzivním ošetřovacím dnem (VOD_{IPS})
- Intramurální zdravotní služba dána zdravotním výkonem Seznamu zdravotních výkonů s bodovými hodnotami (BOD_{AS})
- Operační služba dána časem stráveným na operačním sále (MIN_{OS}), včetně zdravotních služeb porodních sálů s vaginálními porody (OPPS)

Výpočet celkových nepřímých nákladů hospitalizačního případu:

$$\boldsymbol{NN_i = NN_i^{SPS} + NN_i^{IPS} + NN_i^{IP} + NN_i^{OS}, kde} \quad (6.6.1)$$

$$NN_i^{SPS} = OD_{SPS} * počet\ spotřebovaných\ jednotek\ pacientem$$

$$NN_i^{IPS} = VOD_{IPS} * počet\ spotřebovaných\ jednotek\ paciente$$

$$NN_i^{IP} = BOD_{AS} * počet\ spotřebovaných\ jednotek\ pacientem$$

$$NN_i^{OS} = MIN_{OS} * počet\ spotřebovaných\ jednotek\ pacientem$$

Příloha 1 Typologie pracovišť

DRUH	ATR1_ORG	TYP	Kategorie pracovišť	Ocenění	Typ systemizovaného místa
PŘÍMÁ	**APST**	*Akutní lůžková péče*	Akutní lůžková péče standardní	*OD*	S – akutní lůžková péče standardní
PŘÍMÁ	**APIN**	*Akutní lůžková péče*	Akutní lůžková péče intenzivní	*VOD*	I – akutní lůžková péče intenzivní
PŘÍMÁ	**NPST**	*Následná lůžková péče*	Následná lůžková péče standardní	*OD*	N – následná a dlouhodobá lůžková péče standardní a intenzivní
PŘÍMÁ	**NPIN**	*Následná lůžková péče*	Následná lůžková péče intenzivní	*VOD*	N – následná a dlouhodobá lůžková péče standardní a intenzivní
PŘÍMÁ	**APAM**	*Ambulance a příjmová pracoviště*	Ambulance	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
PŘÍMÁ	**APUP**	*Ambulance a příjmová pracoviště*	Urgentní příjem (emergency)	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
PŘÍMÁ	**OPOS**	*Operační a porodní sály*	Operační sál	*MINUTA*	O – operační a porodní sály
PŘÍMÁ	**OPPS**	*Operační a porodní sály*	Porodní sál	*BOD*	O – operační a porodní sály
PŘÍMÁ	**ENDE**	*Endoskopie*	Digestivní endoskopie	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
PŘÍMÁ	**ENBR**	*Endoskopie*	Bronchoskopie	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
PŘÍMÁ	**ENUR**	*Endoskopie*	Urologická endoskopie	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
PŘÍMÁ	**IKIK**	*Invazivní kardiologie*	Intervenční kardiologie	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
PŘÍMÁ	**IKKA**	*Invazivní kardiologie*	Kardiostimulace	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
PŘÍMÁ	**IKEL**	*Invazivní kardiologie*	Elektrofyziologie	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
PŘÍMÁ	**IRIR**	*Intervenční radiologie*	Intervenční radiologie	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
PŘÍMÁ	**NRSG**	*Neintervenční radiologie*	Skiagrafie	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
PŘÍMÁ	**NRSK**	*Neintervenční radiologie*	Skiaskopie	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
PŘÍMÁ	**NRUZ**	*Neintervenční radiologie*	Ultrazvuková diagnostika	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
PŘÍMÁ	**NRRT**	*Neintervenční radiologie*	Pracoviště RTG a ultrazvukové diagnostiky	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
PŘÍMÁ	**NRMM**	*Neintervenční radiologie*	Mamografie	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
PŘÍMÁ	**NRCT**	*Neintervenční radiologie*	CT	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
PŘÍMÁ	**NRMR**	*Neintervenční radiologie*	MR	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
PŘÍMÁ	**NMSC**	*Nukleární medicína*	Scintigrafie a SPECT	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče

DRUH	ATR1_ORG	TYP	Kategorie pracovišť	Ocenění	Typ systemizovaného místa
PŘÍMÁ	**NMPT**	*Nukleární medicína*	Pozitronová emisní tomografie (PET, PET-CT,PET-MR)	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
PŘÍMÁ	**RRRA**	*Radioterapie*	Radioterapie	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
PŘÍMÁ	**LAKB**	*Laboratoře*	801 Laboratoř klinická biochemie (+812,814,815)	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
PŘÍMÁ	**LALM**	*Laboratoře*	802 Laboratoř lékařské mikrobiologie (+804,805,822)	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
PŘÍMÁ	**LAPA**	*Laboratoře*	807 Laboratoř patologické anatomie (+817,823)	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
PŘÍMÁ	**LAKI**	*Laboratoře*	813 Laboratoř alergologie a klinické imunologie	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
PŘÍMÁ	**LALG**	*Laboratoře*	816 Laboratoř lékařské genetiky (+820)	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
PŘÍMÁ	**LAKH**	*Laboratoře*	818 Laboratoř klinické hematologie	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
PŘÍMÁ	**LATS**	*Laboratoře*	222 Laboratoř transúzní služby	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
PŘÍMÁ	**LASM**	*Laboratoře*	Sdružené laboratorní metody	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
PŘÍMÁ	**OSAN**	*Ostatní specifická pracoviště*	Anesteziologie	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
PŘÍMÁ	**OSDI**	*Ostatní specifická pracoviště*	Dialýza	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
PŘÍMÁ	**OSSL**	*Ostatní specifická pracoviště*	Soudní lékařství	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
PŘÍMÁ	**OSJP**	*Ostatní specifická pracoviště*	Jednodenní péče	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
PŘÍMÁ	**OSOS**	*Ostatní specifická pracoviště*	Ostatní	*BOD*	A – ambulantní a jednodenní péče
NEPŘÍMÁ	**PPAD**	*Administrativní*	Administrativa		PR – podpůrná pracoviště
NEPŘÍMÁ	**PZNL**	*Provozní zdravotnická nevykazující zdrav. služby*	Nemocniční lékárna		PR – podpůrná pracoviště
NEPŘÍMÁ	**PZTS**	*Provozní zdravotnická nevykazující zdrav. služby*	Transfúzní služba a krevní banky		PR – podpůrná pracoviště
NEPŘÍMÁ	**PZBM**	*Provozní zdravotnická nevykazující zdrav. služby*	Pracoviště zajišťující banky s lidskými tkáněmi a buňkami		PR – podpůrná pracoviště
NEPŘÍMÁ	**PZOP**	*Provozní zdravotnická nevykazující zdrav. služby*	Centrální operační sály		PR – podpůrná pracoviště
NEPŘÍMÁ	**PZST**	*Provozní zdravotnická nevykazující zdrav. služby*	Sterilizace		PR – podpůrná pracoviště

DRUH	ATR1_ORG	TYP	Kategorie pracovišť	Ocenění	Typ systemizovaného místa
NEPŘÍMÁ	**PPPZ**	*Provozní zdravotnická nevykazující zdravotní služby*	Vedení kliniky/primariátu		PR – podpůrná pracoviště
NEPŘÍMÁ	**PZOS**	*Provozní zdravotnická nevykazující zdravotní služby*	Ostatní		PR – podpůrná pracoviště
NEPŘÍMÁ	**PNBP**	*Provozní nezdravotnická*	Budovy, pozemky		PR – podpůrná pracoviště
NEPŘÍMÁ	**PNTP**	*Provozní nezdravotnická*	Technická pracoviště		PR – podpůrná pracoviště
NEPŘÍMÁ	**PNPP**	*Provozní nezdravotnická*	Provozní: Prádelna		PR – podpůrná pracoviště
NEPŘÍMÁ	**PNPU**	*Provozní nezdravotnická*	Provozní: Úklid		PR – podpůrná pracoviště
NEPŘÍMÁ	**PNPS**	*Provozní nezdravotnická*	Provozní: Stravovací provoz		PR – podpůrná pracoviště
NEPŘÍMÁ	**PNPE**	*Provozní nezdravotnická*	Provozní: Energetika		PR – podpůrná pracoviště
NEPŘÍMÁ	**PNPD**	*Provozní nezdravotnická*	Provozní: Hospodářská doprava		PR – podpůrná pracoviště
NEPŘÍMÁ	**PNPO**	*Provozní nezdravotnická*	Provozní: Odpadové hospodářství		PR – podpůrná pracoviště
NEPŘÍMÁ	**PNIT**	*Provozní nezdravotnická*	IT pracoviště		PR – podpůrná pracoviště
NEPŘÍMÁ	**PNOS**	*Provozní nezdravotnická*	Ostatní		PR – podpůrná pracoviště
VYLOUČENÁ	**NPVL**	*Pracoviště nerelevantní*	Veřejná lékárna		PN – vyloučená pracoviště
VYLOUČENÁ	**NPSG**	*Pracoviště nerelevantní*	Klinické studie, granty		PN – vyloučená pracoviště
VYLOUČENÁ	**NPVC**	*Pracoviště nerelevantní*	Vedlejší činnosti (dle živnostenské oprávnění)		PN – vyloučená pracoviště
VYLOUČENÁ	**NPZK**	*Pracoviště nerelevantní*	Zdravotní-komerční pracoviště		PN – vyloučená pracoviště
VYLOUČENÁ	**NPSV**	*Pracoviště nerelevantní*	Studenti, výuka		PN – vyloučená pracoviště
VYLOUČENÁ	**NPOS**	*Pracoviště nerelevantní*	Ostatní		PN – vyloučená pracoviště